

บทที่ 5

การแปลงรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ : ภาคการเกษตร

จีนคอมมิวนิสต์ได้รับมารดกทางเศรษฐกิจที่ด้อยพัฒนาอย่างมากเมื่อเข้ายึดอำนาจในปี ค.ศ. 1949 สาขาเศรษฐกิจที่ทันสมัยในวงขอบของเศรษฐกิจดั้งเดิมมีน้อย อาทิ เช่น อุตสาหกรรมยังล้าหลังมาก ผลผลิตด้านอุตสาหกรรมมีสัดส่วนไม่เกิน 30% ของผลผลิตรวมของชาติ หลังการยึดครองอำนาจของผู้นำจีนคอมมิวนิสต์ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจห้าปีฉบับแรก (1953–1957) รายจ่ายในด้านการลงทุนส่วนใหญ่ใช้ไปในการพัฒนาอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตาม ผู้นำจีนก็ระบุหนักดีว่าการที่จะทำให้จีนเป็นประเทศอุตสาหกรรมได้นั้น จะต้องทำให้ระบบเศรษฐกิจในชนบทเป็นแบบสังคมนิยมด้วย มาตรา 27 ของโครงการร่วม (Common Program, 1949) ระบุไว้ว่า การปฏิรูปที่ดินเป็นปัจจัยพื้นฐานสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรม ตั้งนั้นการเปลี่ยนเป็นระบบสังคมนิยมในภาคการเกษตรเพื่อเกือบหนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมในจีน จึงเริ่มต้นจากการปฏิรูปที่ดินในปี 1950 และสุดท้ายน้ำไปสู่กระบวนการจัดตั้งคอมมูน (Communization) ในปี 1958 ฉะนั้นในบทนี้เราจะเริ่มพิจารณาว่าจีนได้พัฒนาเศรษฐกิจด้านการเกษตรอย่างไร โดยเริ่มจากการศึกษาสภาพสังคมการเกษตรก่อนปี 1949 โดยสรุปก่อน และสุดท้ายศึกษาขั้นตอนต่อไป ของการแปลงรูปจนกระทั่งมีการก่อตั้งระบบคอมมูนในที่สุด

1. สังคมเกษตรของจีนก่อนปี 1949

จีนเป็นประเทศเก่าแก่ประเทศหนึ่งที่ทำเกษตรกรรม จากการค้นพบของนักโบราณคดี ยืนยันว่า ย้อนหลังไปประมาณ 4,000–7,000 ปี บรรพบุรุษของคนจีนได้รู้จักการเพาะปลูกข้าว ข้าวฟ่าง ลูกเดือย ในแบบลุ่มแม่น้ำช่วงเหอ และแยงซี และแอบริมฝั่งมหาสมุทรทางตะวันออก เนียงไดมานานแล้ว การ Jarvis ประวัติศาสตร์ยังได้แสดงให้เห็นอย่างชัดแจ้งว่าชาวจีนมีความรู้ในด้านการเกษตรต่าง ๆ มาเป็นเวลานาน อย่างไรก็ได้ ภายใต้ระบบศักดินา ความกดดัน และการถูกยึดครองโดยชาวต่างชาติ ทำให้เกษตรกรรมก้าวหน้าไปได้ช้ามาก ในระยะ 100 ปีก่อน

การผลิตปัจจุบัน ความก้าวหน้าในด้านวิทยาการเกี่ยวกับการเกษตรมีน้อย และผลผลิตที่ได้ก็ยังต่ำอยู่ ก่อนปี 1949 ประชากรจำนวนมากทำการเพาะปลูกในพื้นที่เพียงประมาณ 1,600 ล้านไร่ หรือ 267 ล้านเอเคอร์เท่านั้น ที่ดินส่วนใหญ่ได้ใช้ในการเพาะปลูกแล้วเป็นเวลานานจนขาดน้ำย ฉะนั้นชาวนาจึงต้องมีความมานะเป็นพิเศษในการเพาะปลูก และขวนขวยเป็นพิเศษในการแสวงหารายได้อย่างอื่นเพิ่มเติม อาทิ การเลี้ยงเป็ดไก่ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ในบรรดาสาขาเศรษฐกิจดั้งเดิมของจีน ปรากฏว่าการเกษตรนับว่ามีความสำคัญมากที่สุด ก่อนปี 1949 ประมาณ 80% ของประชากรจีนยังคงประกอบอาชีพการเกษตร ในทศวรรษ 1930 การเกษตรนับได้เป็นประมาณ 60% ของผลิตภัณฑ์ประชาชาติสูงถึง และ 60–70% ของการค้าส่งออก [Chen and Galenson, 1969, p. 2.] ภายหลัง 2 ทศวรรษของการปกครองโดยคอมมิวนิสต์ การเกษตรก็ยังคงเป็นสาขางлавของเศรษฐกิจจีน อย่างไรก็ตาม โครงสร้างของชนบทซึ่งได้ทำลายชะตากรรมทางเศรษฐกิจของชาวนา manpower เป็นศตวรรษ ๆ ก็ได้ประสบกับการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน ลักษณะที่สำคัญของโครงสร้างนี้มี 2 ประการ คือ

- 1) การใช้ที่ดินขนาดเล็กร่วมกับการเพาะปลูกโดยใช้แรงงานมาก และ
- 2) การกระจายการถือครองที่ดินที่ไม่เท่าเทียมกัน

จีนมีพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ 9.6 ล้านตารางกิโลเมตร ในญี่ปุ่นที่ของสหราชอาณาจักร (ประมาณ 9.4 ล้านตารางกิโลเมตร) เล็กน้อย เนื่องจากถูกจำกัดโดยสภาพภูมิประเทศและดินฟ้าอากาศ จำนวนที่ดินในจีนที่เหมาะสมกับการเพาะปลูกจึงมีน้อยโดยเปรียบเทียบ ประมาณว่าพื้นที่ที่สามารถเพาะปลูกได้ของจีนมีมากกว่า 15% ของพื้นที่ทั้งหมดซึ่งก่อราก 350 ล้านเอเคอร์ ในขณะที่เทียบกับสหราชอาณาจักรมีจำนวน 51% พื้นที่เพาะปลูกทั้งหมดที่ถูกประมาณโดยรัฐบาลชาตินิยมในปี 1948 มีจำนวน 232.6 ล้านเอเคอร์หรือประมาณ 10% ของพื้นที่ของประเทศไทย [Shen, 1951, p. 6.] การประมาณการทั้ง 2 นี้ ชี้ให้เห็นว่าพื้นที่ที่สามารถเพาะปลูกได้ราว 117 ล้านเอเคอร์ ยังคงไม่ได้ถูกใช้เพาะปลูก ความไม่แน่นอนของสถิติเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดข้อคำถาม อย่างไรก็ตาม ความจริงที่สำคัญที่บรรดานักสังเกตการณ์ในเรื่องการเกษตรของจีนได้สรุปก็คือ พื้นที่ที่ทำการเพาะปลูกในสัดส่วนที่ใหญ่กว่าได้ถูกยึดครองและไถหว่านมาเป็นเวลานาน และพื้นที่ส่วนที่เหลืออยู่สามารถเปิดใช้ทำการเพาะปลูกได้ก็ตัวยการลงทุนด้านทุนจำนวนมาก

จากการที่พื้นที่ที่สามารถเพาะปลูกได้มีน้อยเหล่านี้ บวกกับประชากรจีนเพิ่มขึ้นอย่างมากและรวดเร็ว ทำให้ผู้ประกอบอาชีพการเกษตรส่วนมากประสบปัญหาความกดดันอย่างใหญ่หลวง นั่นคือพื้นที่เพาะปลูกต่อหัวได้ลดลงจาก 0.86 เอเคอร์ในกลางศตวรรษที่ 17 เป็น 0.7 เอเคอร์ในทศวรรษ 1930 และ 1940 ถึงแม้ว่าพื้นที่เพาะปลูกได้เพิ่มขึ้นกว่า 2 เท่าในช่วง 300 ปี

ที่ผ่านมา ในกลางศตวรรษที่ 20 ในแง่ของพื้นที่เพาะปลูกต่อหัวของชาวนาชาย ประมาณว่ามีจำนวน 10 เอเคอร์ในจีน เทียบกับ 8 เอเคอร์ในอินเดีย 11 เอเคอร์ในญี่ปุ่น 81 เอเคอร์ในสหภาพโซเวียต และ 208 เอเคอร์ในสหรัฐอเมริกา [Chen and Galenson, 1969, pp. 2–3.] ประชากรจีน ส่วนใหญ่ออาศัยอยู่ในพื้นที่ขนาดเล็กของที่ดินที่อุดมสมบูรณ์ในที่ราบลุ่มแม่น้ำที่มีการพัฒนาเป็นเมืองน้อยมาก เป็นการสร้างความกดดันต่อการสูญเสียที่ดิน

1.1 การแบ่งถือครองที่ดินเป็นแปลงเล็กแปลงน้อย : ผลประการหนึ่งของการที่มีประชากรมากเกินไปในสาขาวิชาการเกษตรคือ ที่นาส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นแปลงเล็กแปลงน้อย ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดจากระบบทั้งเดิมของการจัดแบ่งที่ดินที่เปลี่ยนไป ไม่มากก็น้อยในหมู่ผู้รับมรดก จากการศึกษาตัวอย่างของ J.L. Buck ชี้ให้เห็นว่าขนาดที่นาโดยเฉลี่ยของจีนในช่วง 1929–1933 คือ 3.76 เอเคอร์ เมื่อเทียบกับ 157 เอเคอร์ในสหรัฐอเมริกา [Buck, 1956, p. 268.] ในบริเวณที่ปลูกข้าวสาลีตอนเหนือของประเทศไทย ชานมีที่ดินขนาดกว้างขึ้นคือเฉลี่ยแล้วถือครองประมาณ 5.7 เอเคอร์ สำหรับตอนใต้ของประเทศไทยที่ว่าไปที่ดินแบ่งเป็นผืนเล็กกว่าทางเหนือ [Donnithorne, 1967, p. 31.] ในมณฑลที่มีประชากรหนาแน่น เช่น เชียงใหม่ ยุนนาน และไกวเจ ขนาดการถือครองโดยเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.0–1.3 เอเคอร์ ภายในที่นาเล็ก ๆ เหล่านี้ยังมีการแบ่งออกเป็นแปลงย่อย ๆ อีก ซึ่งบ่อยครั้งมักกระจายอยู่ห่างกันราว $\frac{1}{2}$ ไมล์ หรือกว่าห้านิ้น การจัดการเช่นนี้เป็นผลจากประเพณีเก่าแก่ ซึ่งพากชานามีรวมกันเพื่อกำจัดความเสี่ยงในการผึ้นหัวร่วมและผันแส้ง [Chen and Galenson, 1969, p. 3.] จากการสำรวจตัวอย่างแสดงว่า มักจะมีที่แปลงย่อย 5–6 แปลงในที่นาแต่ละผืน โดยเฉลี่ยแต่ละแปลงอยู่ห่างจากบ้านนาเกือบ $\frac{1}{2}$ ไมล์ ขนาดที่นาไม่เท่ากันคือ 36% ของที่นาที่มีพื้นที่น้อยกว่า 1.7 เอเคอร์ และ 25% มีพื้นที่ระหว่าง 1.7–3.4 เอเคอร์ และยังมีความแตกต่างกันอย่างมากในแต่ละภูมิภาค ที่นาขนาดใหญ่ที่สุดมักพบในมณฑลทางตะวันตกเฉียงเหนือ [Hughes and Luard, 1975, p. 7.] การที่ที่ดินถูกแบ่งเป็นแปลงเล็กแปลงน้อยนี้ไม่เพียงทำให้ชานาเสียเวลาในการเดินทางจากแปลงหนึ่งไปยังอีกแปลงหนึ่งเท่านั้น แต่ยังเสียที่ดินไปเป็นส่วนแบ่งอาณาเขตและทางเดินเท้าด้วย

1.2 การกระจายการถือครองที่ดินที่ไม่เท่ากัน : นอกจากการถือครองที่ดินเป็นแปลงเล็กแปลงน้อยแล้ว การกระจายการเป็นเจ้าของที่ดินในจีนยังไม่เท่ากัน ในขณะเดียวกัน เป็นความจริงที่ว่าที่ดินขนาดใหญ่ในความคิดของยุโรปแบบจะไม่มีในจีน และอันที่จริงที่นาขนาด 15–20 เอเคอร์ถูกพิจารณาว่าใหญ่มากแล้ว ปัญหาการกระจายที่ดินจึงเป็นปัญหาที่สำคัญมาก

ในจีนดังเดิมกรรมสิทธิ์ที่ดินมี 2 ประเภทคือ กรรมสิทธิ์ส่วนตัว (Private land ownership) และกรรมสิทธิ์รวมหมู่ (Collective land ownership) ที่ดินรวมหมู่ได้รวมถึงที่ดินขนาดใหญ่ของราชสำนักและรัฐบาล ที่ดินสำหรับอาณา尼คมทางทหาร และที่ดินของวัดและสำหรับ

บรรพบุรุษ เมื่อเริ่มยุคราชวงศ์ชิง ประมาณว่าเกือบ $\frac{1}{2}$ ของที่ดินเพาะปลูกทั้งหมดในจีนเป็นที่ดินของเอกสาร ในขณะที่เหลืออีก $\frac{1}{2}$ เป็นกรรมสิทธิ์ส่วนรวม คือเป็นที่ดินขนาดใหญ่ของราชสำนัก และรัฐบาล 27.2% ที่ดินสำหรับเป็นอาณาคิมทหาร 9.2% และที่ดินของวัดและของบรรพบุรุษ 13.6% ด้วยการพัฒนาทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ประกอบกับความอ่อนแอของราชวงศ์ ทำให้กรรมสิทธิ์ส่วนรวมค่อยๆ ลดลงในช่วงครึ่งหลังของยุคราชวงศ์ชิง ประมาณว่า 92.7% ของที่ดินเพาะปลูกทั้งหมดอยู่ในมือเอกสารในปี 1865 [Chen and Galenson, 1969, p. 3.] จากการสำรวจของ Buck ในช่วง 1929–1933 จาก 111 อำเภอใน 20 محافظ ชี้ให้เห็นว่า 93.3% ของพื้นที่เพาะปลูกเป็นของเอกสาร [Buck, 1956, p. 193.]

ลักษณะของกรรมสิทธิ์ที่ดินส่วนบุคคลในจีนคือการกระจายตัวของที่ดินในมือของคนจำนวนไม่มากนักโดยเปรียบเทียบ ในต้นทศวรรษ 1930 ครอบครัวราชที่ดินซึ่งนับได้ประมาณ 3% ของครัวเรือนทั้งหมด เป็นเจ้าของที่ดินเพาะปลูกทั้งสิ้นราว ๆ 26% ประมาณ 68% ของครอบครัวที่ดินที่ถือว่าเป็นครอบครัวที่ยากจนถือครองเพียง 22% ของพื้นที่เพาะปลูก ในขณะที่เหลือ 52% ของที่ดินเป็นของครอบครัวชาวนาที่ร่ำรวยและปานกลาง (ดังตารางด่อไปนี้) ยิ่งกว่านั้นที่ดินที่เป็นของพวกราชที่ดินและชาวนาที่ร่ำรวย ปกติเป็นที่ดินที่อุดมสมบูรณ์ ในขณะที่ที่ดินของพวกราชนาฐานะปานกลางและยากจนส่วนใหญ่แค่คุ้มทุน (marginal land) ดังนั้นในเขตที่อุดมสมบูรณ์โดยเปรียบเทียบของภาคใต้ ครอบครัวราชที่ดินได้ครอบครอง 30% ของพื้นที่เพาะปลูก ในขณะที่ในภาคเหนือซึ่งไม่อุดมสมบูรณ์โดยเปรียบเทียบครอบครัวราชที่ดินได้ครอบครองพื้นที่ 18%

ตาราง 1 การกระจายที่ดินเพาะปลูกในหมู่ชาวนากลุ่มต่างๆ ในจีน, 1934

กลุ่มครอบครัว*	ขนาดที่ดินถือครอง โดยเฉลี่ย (ไร่)	% ของครัวเรือน ที่ดินทั้งหมด	% ของที่ดินที่ เป็นเจ้าของ
ทั้งหมด	20	100	100
ราชที่ดิน	1,733	3	26
ชาวนาร่ำรวย	77	7	27
ชาวนาปานกลาง	23	22	25
ชาวนายากจน	7	68	22

* ที่มา : Wu, 1944, p. 128.

* ครอบครัวชาวนาในจีนตามประเพณีถูกแบ่งออกเป็นชาวนาร่ำรวย ปานกลางและยากจน ครอบครัวชาวนาที่ร่ำรวยเป็นครอบครัวซึ่งมีรายได้รายปีจำนวนมากโดยเปรียบเทียบ ซึ่งปกติมีผลผลิตเกินกว่าค่าใช้จ่ายในการบริโภคและต้นทุนการทำงาน ครอบครัวชาวนาปานกลางปกติมีรายได้พอเพียงกับรายจ่ายที่จำเป็น ในขณะที่ครอบครัวชาวนายากจนมีรายได้ไม่พอ กับรายจ่ายที่จำเป็นแม้กระทั้งในเวลาปกติ

ชาวนาไม่ทุกคนได้เป็นเจ้าของที่ดินที่ตนทำกิน กว่า $\frac{1}{2}$ ของคนงานทำนาในจีนตั้งเดิม ถ้าไม่เป็นผู้เช่าก็เป็นแรงงานที่ไม่มีที่ดิน และสัดส่วนของเจ้าของที่ดินที่ทำงานเองมีแนวโน้มที่จะลดลงระหว่างครึ่งแรกของศตวรรษที่ 20 ตามข้อมูลที่รวมโดย The National Agricultural Research Bureau ในปี 1912 (ปีแรกของสาธารณรัฐ) 49% ของชาวนาจีนมีที่ดินเป็นของตนเอง 28% เช่าที่ดินบางส่วน และที่เหลือ 23% เป็นผู้เช่าที่ไม่มีที่ดิน ข้อมูลที่มีอยู่ชี้ให้เห็นว่า ต่ำร่องของการเช่าที่ดินได้เพิ่มขึ้นระหว่างช่วง 26 ปีแรกของสาธารณรัฐจีน [Chiao, 1945, pp. 232–233.]

จากการสืบสวนในชนบทของจีนในศตวรรษ 1930 พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วประมาณ 50% ของชาวนา มีที่ดินทำการเพาะปลูกเป็นของตนเอง 23% เป็นเจ้าของส่วนหนึ่งและเช่าส่วนหนึ่ง และราว ๆ 17% ต้องเช่าผู้อื่นทั้งหมด [Hughes and Luard, 1975, p. 7.] ผลของการสำรวจอีกรายหนึ่งในระยะเดียวกันให้ดาวเลขผิดกันเล็กน้อย คืออัตราส่วนของผู้ที่เพาะปลูกในที่ดินของตนของทั้งหมด ผู้ที่ทำการเพาะปลูกในที่ดินเช่นบางส่วน และผู้ที่เช่าที่ดินทั้งหมด คือ 46% 25% และ 29% ตามลำดับ ในทำนองเดียวกันที่ดินทางเหนือแปลงใหญ่กว่าทางใต้ [Donnithorne, 1967, p. 31.] นอกจากนี้ตัวเลขของ China's National Agricultural Research ก็ได้ระบุว่าในปี 1930 ชาวนา 46% เพาะปลูกบนที่ดินของตนเอง 24% เพาะปลูกบนที่ดินซึ่งตนเองเป็นเจ้าของและบางส่วนเป็นที่ดินเช่า ที่เหลือ 30% เพาะปลูกบนที่ดินเช่าทั้งหมด [Christopher Howe, 1978, p. 71.]

อย่างไรก็ตาม การเช่าที่ดินก็ต่างกันอย่างมากในภูมิภาคต่าง ๆ และการเช่าที่ดินในจีนภาคใต้ขยายตัวมากกว่าในจีนภาคเหนือ ประมาณว่า ราว ๆ 75% ของชาวนาในภูมิภาคปลูกข้าวสาลีทางเหนือเป็นชาวนาที่มีที่ดินของตนเอง ในขณะที่ในภูมิภาคปลูกข้าวเจ้าทางใต้น้อยกว่า 40% ที่เป็นเจ้าของ 25% เป็นชาวนาผู้เช่า และกว่า 35% เป็นเจ้าของส่วนหนึ่ง รูปแบบของการเช่าที่ดินเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในภูมิภาคไก้ล้อ แยกซี ในหยุนหนัน เกียงซี เสฉวน และกว้างดุ้ง สำหรับค่าเช่าโดยปกติเก็บเป็นผลผลิตและค่อนข้างสูง ปอยตรังเก็บ 50% และบางครั้งถึง 70% ของพืชผลหลัก [Hughes and Luard, 1975, p. 7.]

สาเหตุของการที่สัดส่วนของการเช่าที่ดินเพิ่มขึ้นมีหลายประการคือ สองคราม ทุพภิกขภัย และการเก็บภาษีที่มากเกินไป การชูดรีดโดยพวากให้ภูมิเงินและการที่ราคาสินค้าเกษตรลดลง นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดซึ่งมีผลทำลายผู้ถือครองที่ดินรายย่อย ๆ พวากเข้าจำนวนมากจำต้องขายที่ดินของตนเพื่อใช้จ่ายในปีที่การเก็บเกี่ยวไม่ได้ผล และก็กล้ายเป็นผู้เช่า หรือโยกย้ายไปประกอบอาชีพอื่น ๆ บางคนได้กล้ายเป็นโจรเนื่องจากการขาดทางเลือกในการทำงานอย่างอื่น

การท่านาขนาดเล็กและการกระจุกตัวของการถือครองที่ดินในการเกษตรดั้งเดิมของจีนได้ส่งผลทั้งในด้านการขาดความสามารถและการขาดสิ่งจุงใจในส่วนของชาวจีนในการที่จะสะสมทุน ประมาณว่าการใช้เงินทุนโดยเฉลี่ยต่อการทำนาของจีนไม่เคยมากกว่า 800 ดอลลาร์ซึ่ง $\frac{9}{10}$ ของเงินก้อนนี้อยู่ในรูปที่ดินและสิ่งก่อสร้าง การขาดการสะสมทุนเพื่อการผลิตยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจีนต่อไป

ปกติรายได้จากการทำนาต่ำ มีปัจจัยหลายประการที่ทำให้เป็นเช่นนี้ และที่สำคัญที่สุดก็คือ ระดับประสิทธิภาพในการผลิตของแรงงานต่ำ การแพร่หลายของที่นาขนาดเล็กบวกกับการมีแรงงานทำนาเหลือเฟือ ทำให้จำเป็นต้องทำการเพาะปลูกโดยใช้แรงงานมาก วิธีการเพาะปลูกล้าหลังและไม่เป็นวิทยาศาสตร์ การทำงานในนาเกือบทั้งหมดทำโดยแรงงานคน ใช้เครื่องมือง่าย ๆ และหยาบช่วย ยกเว้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ เครื่องจักรที่ใช้พลังขับเคลื่อนไม่ได้ถูกใช้ในการทำนา และแม้กระทั่งสัตว์ที่ใช้ลากโดยเฉลี่ยก็น้อยกว่า 1 ตัวต่อที่นา การชลประทานส่วนใหญ่ทำโดยอาศัยแรงงานซึ่งเป็นงานหนัก การให้ปุ๋ยกับยังคงใช้ดินราชรีและปุ๋ยอินทรีย์ประเภทอื่น ๆ มีการใช้ปุ๋ยเคมีจำกัด

ผลต่อมาก็คือความต้องการแรงงานในการผลิตการเกษตรของจีนมีมากกว่าประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างมาก ตัวอย่างเช่นจำนวนแรงงาน—ชั่วโมงที่ต้องการภายใน 1 ปีเพื่อเพาะปลูกข้าวสาลี 1 เอเคอร์ คือ 244 ในจีน เทียบกับประมาณ 7 ในสหรัฐอเมริกา และ 30 ในสหภาพโซเวียต ฝ่าย 1 เอเคอร์ต้องการ 657 แรงงาน—ชั่วโมงในจีน เทียบกับ 88 ในสหรัฐอเมริกา และ 330 ในสหภาพโซเวียต และความต้องการแรงงานสำหรับข้าวโพด 1 เอเคอร์คือ 269 แรงงาน—ชั่วโมงในจีน เทียบกับ 24 ในสหรัฐอเมริกา และ 69 ในสหภาพโซเวียต [Chen and Galenson, 1969, p. 5.]

การใช้วิธีการทำนาโดยใช้แรงงานมากได้ก่อให้เกิดผลที่เลี่ยงไม่ได้ในผลผลิตต่อชวนาที่ต่ำ การประมาณของ Buck ซึ่งให้เห็นว่า บนฐานของการผลิตข้าวต่อการทำงานของชวนา 1 คนตลอดปีระหว่าง 1929—1933 จีนผลิตได้เพียง 1,400 กิโลกรัม เทียบกับ 20,000 กิโลกรัมในสหรัฐอเมริกา หรือมากกว่า $\frac{1}{14}$ [Buck, 1956, p. 15.] ประสิทธิภาพในการผลิตของแรงงานการเกษตรในจีนยังต่ำกว่าประเทศต้อพัฒนาอื่น ๆ บางประเทศตัวอย่าง

อย่างไรก็ตาม ในแง่ของผลิตภาพของที่ดิน การท่านาของจีนค่อนข้างน่าพอใจ ผลผลิตต่อเอเคอร์ซึ่งปกติในจีนต่ำกว่าในประเทศไทยก้าวหน้านั้นไม่เป็นเช่นนั้นอีกต่อไป ตัวอย่างในต้นทศวรรษ 1930 ผลผลิตต่อเอเคอร์ของข้าวและข้าวสาลี ซึ่งเป็นพืชอาหารสำคัญของชาวจีน ปรากฏว่าจีนผลิตได้สูงกว่าในสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต แต่ต่ำกว่าในญี่ปุ่น (ดังตาราง 2)

ตาราง 2 ข้อมูลผลผลิตข้าว ข้าวสาลี ข้าวน้ำรี่เลย์ ข้าวโพด มะเขือเทศไอลิช และฝ้ายสำหรับจีน ญี่ปุ่น อินเดีย สหภาพโซเวียตและสหรัฐอเมริกา ระหว่างต้นทศวรรษ 1930 (หน่วย : กิโลกรัมต่อเอเคอร์)

ประเทศ	ข้าว	ข้าวสาลี	ข้าวน้ำรี่เลย์	ข้าวโพด	มะเขือเทศ ไอลิช	ฝ้าย
จีน	67	16	19	21	87	168
ญี่ปุ่น	68	25	36	22	139	199
อินเดีย	29	11	—	15	—	80
สหภาพโซเวียต	—	10	16	15	128	188
สหรัฐอเมริกา	47	14	22	25	108	177

หมายเหตุ : ข้อมูลสำหรับจีนได้มาจากการสำรวจ 16,334 แห่ง ใน 162 ตำบล ของ 150 อำเภอ ของ 22 มนตรล ระหว่าง 1929-1933

ที่มา : Chen and Galenson, 1969, p. 6

ความจริงที่ว่าผลผลิตต่อหัวที่ต่ำในการเกษตรของจีนเกิดขึ้นพร้อม ๆ กับผลผลิตต่อเอเคอร์ที่สูง โดยเปรียบเทียบกันนั้น ไม่ยากที่จะอธิบาย ในภูมิภาคที่ล้าหลังและประชากรอยู่หนาแน่นเช่นจีน ที่ดินและทุนต่อหัวที่จำกัดได้นำไปสู่ประสิทธิภาพในการผลิตของแรงงานต่ำ แต่นำไปสู่ผลผลิตต่อเอเคอร์ที่สูงเนื่องจากความหนาแน่นที่สูงของแรงงานในที่ดิน

ประสิทธิภาพในการผลิตของแรงงานที่ต่ำไม่ได้เป็นปัจจัยเดียวที่ทำให้ระดับรายได้จากการทำงานต่ำอีกด้วย ปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อชารนาจีนได้แก่

(1) ค่าเช่าที่ดินที่สูงที่ราชอาณาจักรเก็บ กล่าวโดยทั่วไประบบค่าเช่าที่ใช้กันอยู่ในจีนมี 3 รูปแบบคือ (ก) ค่าเช่าที่แบ่งผลผลิต (Share rent) (ข) ค่าเช่าที่จ่ายเป็นพืชผล (Crop rent) และ (ค) ค่าเช่าที่จ่ายเป็นเงินสด (Cash rent) ในระบบค่าเช่าที่แบ่งผลผลิตกันนั้น ผู้เช่าแบ่งผลผลิตพืชผลสำคัญที่ปลูกในที่ดินเข้ากับเจ้าของที่ดินในสัดส่วนที่กำหนดโดยทั่วไปแบ่งกันคนละครึ่ง ภายใต้ระบบค่าเช่าที่จ่ายเป็นพืชผล ผู้เช่าต้องจ่ายพืชผลที่ปลูกเป็นจำนวนที่แน่นอนให้แก่เจ้าของที่ดิน หรือบางครั้งจ่ายเป็นเงินในจำนวนที่เท่ากัน สำหรับการจ่ายค่าเช่าเป็นเงินสด จะจ่ายเป็นจำนวนเงินที่แน่นอนต่อหน่วยที่ดิน จากการสำรวจในเดือนพฤษภาคม 1934 โดย National Agricultural Research Bureau จาก 879 อำเภอใน 22 มนตรลปรากฏว่า 28.1% ของชารนา ผู้เช่าจ่ายเป็น Share rent 50.7% จ่ายเป็น Crop rent และ 21.2% จ่ายเป็น Cash rent ผลประโยชน์รายปีที่เจ้าของที่ดินได้รับจากการลงทุนในที่ดินคิดเป็น 14%, 13% และ 11% ของค่าเช่า

3 รูปแบบ ตามลำดับ เมื่อเทียบกับอัตราดอกเบี้ยปกติสำหรับเงินฝากธนาคารระยะยาวในเชียงไห้ และบังก์ประมาณ 8% ต่อปี [Chen and Galenson, 1969, p. 7.]

นอกจากจ่ายค่าเช่าสูงแล้ว ชาวนาผู้เช่าบังได้รับความผูกพันมากอีกด้วย ที่มาจากการเข้าของที่ดิน บางครั้งผู้เช่าถูกเรียกร้องให้รับสินเชื่อจากเจ้าของที่ดินในอัตราที่สูง รวมทั้งต้องขายผลผลิตหรือต้องให้บริการแรงงานแก่เจ้าของที่ดิน ในบางกรณีเจ้าของที่ดินให้เช่าที่ดินแก่ผู้ประมูลได้สูงสุด บ่อยครั้งผู้เช่าถูกบีบให้ต้องจ่ายค่าเช่าก่อนที่พิชผลจะถูกเพาะปลูกเสียอีก [Chen and Galenson, 1969, p. 7.] ค่าเช่าที่สูงนั้นกับการปฏิบัติที่เป็นปัญหาได้ก่อให้เกิดความกดดันยิ่งขึ้นต่อประชากรในที่ดิน และทำให้อำนาจต่อรองของชาวนาผู้เช่าอยู่ตลอดเวลา ด้วยมา สิ่งเหล่านี้ได้สร้างความยากลำบากอย่างแท้จริงให้แก่ผู้เช่าแม้กระทั่งในปีเพาะปลูกที่เป็นปกติ

(2) ชาวนาจีนมีสิ่งเอื้ออำนวยด้านสินเชื่อที่ไม่เพียงพอ ความต้องการสินเชื่อซึ่งกดดันอย่างมากทั้งชาวนาผู้เช่าและชาวนาที่มีที่ดินเป็นของตนเอง มี 2 ประเภทสำคัญคือ เงินกู้เพื่อการผลิต และเงินกู้เพื่อการบริโภค เงินกู้เพื่อการผลิตนั้นเนื่องจากการเกษตรเป็นกิจกรรมที่ให้ผลตอบแทนช้า บ่อยครั้งชาวนาซึ่งมีเงินทุนน้อยจึงไม่มีเงินเพียงพอใช้จ่ายในระหว่างช่วงการรอหวนและเก็บเกี่ยว สำหรับเงินกู้เพื่อการบริโภคนั้นเพื่อใช้จ่ายในงานศพ งานแต่งงาน หรือจ่ายแทนที่สิ่งที่สูญเสียไปภายหลังทุกภิกขภัย เช่น น้ำท่วมหรือไฟไหม้ การสำรวจด้วยว่าของ Buck ชี้ให้เห็นว่า 39% ของชาวนาจีนมีหนี้สิน และในจำนวนหนึ่งเหล่านี้ 76% เป็นสินเชื่อเพื่อการบริโภค และเพียง 24% เพื่อการผลิต [Buck, 1956, p. 462.]

แหล่งสินเชื่อสำคัญ คือ ญาติพี่น้องและเพื่อนฝูง ราชานาที่ดิน ชาวนาที่ร่ำรวย และพ่อค้าในท้องถิ่น อัตราดอกเบี้ยสูง รายงานที่ National Agricultural Research Bureau ได้รับในปี 1933 จาก 850 อำเภอใน 22 محافظะ ชี้ให้เห็นว่าส่วนใหญ่ของเงินกู้ทำงาน (66.5%) จ่ายดอกเบี้ย 20–40% ต่อปี และเงินกู้รากว่า 12.9% จ่ายดอกเบี้ยกว่า 50% ต่อปี [Chen and Galenson, 1969, p. 8.] อัตราดอกเบี้ยแตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาค Buck พบว่าอัตราดอกเบี้ยในภูมิภาคปีลูกข้าวเจ้าแบบลุ่มแม่น้ำ漾江 และจีนภาคตะวันตกเฉียงใต้ สูงกว่าในภูมิภาคปีลูกข้าวสาลีในจีนภาคเหนือและตะวันตกเฉียงเหนือ [Buck, 1956, p. 462.] ความแตกต่างอาจเนื่องมาจากรายได้จากการทำงานที่สูงกว่าและการพัฒนาที่มากกว่าของการค้าและการคมนาคมในภูมิภาคปีลูกข้าวเจ้า กับผลิตภัณฑ์ต่ำกว่าและความเสี่ยงในการทำงานที่มากกว่า (เนื่องจากเป็นพืชผลที่ไม่สำคัญ) ในภูมิภาคปีลูกข้าวสาลี

(3) ต้นทุนการจำหน่ายและการขนส่งผลผลิตการเกษตรในจีนสูงอย่างผิดปกติ การนำของจีนเลี้ยงตัวเองไม่ได้ อาหารและวัสดุต่าง ๆ จำนวนมากพอใช้ต้องซื้อมาจากข้างนอก กว่าครึ่งหนึ่งของผลผลิตการเกษตรถูกจำหน่าย ระบบการจำหน่ายและการขนส่งที่ไม่ประยุต และขาดประสิทธิภาพทำให้ค่าใช้จ่ายของชาวนาเพิ่มขึ้นและลดรายได้ของพวกรعาลง เกือบ $\frac{2}{3}$ ของผลผลิตจากที่นาถูกขายผ่านพ่อค้าคนกลางซึ่งมีจำนวนมาก [Buck, 1956, p. 350, และ Shen, 1951, p. 107.] การปนเปื้อนโดยพวกรุกคนกลางเหล่านี้เป็นเรื่องปกติในการจำหน่ายผลผลิตการเกษตร ซึ่งเป็นผลให้มีเพียงคุณภาพของผลผลิตต่ำ แต่บังเพิ่มต้นทุนด้วยเนื่องจากค่าธรรมเนียมขนส่ง พิเศษสำหรับน้ำหนักที่เพิ่มเข้ามาและค่าใช้จ่ายในการกำจัดสิ่งปนเปื้อน [Shen, 1951, p. 107.]

ในที่ซึ่งผลผลิตจากที่นาถูกขายโดยตรงให้แก่ผู้ผลิต จำนวนเวลาที่ใช้ในการจำหน่าย เป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉลี่ย 24 วันต่อปีในภูมิภาคปลูกข้าวเจ้าและข้าวสาร แต่ได้เพิ่มเป็น 72 วันในภูมิภาคปลูกข้าวเจ้าปีละ 2 ครั้ง [Buck, 1956, p. 350.] นอกจากนี้ โดยทั่วไปตลาดท้องถิ่นถูกจำกัดทางภูมิศาสตร์ เนื่องจากค่าขนส่งและภาษีผลผลิตการเกษตรผ่านแดนที่สูง ต้นทุนการขนส่งไปยังตลาดท้องถิ่นโดยแรงคนโดยทั่วไปสูงกว่าในกรณีของการขนส่งที่ใช้จักรกล และต้นทุนสำหรับการขนส่งของห้องถิ่นสูงกว่าสำหรับระยะทางไกลโดยเปรียบเทียบ ด้วยเหตุนี้ ค่าขนส่งข้าวเจ้ากร่างกุ้ง กรุงเทพฯ และไช่่งอ่อนไปยังเชียงไฮ้จึงถูกกว่าจากจังหวะในมณฑลหุนណันและกุยเกียงในมณฑลกุยเกียงซึ่งไปยังเชียงไฮ้ ค่าขนส่งที่สูงบวกกับการบังคับเอาต่าง ๆ บนเส้นทางจากที่นาในแผ่นดินภายนอกไปยังชายฝั่งทะเล ได้จำกัดข้าวเจ้าภายนอกประเทศจากตลาดเชียงไฮ้

(4) ภาษีที่ดินและภาษีเสริมค่อนข้างสูงโดยเปรียบเทียบและมีแนวโน้มสูงตลอดเวลา จำนวนภาษีโดยเฉลี่ยต่อเอเคอร์ในจีนในต้นศตวรรษ 1930 นั้นเป็น 3–4 เท่าของในสหรัฐอเมริกา ตลอดช่วง 1929–1932 ภาษีต่อเอเคอร์โดยเฉลี่ย 1.79 ตออลาร์ในจีน และเพียง 46 เซนต์ในสหรัฐอเมริกา [Buck, 1956, pp. 16 and 326.] นอกจากนี้ ชาวนาในจีนยังต้องจ่ายภาษีเสริมสำหรับรายการต่าง ๆ ตั้งแต่เครื่องมือทำงานไปจนถึงหมู และตินราตรี

ด้วยเหตุนี้จึงปรากฏว่าไม่เพียงประสิทธิภาพของแรงงานต่ำเท่านั้น แต่ยังเนื่องจากความกดดันทางเศรษฐกิจคือค่าเช่าสูง ค่าธรรมเนียมสินเชื่อที่มากเกินไป ต้นทุนค่าขนส่ง และการจำหน่ายจำนวนมาก และภาระภาษี ทำให้ชาวจีนรายย่อยมีระดับรายได้ต่ำอย่างมาก ซึ่งทำให้เป็นภาระสำคัญสำหรับพวกรعากว่าที่จะละเว้นจากการบริโภคสิ่งที่จำเป็นเพื่อการออมและการสะสมทุน การศึกษาของ Buck แสดงว่าเพียง $\frac{1}{5}$ ของชาวนาที่ทำการออมรูปต่าง ๆ ในบรรดาผู้ที่เก็บออมนี้มีแรงจูงใจที่ใช้เงินออมนี้เพื่อการผลิตน้อยมาก เนื่องจากที่ต้นขาดแคลนและแรงงาน

เหลือเพื่อ ชาวนา มีความสนใจน้อยในการนำอาชีวกรรมมาใช้ สิ่งนี้เป็น ความจริงโดยเฉพาะสำหรับผู้เช่า เนื่องจากไม่ว่าจะทำการปรับปรุงที่ดินโดยการลงทุนไม่ว่า จะเป็นแรงงานหรือเงินทุนก็ถูกเป็นของราชาที่ดินมิใช่ของพวากษา

ผลที่ตามก็คือการกระดุนได้ ๆ ก็ตามที่มีต่อการสะสมทุนการเกษตรจำต้องมา จากพวากษากาชาดที่ดิน ความจริงก็คือความยากจนในหมู่ชาวนาไม่ได้หมายความว่ามีการขาด แคلنเงินออมในสาขาวิชาการเกษตร การกระดุกตัวของการถือครองที่ดินและรูปแบบของระบบ ราชากลาง—ผู้เช่าก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันอย่างมากในการกระจายรายได้การเกษตร ด้วยการที่เงินออมจำนวนมากอยู่ในมือราชากลาง แต่ราชากลางไม่สนใจในการปรับปรุงที่ดิน ราชากลางที่ดินที่เป็นการฝากและกดซื้อได้แก่พวากเจ้าของที่ดินที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในที่ดินและไม่ทำการเพาะปลูก พวากษาอาศัยอยู่ในเมือง ทำธุรกิจหรือประกอบวิชาชีพ บอยครั้งรายได้ที่ได้รับจากที่ดินถูกนำไปใช้อย่างหรูหราฟุ่มเฟือย ในขณะที่พวากษาพยายาม ที่จะบีบคั้นเอาจากผลผลิตของผู้เช่าให้มากที่สุด พวากษากลับคืนในที่ดินน้อยมาก

โดยสรุป โครงสร้างดังเดิมของชนบทจึงได้จำกัดและไม่เกือบหนุนการสะสมทุนทั้งในแง่ เครื่องมือและเทคโนโลยี การขาดการลงทุนในการผลิตทำให้ประสิทธิภาพและผลผลิตอยู่ในระดับ ต่ำ ขนาดของการทำนาและรูปแบบของการถือครองที่เป็นอยู่ในจีนก่อนยุคคอมมิวนิสต์ จึงเป็น อุปสรรคสำคัญด้วยความก้าวหน้าทางการเกษตรของจีน นอกจากนี้ถึงแม้ว่าในสมัยของ ดร. ชุนยัดเซ็น เขากลายเส็นความคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินว่า “จะให้ที่ดินแก่ผู้ทำ” เพื่อแก้ปัญหา การเช่าที่ดินซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่แสดงถึงความไม่เท่าเทียมกันในการถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดิน แด่ความพยายามดังกล่าวก็ไม่สำเร็จเนื่องจากไม่ได้มีการปฏิบัติอย่างแท้จริงแต่อย่างใด จน กระทั่งถึงสมัยคอมมิวนิสต์ขึ้นครองอำนาจ

2. การแปลงรูปเป็นสังคมนิยมในสาขาวิชาการเกษตร

ในบรรดาภิกรรมที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้ดำเนินการภายหลังการยึดอำนาจในปี 1949 ได้แล้วนั้น การแปลงรูปเป็นสังคมนิยมในสาขาวิชาการเกษตรเป็นเรื่องที่มีการขัดแย้งกันมากที่สุด เรื่องหนึ่งในระดับประเทศ นับตั้งแต่การปฏิรูปที่ดิน การรวมกลุ่มเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนกรรมสิทธิ์ ส่วนบุคคลมาเป็นกรรมสิทธิ์ของรัฐหรือประชาชนร่วมกัน ความขัดแย้งนี้ยังรวมมาถึงนโยบาย การเกษตรหลังจากนั้น การแปลงรูปเป็นสังคมนิยมในสาขาวิชาการเกษตรเริ่มตั้งแต่การปฏิรูป ที่ดิน การรวมนาทางการเกษตรหรือการรวมกลุ่มระดับต่าง ๆ ไปจนถึงการก่อตั้งคุณมูลนิธิ ซึ่ง จะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไปตามลำดับ

2.1 การปฏิรูปที่ดิน (Land Reform)

การปฏิรูปที่ดินของคอมมิวนิสต์จีนแตกต่างไปจากการปฏิรูปที่ดินของคอมมิวนิสต์อื่น ๆ ที่เกิดขึ้น ในแง่ที่ว่าความสำเร็จของการปฏิรูปที่ดินของจีนส่วนใหญ่ออาศัยการสนับสนุนจากประชากรเชื้อชาติท้องถิ่น ไม่ใช่การบังคับใช้กฎหมายเดียว ผู้นำของสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ตรัสหนังสือถึงความจำเป็นของการสนับสนุนนี้ในงานเขียนที่มีชื่อเสียงระดับโลก ของเหมาเจ้อตุง เขายังได้เขียนไว้ว่า ถ้าจะให้คะแนน 10 ส่วน สำหรับความสำเร็จของการปฏิรูปที่ดิน ชาวเมืองและทหารจะได้เพียง 3 ส่วน ในขณะที่อีก 7 ส่วนให้แก่พวากชนนา [Hughes and Luard, 1975, p. 141.] การปฏิรูปที่ดินซึ่งก็คือการกระจายที่ดินเสียใหม่ เป็นสิ่งสำคัญยิ่งในโครงการของคอมมิวนิสต์จีน และถูกพิจารณาในฐานะเป็นงานขั้นแรกเมื่อการปฏิรูปที่ดินสำเร็จ การปฏิรูประบบการถือครองที่ดินในจีนจริง ๆ แล้ว ได้รับการสนับสนุนโดยหลายฝ่าย ผู้ซึ่งไม่ใช่คอมมิวนิสต์หรือแม้กระทั่งฝ่ายซ้าย (มาตรการปฏิรูปที่ดิน ปัจจุบันได้ถูกนำไปใช้แม้กระทั่งโดยรัฐบาลจีนคณะชาติในฟอร์โมษา) สำหรับคอมมิวนิสต์แล้วการนำเอามาตรการดังกล่าวมามใช้เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่เพียงเพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองที่จะได้รับ แต่เพื่อที่จะให้ลงรอยกับหลักเกณฑ์ทางการเมืองซึ่งดูอยู่รับ

2.1.1 การปฏิรูปที่ดินก่อนปี 1949

ก่อนที่จะยึดอำนาจได้ นโยบายของคอมมิวนิสต์จีนเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปในช่วงเวลาต่าง ๆ ระหว่างความรุนแรงของการกระจายที่ดินเสียใหม่ โดยทั่วไปกับการทำจารชาที่ดิน ซึ่งดำเนินอยู่ในช่วงแรก ๆ ไปจนถึงการกระทำที่ค่อนข้างเบาบางโดยเปรียบเทียบของการกำหนด “ค่าเช่าทางเศรษฐกิจ” ซึ่งดำเนินอยู่ในระหว่างการเป็น “แนวร่วม” กับพวากชนโดยในส่วนราชการต่อต้านญี่ปุ่น ก่อนก่อตั้งสาธารณรัฐจีนปี 1946 พรรคอมมิวนิสต์ได้ทำการปฏิรูปที่ดินโดยสรุปดังนี้ [วันนา สังฆรัตน์, 2525, หน้า 198–203]

(1) การปฏิรูปที่ดินในช่วง 1921–1937 : แบ่งเป็น

ก. ในช่วง 1921–1927 : ในระยะเริ่มแรกช่วง 1921–1927 พรรครัฐไม่มีฐานอำนาจจากการเมืองมากพอ จึงใช้เพียงมาตรการควบคุมค่าเช่าที่ดินบรรเทาความยากลำบากของพวากชนนา

ข. ในช่วง 1927–1931 : ภายใต้การนำของ Li Li-san ผู้นำคอมมิวนิสต์บุคแรก ได้ออกกฎหมายปฏิรูปที่ดินคือ “Provision land law of the Chinese Soviet” จุดมุ่งหมายเพื่อทำลายล้างพวากชาที่ดินและชawnahaที่ร่ำรวย ด้วยการยึดที่ดินผืนให้จัดเป็นระบบนารวม

เช่นในโซเวียต รวมทั้งทำการริบที่ดินที่ให้เช่ามาจัดสรรให้แก่พวกราชนาที่ยากจน อย่างไร ก็ตาม การปฏิรูปนี้ก็ยังคงคัดค้านอย่างมากจากเหมาเจ้อตุงในแรกที่ว่าไม่ควรริบที่ดินทั้งหมด แต่ให้ริบเฉพาะที่ดินส่วนที่ให้เช่าเท่านั้น และไม่ควรใช้วิธีรุนแรงทำร้ายร่างกายราชาที่ดิน เหมา มีความเห็นว่าในช่วงนี้ควรหาเสียงกับบรรดาชาวนาที่ยากจนให้มาเป็นฐานกำลัง และทำให้ชาวนาที่ร่ำรวยอยู่อย่างโดยเดียว ดังนั้นในระยะนี้ควรเดินสายกลาง แล้วขึ้นต่อไปจึงเรียกร้องให้ลดค่าเช่า ขัดอิทธิพลของราชาที่ดิน และปลุกระดมชาวนาต่อต้านสมมุนของราชาที่ดิน เมื่อ เหมาเริ่มก้าวขึ้นมาเมื่อสามปีก่อน เขายังได้ออกกฎหมายที่ดิน โดยมีวัตถุประสงค์สร้างความเท่าเทียม กัน โดยนำหลักการ 2 ประการมาใช้คือ (1) หลัก Ch'ou-fei-pu-shen คือการนำที่ดินอุดมสมบูรณ์ กว่ามาจัดสรรให้แก่ผู้มีที่ดินอุดมสมบูรณ์น้อยกว่า และ (2) หลัก Ch'an-lo-pu-shen คือการนำที่ดินมาจากผู้มีจำนวนมาก มาจัดสรรให้แก่ผู้ไม่มีที่ดินทำกิน แต่ปรากฏว่าการใช้กฎหมายนี้ ไม่ได้ผลเนื่องจากมีปัญหาการตีความที่สับสน และเจ้าหน้าที่ไม่กระจ่างในหลักเกณฑ์มากพอ อาทิ หลักเกณฑ์ในการแบ่งฐานะของชนชั้น หรือหลักเกณฑ์ในการตีความประเภทของที่ดินเป็นต้น

ก. ในช่วง 1931—1937 : ในปี 1931 พระคุณมิวนิสต์ได้ออกกฎหมาย ปฏิรูปที่ดินใหม่ มีการปฏิบัติการที่รุนแรง สาระสำคัญคือให้ริบที่ดินทั้งหมดและนำมาจัดสรรใหม่ โดยได้รับอิทธิพลมาจากโซเวียต แต่เหมาไม่เห็นด้วยกับวิธีการที่รุนแรง ช่วงนี้เขาเริ่มมีบทบาท เต่นชัดขึ้น ในปี 1933 พระคุณได้เริ่มทำการสำรวจที่ดินในเขตปลดปล่อยและทำการจัดแบ่ง ประเภทของชาวนาในชนบท โดยแบ่งชาวนาออกได้เป็น 6 ประเภท คือ ราชาที่ดิน ชาวนาที่ร่ำรวย ชาวนาฐานะปานกลาง ชาวนาที่ยากจน ผู้รับจ้างทำการเกษตร และพวกรีร่อนหลักล้อย หลังจากมีการแบ่งประเภทชาวนาแล้วก็ทำการริบที่ดินของเจ้าของที่ดินรายใหญ่ ในช่วง 1934—1935 เป็นช่วงของการเดินวิบาก ดังนั้นในช่วงนี้พระคุณยังไม่รุนแรง

(2) การปฏิรูปที่ดินในช่วง 1937—1945 : ในปี 1937 จีนได้เริ่มทำสังคม กับญี่ปุ่น ในช่วงนี้พระคุณได้ทำการแก้ไขปัญหาทางการเกษตรโดยการออก “กฎหมายลดค่าเช่า พร้อมกับกำหนดค่าเช่าสูงสุด” ในวันที่ 30 มิถุนายน 1937 หลักการของกฎหมายฉบับนี้ก็คือ ให้ลดค่าเช่าที่ดินลงจากเดิม 25% และกำหนดราคาค่าเช่าที่ดินสูงสุดที่จะเก็บได้ไม่เกิน 37.5% ของผลผลิตทั้งหมดที่ผลิตได้ตามปกติ ต่อมาในช่วง 1942—1943 พระคุณได้เพิ่มเดิมหลักการใน เขตปลดปล่อย 5 แห่ง ดังนี้ คือ

1) การลดช่องว่างระหว่างพวกราชนาด้วยกันเอง ทำได้โดยการลดค่าเช่า และอัตราดอกเบี้ย

2) ต้องไม่ทำร้ายพวากชوانาที่ร่าวย เนื่องจากต้องการใช้บุคคลเหล่านี้ เป็นกำลังต่อต้านญี่ปุ่น และ

3) กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราคงที่ระหว่าง 1-1.5% ต่อเดือน รวมทั้งหนี้สินเก่าที่ค้างอยู่และสิทธิการจำนองให้ยกเลิกไป

ผลของการลดค่าเช่าและอัตราดอกเบี้ยทำให้ชาวนาภายนอกมีฐานะดีขึ้น และมีโอกาสถือครองที่ดินมากขึ้นในหมู่ชาวนาภายนอกและชาวนาฐานะปานกลาง ดังตาราง

ตาราง ๓ : แสดงผลการลดค่าเช่าระหว่าง 1942-43 ในเขตปลดปล่อย ๕ แห่ง

	% ของครัวเรือน	% ของที่ดิน
ราชอาณาจักร		
ก่อน 1942 (ก่อนใช้ ก.ม. ลดค่าเช่า)	3.6	29.5
หลัง 1942-43 (หลังใช้ ก.ม. ลดค่าเช่า)	2.4	13.5
ชาวนาที่ร่าวย		
ก่อน 1942	7.2	21
หลัง 1942-43	6.7	17.5
ชาวนาฐานะปานกลาง		
ก่อน 1942	28.4	29.5
หลัง 1942-43	30	42.5
ชาวนาที่ยากจน		
ก่อน 1942	54	19
หลัง 1942-43	47	22.5
ผู้รับจ้างทำการเกษตร		
ก่อน 1942	5	0.8
หลัง 1942-43	2.5	0.6

(3) การปฏิรูปที่ดินในช่วง 1945-1949 : ปี 1945 สมครามระหว่างเจนและญี่ปุ่นยุติลง ในปีนี้พระบรมราชโองการฯ ประกาศการขั้นรุนแรง นโยบายของพระองค์ในช่วงนี้คือ “ลดค่าเช่าและอัตราดอกเบี้ย” ในบริเวณเขตปลดปล่อยอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะแต่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เมื่อสมครามกลางเมืองเกิดขึ้นในปี 1949 ปรากฏว่าพระองค์มีวนิสัย ได้ออกคำสั่งใหม่ ทำการรับที่ดินและกระจายทรัพย์สินของราชอาณาจักรใหม่ และยังได้จัดทำ

โครงการซื้อที่ดินจากเจ้าของที่ดิน โดยชำระเป็นพันธบัตรที่ดินแทน แล้วนำที่ดินเหล่านี้มาขายให้แก่ชาวนาที่ย้ายจนในราค่า่ ตามโครงการนี้รัฐจะกำหนดគอต้าในการถือครองที่ดินไว้ส่วนเกินที่ครอบครองจะถูกบังคับซื้อโดยจ่ายให้ในรูปพันธบัตรรัฐบาล เจ้าของที่ดินสามารถมีที่ดินในครอบครองได้เกินกว่าชาวนาฐานะปานกลาง 5% และเจ้าของที่ดินที่เคยซื้อรัฐทำส้งครามด้วยต้นญี่ปุ่น รัฐยอมให้มีที่ดินได้มากกว่าชาวนาฐานะปานกลาง 100% การจ่ายเงินซื้อที่ดินรัฐชำระด้วยพันธบัตรที่ดินอายุไม่ถ่นกี่ 10 ปี มีอัตราดอกเบี้ย 0.5% สำหรับที่ดินที่ได้มาในรัฐจะขายให้แก่ชาวนาที่ย้ายจนหรือที่ไม่มีที่ดินทำกิน โดยขายในราค่า $\frac{1}{2}$ ของราค่าเดิมด้วยระบบการผ่อนเป็นงวด ๆ แต่ถ้าชาวนารายได้มีหลักฐานมาแสดงว่ายากจนขั้นแคนจนจริง ๆ จะได้รับที่ดินฟรี สำหรับราค่าที่ดินนั้นถูกกำหนดโดยสมาคมชาวนาภัยที่ดำเนินการร่วมกัน โดยมีหลักการว่าราค่าที่ดินขั้นสูงสุดกำหนดจากมูลค่าของผลผลิตของที่ดินแปลงนั้นในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาให้ผลผลิตมีมูลค่าสูงสุดเท่าใดให้ถือเป็นราค่าที่ดินขั้นสูง ราค่าที่ดินจะเกินกว่านั้นไม่ได้ ราค่าต่ำสุดคิดจากผลผลิตของที่ดินภายใน 1 ปี ยิ่งที่ดินมีขนาดใหญ่เท่าไรราคาก็ยิ่งถูกลง [วัชนา สังข์รัศมี, 2526, หน้า 204–205]

อย่างไรก็ตาม พวกราชนาที่ย้ายจนจำนวนมากได้เรียกร้องว่า ที่ดินของพวกราชนาที่ร่ำรวยในส่วนที่ให้เข้าจะต้องรวมอยู่ในโครงการจัดสรรใหม่เช่นกัน ความก้าวหน้าในคำสั่งเป็นเหตุให้มีการปฏิบัติต่างกันออกไปในท้องถิ่นต่าง ๆ และก่อให้เกิดความสับสน ด้วยเหตุนี้โครงการพื้นฐาน (a ‘Basic Programme’) ได้ถูกนำเสนอมาใช้ในเดือนกันยายน 1947 เป็นการขยายนโยบายการยึดไปถึง ‘ทรัพย์สินส่วนเกิน’ ของพวกราชนาที่ร่ำรวย และเป็นการจัดหาที่ดินเพื่อการกระจายที่เท่าเทียมกันในสัดส่วนที่แนนอนให้แก่ประชาชน |Hughes and Luard, 1975, p. 142.]

โครงการพื้นฐานที่ออกในปี 1947 นี้เป็นกฎหมายแบ่งปันที่ดินในเขตปลดปลอย ด้วยการจัดตั้งสมาคมชาวนาขึ้นทั่วประเทศ เพื่อด้วยด้านราชอาณาจักรและชาวนาที่ร่ำรวยกฎหมายฉบับนี้ได้แบ่งประเภทประชากรในชนบทออกจากฐานะการถือครองที่ดินไว้แก่ |วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, 2525, หน้า 46|

1) ราชอาณาจักร หมายถึงบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินจำนวนมาก และมีรายได้ทั้งหมดหรือส่วนใหญ่จากการค้าขาย อีกทั้งไม่มีส่วนร่วมในการเพาะปลูกเลย

2) ชาวนาที่ร่ำรวย คือบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินคุณภาพดี มีเครื่องมือทุนแรงครบถ้วน และมีส่วนร่วมในการเพาะปลูกโดยตรง อาจมีรายได้ส่วนหนึ่งจากการให้เช่า ที่ดิน จะเป็นที่ดินของตนเองหรือเป็นคนกลางนำที่ดินของผู้อื่นไปให้ชาวนาที่ย้ายจนเช่าอีกด้วย

3) ชาวนาฐานะปานกลาง คือบุคคลซึ่งมีที่ดินของตนเองพร้อมทั้งเครื่องมืออื่น ๆ โดยมากไม่รับจ้างผู้อื่นและไม่จ้างผู้อื่น

4) ชาวนาผู้เช่า คือบุคคลซึ่งไม่มีที่ดินหรือมีเพียงส่วนน้อย มีรายได้จากการรับจ้างชาวนาที่ร่ำรวย

5) ชาวนาที่ยากจน คือบุคคลซึ่งไม่มีที่ดินและเครื่องมือใด ๆ ยังชีพอยู่ด้วยการขายแรงงานทำนาให้ผู้อื่นด้วยค่าแรงที่ต่ำมาก

ในระยะแรกของการรณรงค์นี้เห็นได้ชัดว่าดำเนินการไปด้วยความ
พยายามอย่างมากมาย สันนิษฐานว่าที่ยากจนได้ถูกจัดตั้งขึ้นในฐานะเป็นเครื่องมือของขบวน
การกระจายที่ดินใหม่ และการเคลื่อนไหวเกิดขึ้นพร้อมกับการลอบสังหารและความรุนแรง
อย่างมาก การประชุมเพื่อก่อสร้างโทษได้ถูกจัดขึ้น การปรักปรำด้วยเจนาร้ายได้เกิดขึ้น การ
ดัดสินเกี่ยวกับการรับເเอกสารและการกระจายทรัพย์สินเสียใหม่ได้ถูกกำหนดขึ้น และบ่อยครั้งพวก
ราชานี้ถูกฆ่าด้วยอาวุธปืน การแปลความหมายของชนชั้นทำไปโดยไม่มีเกณฑ์ ตัวอย่างเช่น พวาก
ชาวนาธรรมดาก็ถูกจัดเป็น ‘ชาวนาที่ร่ำรวย’ และผลที่ตามมา ก็คือการดัดสิทธิ์ในทรัพย์สินจำนวน
มากของพวากเข้า

ถึงปี 1949 เจ้าหน้าที่คอมมิวนิสต์ได้ตัดสินใจว่า ความพยายามเดลี่น์จะต้องสูญเสียด้วยความไม่สงบที่ไม่อ่อนโยน จึงตัดสินใจที่จะดำเนินการรักษาการผลิตอาหาร เพื่อป้องกันความไม่สงบที่ไม่อ่อนโยน ควบคุมได้ และเพื่อต่อต้านความไม่พอใจที่กำลังเกิดขึ้นในหมู่ประชาชน ข้อพิจารณาเหล่านี้ยังสำคัญมากขึ้นเมื่อพากเพียรได้เข้ามารับผิดชอบเป็นรัฐบาลปกครองทั่วประเทศ การพัฒนานี้สะท้อนให้เห็นในโครงการร่วม (Common Programme) ซึ่งถูกยอมรับนำมาใช้ในเดือนกันยายน 1949 ในขณะที่มีการยืนยันสิทธิในทรัพย์สินของชาวนาในเขตต่าง ๆ ที่ซึ่งการปฏิรูปที่ดินได้สูงนำไปปฏิบัติเรียบร้อยแล้ว ได้เรียกร้องว่าในห้องถินอื่น ๆ การจัดองค์การของพากเพียรและการแก้ไขค่าเช่าและอัตราดอกเบี้ยจะต้องมาก่อนการกระจายที่ดินที่แท้จริง รัฐบาลต้องการให้แน่ใจว่าการปฏิรูปที่ดินควรจะเกิดขึ้นภายใต้การตรวจสอบอย่างเข้มงวดเจ้าหน้าที่รัฐของท่านนี้ และต้องการที่จะตรวจสอบความโปร่งใสของเจ้าหน้าที่รัฐของท่านนี้ รวมถึงการใช้บังคับกับวิธีการของเจ้าหน้าที่รัฐของท่านนี้

ในปี 1949 ซึ่งเป็นยุคของการรณรงค์ปฏิรูปที่ดินที่สำคัญนั้น กรรมสิทธิ์ที่ดินของชาวนาในเจนยังคงมีอยู่ ถึงแม้ว่าการกระจายที่ดินนั้นไม่เท่าเทียมกัน ประมาณว่า ระหว่างทศวรรษ 1930 ราว $\frac{1}{2}$ ของที่ดินที่ดำเนินการส่วนตัวนั้นเป็นของชาวนาเอง การเข้าที่ดินเพิ่มขึ้นบ้างโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการขยายไปของเจ้าของที่ดินบางส่วน แนวโน้มเช่นนี้ก่อเศรษฐ-

ศาสตร์จีนสังเกตเห็นในช่วงแรก ๆ ว่ามีการเพิ่มขึ้นในการกระจุกตัวของที่ดินโดยเฉพาะใน曼ูเรียมีการพัฒนาการค้าอย่างมาก ที่ดินของเอกชนบางแห่งถูกยึดครองเป็นจำนวนมากโดยผู้ถือครองคนเดียวและได้ให้พวกราชนาเช่า แต่ขนาดของการเช่าที่นาในจีนก็ไม่ได้ใหญ่ไปกว่าในประเทศอื่น ๆ ยิ่งกว่านั้นการถือครองของราชาที่ดินโดยเฉลี่ยเพียงประมาณ 40 เอเคอร์ และรูปแบบของการกระจายค่อนข้างต่างไปจากในสหภาพโซเวียตขณะที่มีการปฏิรูปที่ดินที่นั่น ที่ซึ่งที่ดินจำนวนถึง 6,000 เอเคอร์หรือกว่านั้นอาจถูกเรียกร้องเพื่อการกระจายเสียใหม่ [Hughes and Luard, 1975, p. 143.] อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงการเน้นบางประการในการปฏิรูปที่ดินก็ปรากฏในกฎหมายปฏิรูปการเกษตร ปี 1950

2.1.2 การปฏิรูปที่ดินหลังปี 1949

เมื่อขึ้นครองอำนาจพระคอมมิวนิสต์ได้ให้คำมั่นแก่ประชาชนว่าจะทำการปฏิรัติการเกษตรอย่างแข็งขันโดยการปฏิรูปที่ดิน และถือว่าการปฏิรูปที่ดินเป็นเงื่อนไขจำเป็นเบื้องต้นสำหรับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาในเรื่องการเช่าที่ดินทำการเพาะปลูกอันเก่าแก่ของจีน จากบทนำในวันที่ 30 มิถุนายน 1950 ของหนังสือพิมพ์ประชาชนรายวันของพระรัช ยังเหตุผลในการปฏิรูปที่ดินว่าพวกราชาที่ดินและชาวนาที่ร่ำรวย ซึ่งมีน้อยกว่า 10% ของประชากรในชนบทนั้นเป็นเจ้าของที่ดินมากกว่า 70–80% ในขณะที่ชาวนาผู้ลงแรงเพาะปลูกซึ่งมีอยู่ราว 90% นั้น มีที่ดินของตนเองเพียง 20–30% ผู้ลงแรงด้วยเช่าที่ทำกินและเสียค่าเช่าเป็นผลผลิตที่ได้จากน้ำพักน้ำแรงของตนไปเกือบทั้งหมด สิ่งเหล่านี้เป็นรากเหง้าของความยากจนล้าหลัง การถูก奴กรานและถูกกดซึ่งโดยพวกร่างชาติ [เจียนธิรัพท์, 2519, หน้า 83] จะนั่นในเดือนมิถุนายน 1950 รัฐบาลใหม่จึงได้ประกาศใช้กฎหมายปฏิรูปการเกษตร (the Agrarian Reform Law of 1950) ทั่วประเทศ ซึ่งได้ยกเลิก 'land ownership system of feudal exploitation'

วัตถุประสงค์ของกฎหมายปี 1950

วัตถุประสงค์เบื้องต้นของโครงการปฏิรูปที่ดินพื้นฐานของหมายคือ การกำจัดระบบเจ้าของที่ดินศักดินาในชนบท ปรับปรุงความเป็นอยู่ของคนยากจน และพัฒนาการผลิตการเกษตร ในฐานะเป็นเงื่อนไขก่อนการพัฒนาเป็นอุดสาหกรรมของประเทศ การปฏิรูปที่ดินไม่เพียงแต่ยึดเอาที่ดินมาจากพวกราชาที่ดินและพวกราชนาที่ร่ำรวยบางคนเท่านั้น แต่ยังได้รับสัตว์ใช้งาน เครื่องมือการเกษตร บ้าน และข้าวส่วนเกินของพวกร่างกาย และได้จัดสรรสิ่งทั้งหมดให้แก่พวกราชนาฐานะปานกลางและยากจน ซึ่งไม่มีที่ดินและกระหายที่ดิน [John G. Gurley, 1976, p. 210.] การรับที่ดินและทรัพย์สินนี้ไม่มีการจ่ายผลตอบแทนชดเชยให้

แก่เจ้าของที่ดินดังกล่าว สำหรับราชานักดินในฐานะชนชั้นกีได้ถูกกำหนดไปโดยการต่อสู้ของมวลชนชาวนา การริบและการประหาร พรร同胞มิวนิสต์ได้สนับสนุนและชี้นำการต่อสู้ของชาวนากับผู้ที่เคยกดขี่ตน แต่พวกราชานาเองบอยครั้งมักทำการโดยผลการ โดยปราศจากการอนุมัติของพระคใน การตัดสินว่าจะจัดการเรื่องที่จะดองแก้แค้นคนเหล่านี้ได้อย่างไร โดยทฤษฎีอำนาจของพวกราชานักดินถูกกลบล้างไปโดยไม่จำเป็นต้องผ่าพวกราชานา แต่ในความเป็นจริงการเผชิญหน้าของพวกราชานา กับผู้กดขี่ก็เป็นการยกที่จะให้เกิดผลในทางสันติ เหماทราบด้วความแค้นเคืองที่ถูกกดขี่มาเป็นเวลานานของพวกราชานาในชนบทไม่สามารถควบคุมได้อย่างสื้นเชิงเมื่อการปฏิรูปได้มาถึง

มาตรการและขั้นตอนของการปฏิรูปที่ดิน

การปฏิรูปที่ดินเป็นเสาหลักสำคัญของการกู้ฐานะทางเศรษฐกิจในประเทศเช่นจีน ความต้องการของประชากรทำนาและการผลิตการเกษตรด้องการจัดลำดับไว้สูงสุด ความหวังที่จะบรรลุการต่อสู้เพื่อการปฏิรูปที่ใช้เวลาถึง 25 ปี ในชนบท ก็คือ การกำจัดความสัมพันธ์แบบศักดินาและอำนาจของเจ้าของที่ดิน การบรรเทาภาระของพวกราชานา และโครงการปลดปล่อยประสิทธิภาพในการผลิตของพวกราชานาเพื่อประโยชน์ของเศรษฐกิจส่วนรวม แต่การปฏิรูปที่ดินยังต้องคำนึงถึงปัจจัยโดยเฉพาะด้านการเมืองและเศรษฐกิจของการฟื้นฟูด้วยในระดับชาติพวกราชานาของที่ดินได้ถูกกำหนดเรียบร้อยแล้ว อำนาจได้ถูกเปลี่ยนมือ แต่ลำดับความสำคัญได้ถูกจัดให้แก่การผลิตที่กำลังเพิ่มขึ้น และศักยภาพทางเศรษฐกิจทั้งหมดที่เข้ากันได้กับรัฐบาลจ้ำต้องถูกรักษาไว้

นั่นคือ ทำไม่กฎหมายการปฏิรูปที่ดินเดือนมิถุนายน 1950 ไม่เหมือนกับของปี 1947 คือ ได้แบ่งสรรที่ดินและสินค้าในชนบทของพวกราชานาของที่ดินโดยไม่มีการซัดเซยให้ແດย้อมปล่อยให้เป็นเจ้าของทรัพย์สินและธุรกิจในเมืองของพวกราชานาต่อไป (ในขณะที่สินค้าในเมืองได้ถูก Gibbons ในปี 1947) สำหรับชาวนาที่ร่ำรวยผู้ซึ่งถูกกระทำอย่างหนักในปี 1947 ในฐานะเป็นผู้สมคบกับการเมืองของระบบศักดินาและพวกรากนินดั้ง พวกราชานาลับได้รับอนุญาตให้เก็บรักษาที่ดินถือครองไว้ได้ โดยดูจากความสามารถในการผลิตของพวกราชานาและความต้องการของเมืองต่างๆ ระหว่าง 1947-1950 การจัดลำดับความสำคัญได้เปลี่ยนไปอย่างชัดแจ้ง แต่ก็ไม่มีการกลับคืนหลังสู่สภาพเดิม และมาตรการที่ยึดหยุ่นมากขึ้นของปี 1950 ก็ได้ประยุกต์ใช้เฉพาะเขตปลดปล่อยใหม่ๆ ซึ่งกองทัพปลดปล่อยยังไม่ได้เข้าควบคุมในปี 1947 สำหรับในเขตปลดปล่อยเดิม มาตรการปี 1947 ยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ [Jean Chesneaux, 1979, p. 43.]

การปฏิรูปที่ดินทั่วประเทศได้เริ่มกลางปี 1950 โดยในวันที่ 28 มิถุนายน พระคอมมิวนิสต์ได้ประกาศใช้กฎหมายปฏิรูปที่ดิน เป็นเครื่องมือเพื่อช่วยส่งเสริมนโยบายของตน โดยมีเป้าหมายทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การปฏิรูปได้สำเร็จลงในปลายปี 1952 หรือต้นปี 1953 การปฏิรูปประกอบด้วย

(1) มาตรการที่ใช้ในการปฏิรูปที่ดิน : ทำการรับที่ดินของพวกราชาที่ดิน และแจกจ่ายให้แก่ชาวนาที่ไม่มีที่ดินหรือมีไม่เพียงพอในการทำการเพาะปลูก อย่างไรก็ตาม ในการรับนั้นให้รับเฉพาะบางส่วนที่ให้ผู้อื่นเช่าหรือเข้าเงื่อนไขบางประการเท่านั้น และห้ามไม่ให้ใช้วิธีการทำร้ายร่างกายราชาที่ดิน กลวิธีของพระคือให้หนีกกำลังในบรรดาชาวนาที่ยากจนและชาวนาที่มีฐานะปานกลาง ทำให้ชาวนาที่ร่ำรวยเป็นกลาง และทำให้ราชาที่ดินอยู่อย่างโดดเดี่ยว [เขียน ธีระวิทย์, 2519, หน้า 84]

(2) การปฏิบัติ : ตั้งหน่วยปฏิบัติการ (Cadres) ซึ่งส่วนมากมีประสบการณ์จากการปฏิรูปที่ดินบางแห่งในเขตปลดปลอยมาก่อน วิธีการที่ปฏิบัติทั่วไปคือ ขั้นแรก พระครเร้าใจให้ประชาชนตื่นตัวแล้วจัดตั้งสมาคมชาวนาขึ้น ขั้นที่ 2 เรียกร้องให้มีการลดค่าเช่าที่ดิน และจัดขบวนการต่อต้านการใช้อำนาจนักลงโภตในอดีตของพวกราชาที่ดิน และ ขั้นที่ 3 ให้จัดตั้งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเตรียมการรับที่ดิน จัดตั้งศาลประชาชนเพื่อพิจารณาและตัดสินคดีที่เกิดจากการปฏิรูปที่ดินเมื่อขบวนการรับและแจกจ่ายที่ดินเสร็จเรียบร้อยแล้วก็ออกหนังสือรับรองให้

(3) ขั้นตอนของขบวนการปฏิรูปที่ดิน : ขั้นตอนในการดำเนินการแบ่งออกได้โดยสรุปดังนี้ คือ [เขียน ธีระวิทย์, 2519, หน้า 84-88]

ก. ขั้นแรก ตั้งองค์กรผู้นำขบวนการปฏิรูปที่ดิน โดยการเร้าใจให้มวลชนตื่นตัวเข้ามาร่วมงานในสมาคมชาวนา แนวทางในการปฏิบัติของพระคือให้หน่วยปฏิบัติการแทรกซึมเข้าไปในหมู่บ้าน หากมีความตื่นตัวในทางการเมืองเข้าร่วมเป็นขบวนการต่อสู้กับราชาที่ดิน เมื่อได้จัดตั้งองค์กรผู้นำขบวนการปฏิรูปที่ดินขึ้นแล้ว ขบวนการปฏิรูปที่ดินโดยมวลชนก็เริ่มดำเนินการโดยมีสมาคมชาวนาเป็นศูนย์อำนวยใหม่

ข. ขั้นที่ 2 ตามนโยบายของพระที่กำหนดไว้ในกฎหมายปฏิรูปที่ดิน และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง คือ ให้ลดค่าเช่าที่ดินลงตามที่ได้กำหนดไว้และคิดย้อนหลังไปจนถึงวันที่เข็นนั้นได้รับ “การปลดปล่อย” ผู้ให้เช่าต้องคืนส่วนที่เกินให้กับผู้เช่า โดยให้สมาคมชาวนาเป็นผู้รับคืนค่าเช่าที่เก็บเกินไปแล้วดังกล่าว แต่ในทางปฏิบัติมักมีการคิดบัญชีกันเองโดยไม่ผ่านสมาคมชาวนา โดยปกติแล้วการคืนค่าเช่าตกลงกันได้โดยการเจรจาป้องดองกัน นอกจากด

ค่าเช่าแล้วบังไดมีการรณรงค์ด้วยต้านอำนาจของพวกรักลงโทษประจำถิ่น ลูกน้องของพวกราชที่ดินด้วย และเป็นปรากฏการณ์ที่รุนแรงที่สุดในขบวนการปฏิรูปที่ดิน

ก. ขั้นที่ ๓ กฎหมายได้นำเอาระบบใหม่สำหรับการทำหนด “สถานภาพของชนชั้น” ในชนบทมาใช้ ตาม “มติเกี่ยวกับการแบ่งฐานะชนชั้นของบุคคลในชนบท” ซึ่งประกาศโดยสำนักคณะกรรมการรัฐมนตรี ในวันที่ 4 สิงหาคม ๑๙๕๐ ประกาศในชนบทถูกแบ่งออกเป็น ๖ ประเภท คือ [Immanuel C.Y. Hsu, 1970, p. 748.]

— ราชที่ดิน ได้แก่ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินจำนวนมากและไม่ได้ทำงานด้วยตนเอง แต่มีชีวิตอยู่โดยการให้ภูมิปัญม โดยการขายรีดออกเบี้ยและขายรีดผู้อื่น

— ชาวนาที่ร่ำรวย ได้แก่ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินและทำนาด้วยตนเอง ด้วย และจ้างผู้อื่นด้วย รวมทั้งให้ภูมิปัญมเงิน ให้เช่าที่ดินบางส่วนแก่ชาวนาที่ยากจน

— ชาวนาฐานะปานกลาง ได้แก่ผู้ที่เป็นเจ้าของที่ดินแต่ทำการเพาะปลูกด้วยตนเอง ไม่มีการขายรีดหรือจ้างผู้อื่น

— ชาวนาที่ยากจน ได้แก่ผู้ที่เป็นเจ้าของที่ดินหรือเครื่องมือทำนาเพียงเล็กน้อย และต้องเช่าที่ดินด้วย

— แรงงานเกษตรหรือแรงงานจ้าง ได้แก่ผู้ซึ่งไม่ได้เป็นเจ้าของที่ดินและมีชีวิตอยู่ด้วยการเป็นแรงงานจ้าง หรืออาศัยการภูมิปัญม และ

— พวกลักโกลอย

ในการปฏิรูปดิน คุณสมบัติสำคัญที่ใช้ในการกำหนดฐานะของบุคคลคือ (1) จำนวนที่ดินที่แต่ละคนเป็นเจ้าของ (2) ลักษณะของการใช้ที่ดินว่าได้ใช้เป็นเครื่องมือในการขายรีดผู้อื่นมากน้อยเพียงใด และ (3) มาตรฐานการครองซึ่พ สำหรับพวกราชที่ร่ำรวยและพวกราชฐานะปานกลางยังถูกแบ่งย่อยออกเป็นประเภทต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับว่าที่ดินที่เขามีเพาะปลูกเองมีเท่าไร และที่เขาย้ายค่าเช่ามีอยู่เท่าไร ดีกรีของ ‘การขายรีด’ ที่ใช้ จำนวนแรงงานทำนาที่จ้าง และข้อพิจารณาอื่น ๆ ฐานะของบุคคลในหมู่บ้านจะถูกประกาศไว้อย่างเปิดเผย และอาจแก้ไขได้ถ้ามีเหตุผลดีพอ ในขั้นนี้ประชากรการเกษตรถูกจัดประเภทและเข้าอยู่ภายใต้การควบคุม

ก. ขั้นที่ ๔ : เป็นขั้นตอนของการรับที่ดินและทรัพย์สินเพื่อจำแนกแจกจ่ายด่อไป เจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับการอบรมทำหน้าที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินร่วมกับสมาคมชาวนา ทำหน้าที่จัดประเภทที่ดิน รับและทำการแบ่งปันที่ดินด้วย “ความเสมอภาคในการถือครอง

กรรมสิทธิ์ที่ดิน” ที่ดินที่ถูกริบเกือบทั้งหมดเป็นที่ดินของราชาที่ดิน โรงเรียน วัด และของตระกูลผู้ที่มีสิทธิ์ได้รับส่วนแบ่งได้แก่ผู้ที่ “ไม่มีที่ดินหรือไม่พอ” ฉะนั้นในช่วงนี้ผู้ที่นำมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินโดยทั่วไป การแบ่งค่อนข้างยุ่งยาก ต้องเฉลี่ยให้ผู้มีสิทธิ์ได้รับเท่าเทียมกันในด้านมูลค่า คือต้องพยายามแบ่งที่ดินเดิกกับที่ดินแล้วให้แต่ละคนอย่างเท่า ๆ กันมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในกรณีนี้ เจ้าหน้าที่ของสมาคมชวนจะเป็นผู้เจรจา กับผู้มีสิทธิ์ได้รับส่วนแบ่งเป็นราย ๆ ไป ส่วนทรัพย์สินที่ได้รับเขามาแบ่งส่วนมากเป็นข้าวที่เหลือจากการบริโภคประจำปี บ้าน เครื่องมือในการทำงาน รวมทั้งวัวควาย สำหรับสัตว์ที่ใช้ในการทำการเกษตรนั้นโดยมากกำหนดให้หลาย ๆ ครัวเรือน เป็นเจ้าของร่วมกัน สิ่งเหล่านี้เป็นมาตรการขับสุดท้ายของการปฏิรูปที่ดิน

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่สุดถูกนำมาใช้โดยกฎหมายใหม่ก็คือ การยกเว้นการริบที่ดินของชวนที่ร่าวยที่ทำการเพาะปลูกด้วยตนเองและแรงงานจ้างของพวกรเขาร่วมทั้งยังได้ระบุว่าที่ดินที่พวกรชวนร่าวยให้เข้าที่ไม่มากกว่าจำนวนที่เขาและคนงานของเขาก่อให้ห่วน เจ้าของกิจการสามารถเก็บรักษาได้ออยู่ เมื่อกระทั่งพวกรชาที่ดิน รัฐบาลก็ยอมให้สามารถเก็บรักษาส่วนของที่ดินที่ได้จัดสรรใหม่ของเขาวาได้ และถ้าพวกรเขานำเงินเจ้าของวิสาหกิจอุดสาหกรรมและการค้า สิ่งเหล่านี้ก็สามารถเก็บรักษาไว้ได้เช่นกัน ส่วนที่ดินที่เพาะปลูกโดยเจ้าของและครอบครัวของเขางกไม่เคยถูกนำมายังการจัดการกระจายใหม่ [Hughes and Luard, 1975, pp. 143 – 144.] ฉะนั้นการที่พวกรชวนที่ร่าวยได้รับอนุญาตให้ยังคงมีที่ดินที่เพาะปลูกโดยตรงโดยตัวเองและแรงงานจ้างของตน อันนี้เป็นนโยบายที่แตกต่างอย่างมากจากโครงการการเกษตรในระยะแรก ๆ ของพวกรคอมมิวนิสต์ ซึ่งได้เรียกร้องให้กำจัดพวกรชวนที่ร่าวยพร้อม ๆ กับราชาที่ดิน การเปลี่ยนแปลงในนโยบายที่มีต่อพวกรชวนที่ร่าวยดังที่หลิวเซาชีได้อธิบายเป็นสิ่งจำเป็น ไม่เพียงเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตชนบทและช่วยเร่งการพัฒนาทางการเกษตรให้เร็วขึ้นโดยการใช้ประโยชน์จากประสิทธิภาพในการผลิตที่สูงกว่าของพวกรชวนที่ร่าวยเท่านั้น แต่ยังเพื่อกันให้พวกรชาที่ดินแยกออกไป เป้าหมายหลักของโครงการปฏิรูปที่ดินเริ่มแรกไม่ใช่เพื่อยกเลิกกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคล แต่เพื่อกำจัดพวกรชวนที่ดิน ในคำนำของกฎหมายปฏิรูปการเกษตรเดือนมิถุนายน 1950 กล่าวอย่างชัดแจ้งว่า “ระบบกรรมสิทธิ์ที่ดินของชาติรัฐแบบศักดินาโดยชนชั้นราชาที่ดินจะต้องถูกยกเลิก และระบบกรรมสิทธิ์ที่ดินของพวกรชวนจะถูกนำมาใช้เพื่อที่จะปลดปล่อยพลังการผลิตในชนบท พัฒนาการผลิตทางการเกษตร และด้วยเหตุนี้เป็นการบูรณ์ทางไปสู่การพัฒนาอุดสาหกรรมของจีนใหม่” [Chen and Galenson, 1969, pp. 147 – 148.]

ผลของการปฏิรูปที่ดิน

ในเดือนมิถุนายน 1950 เมื่อกฎหมายได้ประกาศใช้การปฏิรูปที่ดินได้ทำสำเร็จแล้วในจังหวัดหนึ่งและอีก ๑ คือใช้กับประชากรชนบท 145 ล้านคน แล้วขบวนการกระจายที่ดินใหม่ก็ได้ค่อยๆ ขยายไปทางใต้ไปยังส่วนอื่นๆ ของประเทศ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 1952 ได้มีการปฏิรูปที่ดินในเขตที่มีประชากรรวมกว่า 310 ล้านคน ถึงเดือนธันวาคม 1952 การปฏิรูปส่วนใหญ่สำเร็จสมบูรณ์ จำนวนที่ดินที่จัดสรรใหม่ให้แก่ชาวนาที่ไม่มีที่ดินไม่เคยได้รับการเปิดเผยอย่างแท้จริง แต่ในสุนทรพจน์วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 1957 Po I-po กล่าวว่าภัยได้การปฏิรูปที่ดิน ที่ดินจำนวน 700 ล้านไร่ ได้ถูกจัดสรรให้แก่ชาวนา 300 ล้านคน ซึ่งในอดีต มีที่ดินน้อยหรือไม่มีเลย โดยเฉลี่ยในภาคตะวันออกและภาคใต้ ที่ซึ่งมีประชากรหนาแน่นมาก ที่สุดแต่ละคนได้รับที่ดิน ๑ ไร่ แม้ว่า ในจังหวัดกลางได้รับคนละ 2-3 ไร่ แม้ว่า ในจังหวัดหนึ่งได้รับคนละ ๓ ไร่ และในแม่น้ำเจ้าพระยาคนละประมาณ ๗ ไร่ [Hughes and Luard, 1975, pp. 145 – 146.] นอกจากที่ดินแล้วยังได้สัตว์ใช้งาน เครื่องมือทำงาน บ้านและทรัพย์สินรูปแบบอื่นๆ และเมื่อระบบการเป็นเจ้าของที่ดินภายในได้รับบศักดินาซึ่งขัดขวางความก้าวหน้าทางการเกษตร เป็นเวลากว่าได้ถูกทำลายล้างไป พวกราษฎร์ที่ดินจำนวนมากจึงเป็นอิสระจากการจ่ายค่าเช่ารายปีเป็นชั้ญพืช 35 ล้านดัน หรือประมาณ $\frac{1}{4}$ ของผลผลิตการเกษตรของประเทศไทย [Hu Gengkang and Others, 1984, p. 8.] โดยส่วนรวมแล้วการปฏิรูปที่ดินนั้นชาวนาที่ยากจนและผู้รับจำจ้างได้ประโยชน์ ในขณะที่ราชอาณาจักรและชาวนาที่ร่ำรวยเสียประโยชน์ และขณะเดียวกันชาวนาที่ฐานะปานกลาง ถูกผลกระทบกระเทือนน้อยที่สุด นั่นคือพวกราษฎร์ที่ยากจนและฐานะปานกลางได้เป็นเจ้าของที่นา กว่า 90% ในขณะที่อัตราชาที่ดินและพวกราษฎร์ที่ร่ำรวยได้เป็นเจ้าของประมาณ 8% จะนั้นเศรษฐกิจชนบทซึ่งได้ปรากฏอย่างมากคือ ชาวนาผู้ที่มีทรัพย์สินด้วยการถือครองเฉลี่ยที่น้อยกว่า และจะจัดการจ่ายมากกว่าที่เคยเป็นมา หลังการปฏิรูปเงินได้ถูกจ่ายเป็นที่ร่วมกันลุ่มขนาดบักษ์ ของการถือครองที่ดินและการเกษตรรายย่อยๆ ซึ่งใหญ่พอที่จะสนองความต้องการพื้นฐานของพวกราษฎร์ ผู้ได้ประโยชน์จากการปฏิรูปหั้งหมดได้ถูกจ่ายเป็นเจ้าของที่ดินอย่างสมบูรณ์ นั่นคือพวกราษฎร์สามารถขาย ซื้อ และให้เช่า แต่การปฏิรูปที่ดินไม่เท่าเทียมกันอย่างแท้จริง เนื่องจากชาวนาที่ร่ำรวยยังคงมีที่ดินของตัวเองซึ่งใหญ่กว่าและคุณภาพดีกว่า

ในระยะสั้น การปฏิรูปที่ดินได้ช่วยให้การผลิตด้านการเกษตรเพิ่มขึ้น คือ การผลิตชั้ญพืช (รวมทั้งมันด้วย) เพิ่มจาก 113 ล้านดันในปี 1949 เป็น 164 ล้านดันในปี 1952 ล้านดันจำนวน 150 ล้านดัน ซึ่งเป็นปีที่ดินสุดก่อนสงกรานต์ [Jean Chesneaux, 1979, pp. 44 – 45.] และการปฏิรูปที่ดินยังได้ประโยชน์ในลักษณะที่ได้ช่วยเพิ่มอัตราส่วนของการลงทุนรวมถือ

ผลิตภัณฑ์ประชาชาติรวม หรือ GNP จากระดับ 6–7% ซึ่งเป็นอยู่ในศตวรรษ 1930 เป็นกว่า 30% เมื่อถึงปี 1953 [John G. Gurley, 1976, p. 211.] ที่เป็นเช่นนี้ก็โดยการกระจายใหม่ซึ่งความมั่งคั่งและรายได้จากคนรวยไปยังคนจน ด้วยเหตุนี้จึงเป็นการขัดการบริโภคที่ฟุ่มเฟือยของคนรวย เพิ่มการบริโภคที่จำเป็นของคนจนในจำนวนที่น้อยกว่าและเป็นการทำให้ส่วนที่เหลือสำหรับรัฐมีพอเพื่อการสร้างทุน อย่างไรก็ตาม ความก้าวหน้านี้ก็มีข้อจำกัดในด้านของมันเอง นั่นก็คือแม้จะจัดปัญหาภาระการทำงานโดยการเช่าที่ดินไปได้ รวมทั้งผลผลิตการเกษตรมีที่ทำว่าจะได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น แต่การกระจายผลผลิตก็ยังคงจำกัดอยู่ที่ว่าแต่ละครัวเรือนยังเป็นหน่วยผลผลิตเอกเทศ การถือครองของเอกสารขนาดเล็กซึ่งเกิดจากการปฏิรูปมีผลทำให้ระดับการผลิตต่ำอย่างมาก เนื่องจากมีเพียงเครื่องมือที่ไม่ค่อยดีนัก ทำให้ไม่สามารถอุปทานอาหารส่วนเกินและวัตถุดิบที่จำเป็นแก่การพัฒนาอุดสาหกรรม ถ้าจะให้มีความก้าวหน้าต่อไปเพื่อให้รับกับอุดสาหกรรม ระบบการรวมหมู่จึงเป็นสิ่งจำเป็น นอกจากนี้ในสายตาของพวกรคอมมิวนิสต์ เมื่อเป็นเจ้าของที่ดินได้ครั้งหนึ่งแล้วพวกรชานาก็ได้กลายเป็นนายทุนน้อย และไม่ยากที่จะเป็นพลังการปฏิวัติ จากจุดสำคัญทั้งของการควบคุมของรัฐและของประสิทธิภาพในการผลิต เศรษฐกิจของชาวนารายย่อยคงจะไม่สามารถยอมรับได้เป็นเวลานาน ทันทีที่พวกรคอมมิวนิสต์รู้สึกว่าฐานะทางการเมืองของตนได้รับการเยียวยาอย่างสมเหตุสมผลภายหลังการยกเลิกระบบเจ้าของที่ดินแล้ว พวกรชานาก็ได้เริ่มมาตรการต่าง ๆ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่การร่วมมือกันทางการเกษตร และค่อย ๆ ขัดกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลทั้งหมดในเขตชนบท

2.2 การรวมนาทางการเกษตร (Agricultural Collectivization)

เมื่อการปฏิรูปที่ดินได้ดำเนินไปเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนมาที่ต้องพิจารณาคือ จะใช้เวลานานเท่าไรจึงจะเริ่มงานการรวมกลุ่มเพื่อก้าวไปสู่ระบบสังคมนิยม และควรใช้เวลานานเท่าไรเพื่อให้สาขาวิชาการเกษตรแปลงรูปเป็นสังคมนิยมสมบูรณ์ทั่วประเทศ ในเรื่องนี้ผู้นำมีความเห็นต่างกัน โดยเฉพาะความเห็นของประธานาธิบดีเจ้อตุ้งและหลิวเซ่ฉีนั่นรองกันข้าง คือ |วันรักษ์ มิงมณีนาคิน, 2525, หน้า 49–50|

(1) **ความเห็นของเหงา** : ค่อนข้างชัดเจนคือ เขาเห็นว่า การปฏิรูปที่ดินเป็นเพียงเงื่อนไขจำเป็นเบื้องต้นเพื่อผลทางการเมือง เมื่อดำเนินการสำเร็จตามเป้าหมายแล้ว การแปลงรูปเป็นสังคมนิยมต้องทำทันทีและควรใช้ระยะเวลาอันสั้น ทั้งนี้เพราะถ้าทอดระยะเวลาให้ยาวนานออกไปเท่าไร ความสำเร็จของการแปลงรูปไปเป็นสังคมนิยมยิ่งมีน้อยเท่านั้น ฉะนั้นเขาเห็นว่าควรดำเนินการทันที

(2) ความเห็นของหลิวเซ่าฉี : เขากล่าวด้วยแล้วว่าด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ

บริการแรก เขากล่าวขึ้นชื่นชอบกับท่วงท่าการดีอิรือรันของชาวนาในระบบกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคล รัฐบาลควรให้เวลา กับชาวนาได้ชินชมสิ่งนี้ ซึ่งเขาเชื่อว่าจะสามารถแปรเป็นการริเริ่มและสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี แล้วจึงค่อยดำเนินการรวมกลุ่มแบบสังคมนิยมในภายหลัง ระยะที่เหมาะสมคือ ควรรอจนกว่าชาวนาชาว 70–80% มีรายได้เข้าขั้นชาวนาที่ร่ำรวยแล้วจึงค่อยเริ่มการแปลงรูปเป็นสังคมนิยม ซึ่งเป็นความคิดที่ตรงข้าม تماما เพราะเหมาเห็นว่า ถ้าปล่อยให้คราบทุนนิยมเริ่มจับตัวชาวนา โอกาสที่จะเปลี่ยนเป็นสังคมนิยมจะเลือนหาย

ประการที่ 2 หลิวเห็นว่าการรวมกลุ่มจะได้ประโยชน์ต่อเมื่อได้มีการปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิตและมีเครื่องมือทุนแรงพร้อม ดังนั้นสิ่งที่ควรทำก่อนคือ ส่งเสริมการผลิตเครื่องมือ เครื่องทุนแรงการเกษตร วิธีนี้เป็นการเลียนแบบอย่างของโซเวียต นั่นคือ “Collectivization after mechanization” นอกจากนี้เขาเสนอให้การรวมกลุ่มของชาวนาเป็นไปโดยสมัครใจ รัฐบาลต้องสร้างตัวอย่างต่างๆ แสดงให้ชาวนาเห็นว่าการทำการเกษตรแบบรวมกลุ่มดีกว่าแบบไม่รวมอย่างไร ซึ่งก็ปรากฏว่ามีผู้เห็นด้วยกับหลิวเซ่าฉีพอสมควร

อย่างไรก็ตาม เมื่อไม่มีกลุ่มใดได้เสียงสนับสนุนเด็ดขาดจากคณะกรรมการกลางของพรรค ในเดือนธันวาคม 1952 จึงได้มีเอกสารเสนอการรวมกลุ่มตามลำดับก่อนหลังดังนี้ คือ

1. การจัดหน่วยร่วมแรงงาน
 - 1.1 ตามทุกภูมิภาค
 - 1.2 แบบถาวร
2. การจัดตั้งระบบสหกรณ์การเกษตร
 - 2.1 สหกรณ์ขั้นพื้นฐาน
 - 2.2 สหกรณ์แบบก้าวหน้า

การรวมกลุ่มแต่ละแบบแตกต่างกัน ในลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ คือ

- (1) ขนาดของพื้นที่เพาะปลูกและจำนวนครัวเรือนที่เป็นสมาชิก
- (2) ระบบการถือครองกรรมสิทธิ์และการแบ่งสรรรายได้
- (3) การจัดการและบริหารงาน

ด้วยเหตุนี้ถึงแม้จะมีประกาศในปี 1950 ว่า ระยะประชาริบได้แผนใหม่ซึ่งเป็นช่วงที่ เอกชนยังมีทรัพย์สินส่วนตัวได้นั้นจะมีอยู่ “เป็นเวลาค่อนข้างนาน” ก็ตาม แต่จริงๆ แล้วรัฐบาล

คอมมิวนิสต์ได้ดำเนินการทันทีในการวางแผนพื้นฐานให้กับระบบการรวมนา ฉะนั้นยังไม่ทันทีการปฏิรูปที่ดินสำเร็จสมบูรณ์ ในเดือนธันวาคม 1952 รัฐบาลก็ได้เริ่มการปฏิรูปที่ดินขั้นที่ 2 ซึ่งก็คือ การกระดุนไปสู่การรวมนา (Collectivization) ทางการเกษตรในปี 1953 จุดมุ่งหมายเพื่อที่จะ

- (1) เพิ่มการผลิต
- (2) ป้องกันการเกิดขึ้นใหม่ของพากชawan ที่ร่าวย
- (3) บรรลุความสำเร็จในการสร้างความชำนาญเฉพาะอย่าง อย่างขanan ใน การเกษตร
- (4) ดำเนินการอย่างรวดเร็วเพื่อให้บรรลุจุดหมายของการแปลงรูปเป็นสังคมนิยม และ
- (5) เก็บเอาประโยชน์จากสาขาวิชาการเกษตรเพื่อการพัฒนาอุดสาหกรรมของประเทศ จากการที่การพัฒนาอุดสาหกรรมทำให้ต้องซื้อสินค้าทุนจากกลุ่มประเทศโซเวียต ซึ่งจึงจะต้องจ่ายโดยการส่งผลผลิตการเกษตรเป็นสินค้าออกเป็นสำคัญ ตั้งนี้การเก็บเอาประโยชน์จากสาขาวิชาการเกษตรให้ได้มากที่สุด จำต้องสร้างกลไกสำหรับเก็บในรูปของการรวมกรรมสิทธิ์อย่างแท้จริง การทำเช่นนี้อาจลดแรงจูงใจในหมู่ชawan ก็จริง แต่พรกคิดว่านี่เป็นหนทางเดียวที่จะบังคับให้มีการออมทรัพย์และควบคุมไม่ให้ชนชั้น “ชawan ที่ร่าวย” ที่มีกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลในที่ดินเป็นหลักเดิบโตขึ้นได้ การรวมกรรมสิทธิ์ดูจะเป็นหนทางที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดที่จะนำเทคนิคมาปรับปรุงใช้ในการเพาะปลูก

2.2.1 การจัดตั้งหน่วยร่วมแรงงาน

การแปลงรูปเป็นสังคมนิยมในชนบทในขั้นแรกก็คือ การจัดตั้งหน่วยร่วมแรงงาน (Mutual-Aid Teams หรือ M.A.T.) หรือกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ภายหลังการปฏิรูปที่ดินชawan มีปัญหาเกี่ยวกับการผลิต เนื่องจากการปฏิรูปใช้วิธีแบ่งที่ดินตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ครัวเรือนที่มีชายฉกรรจ์จะได้รับที่ดินเท่ากับครัวเรือนที่มีภรรยาหน้ายังและบุตรเล็ก ๆ 3 คน นอกจากนั้นบางครัวเรือนมีที่ดินแต่ขาดแคลนสัตว์ใช้งานหรือเครื่องมือเครื่องใช้ แต่บางครัวเรือนก็มีสัตว์ใช้งานและเครื่องมือมากกว่าที่ดินที่มีอยู่ โดยเฉลี่ยครัวเรือนของอดีตชawan ที่ยากจนและผู้รับจ้างทำงานแต่ละครัวเรือนมีที่ดินเฉลี่ยประมาณ 11.7 โฉม่ ทุก ๆ 2 ครัวเรือน มีสัตว์ใช้งานเพียง 1 ตัว ทุก ๆ 3 ครัวเรือนมีไก่เตี้ย และกังหันน้ำเพียง 1 เครื่องในทุก ๆ 17 ครัวเรือน พากชawan ฐานะปานกลางมีที่ดินเฉลี่ยประมาณ 19 โฉม่ มีไก่เตี้ยและสัตว์ใช้งานน้อยกว่า 1 ตัวต่อครัวเรือน และมีกังหันน้ำเพียง 1 เครื่องสำหรับทุก ๆ 7.5 ครัวเรือน จากสภาพ

เศรษฐกิจชุมชนนี้ทำให้สัมนาที่จะใช้ที่ดินอย่างสมเหตุสมผล รวมทั้งการนำอาเครื่องมือทำงานใหม่มาใช้ ประสมิภัพในการผลิตยังคงต่อ [Hu Gengkang and Others, 1984, p. 15.] รวมทั้งเมื่อเกิดภัยธรรมชาติ พวกราษฎร์มีทางน้อยมากที่จะเอาชนะธรรมชาติได้ ดังนั้นการรวมกลุ่มกันจะให้ประโยชน์กับทุกคน จากปี 1951–ต้นปี 1953 รัฐบาลจีนรณรงค์ให้จัดตั้งหน่วยร่วมแรงงานขึ้นในหมู่พวกราษฎร์

หน่วยร่วมแรงงานหรือ M.A.T. นี้ เป็นองค์กรผู้ใช้แรงงานรวมหมู่ในสภาพของสังคมนิยมเบื้องต้น โดยที่กรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลในที่ดินยังคงเป็นของแต่ละครัวเรือน ซึ่งยังคงเป็นหน่วยการผลิตอิสระ แรงงาน สัตว์ใช้งานและเครื่องมือต่าง ๆ ถูกรวบกันบนฐานของสหกรณ์ ดังนั้นราษฎร์才จะได้รับประโยชน์มีที่ทำการ กินของดอนอยู่ แต่ราษฎร์จะนำอาเครื่องมือของพวกราษฎร์ มารวมกันหรือให้ยืม และทำงานร่วมกันและเป็นทุกๆ การในระหว่างการเพาะปลูกในฤดูใบไม้ผลิ และเก็บเกี่ยวในฤดูใบไม้ร่วง การจัดตั้งหน่วยร่วมแรงงาน แบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบ คือ

(1) การจัดหน่วยร่วมแรงงานตามฤดูกาล (Seasonal or Temporary mutual-aid-teams) เป็นกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกันแบบชั่วคราวขนาดเล็ก

(2) การจัดหน่วยร่วมแรงงานแบบถาวร (Year-round or Permanently mutual-aid-teams) เป็นกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกันขนาดใหญ่ขึ้น

นั่นคือ ในขั้นแรกให้หน่วยร่วมแรงงานจัดสรรแรงงานออกไปช่วยทำงานเฉพาะในฤดูกาลเพาะปลูกและเก็บเกี่ยวที่มีงานซุก แต่ต่อมาเมื่อยุ่ร่วมแรงงานที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติงานได้ตลอดทั้งปี สมาชิกของหน่วยสามารถรวมกำลังปัจจัยการผลิตเพื่อทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งนอกฤดูกาลเพาะปลูก อาทิ การสร้างฝาย ชุดบ่อน้ำ เป็นต้น เป็นการรวมกลุ่มแบบง่าย ๆ ชาวนาสามารถเข้าใจได้

อันที่จริงการจัดหน่วยร่วมแรงงานนี้ไม่ใช่ของใหม่ในสังคมจีน แต่อย่างไรก็ตาม จีนคอมมิวนิสต์ได้รวบรวมแรงงานเพื่อการน้ออย่างมีระบบมากขึ้น M.A.T. แต่ละหน่วยประกอบด้วยสมาชิกครัวเรือนชาวนาจำนวนมากอยู่ด้วยกัน แต่มีขนาดไม่เกิน 12 ครัวเรือน สมาชิกไม่เพียงแต่มาร่วมแรงงานเท่านั้น แต่ยังนำอาเครื่องมือเครื่องใช้เท่าที่มีอยู่ไปใช้เพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วย อย่างไรก็ตาม ปัจจัยการผลิตทั้งหมดยังคงเป็นของเจ้าของโดยสมมูลน์ การจัดหน่วยร่วมแรงงานแบบนี้ชาวนาคุ้นเคยมาแต่โบราณคล้ายกับการลงแขกของไทย ซึ่งเป็นวิธีใช้ปัจจัยการผลิตอย่างเต็มที่ แต่ต่างกับการลงแขกแบบเก่าในแห่งที่ว่า สมาชิกของ M.A.T. ได้รับค่าตอบแทนในทำนองลูกจ้างอีกด้วย ส่วนที่ว่าจะจ่ายกันโดยคิดเวลาการทำงาน หรือคิดตามความชำนาญ หรือคิดเฉลี่ยจากผลผลิตนั้น แต่ละแห่งจะตกลงกันเอง [เขียน ธีระวิทย์, 2519, หน้า 88]

ปกติหน่วยร่วมแรงงานตามถูกากลประกอบด้วย 3–5 ครัวเรือน ถูกจัดตั้งขึ้นในถูกากลที่มีงานชุกชุมเพื่อจัดการงานที่สำคัญ ๆ ภายหลังงานเสร็จเรียบร้อยแล้วหน่วยกิจลักษณะไป และบัญชีในระหว่างครัวเรือนสามารถกู้ภาระกัน ปกติหน่วยบัญชีคือ “work-day” และวันทำงานมาตรฐาน อาจประกอบด้วย 10 หน่วย (10 points) :— 2 สำหรับงานในเช้าตรู่ 4 สำหรับงานในช่วงหลังของตอนเช้า และ 4 สำหรับงานในช่วงบ่าย 10 หน่วยนี้เป็นจำนวนสูงสุดที่สมาชิกสามารถได้รับใน 1 วัน ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนและคุณภาพของงานที่เข้าทำ หน่วยวันทำงานถูกตีค่าอกรมาเป็นจำนวนที่แน่นอนของข้าว มูลค่าจะเปลี่ยนแปลงไปตามประเภทของงาน เช่น การไถ การห่ว่าน การถอนหญ้า หรือการเก็บเกี่ยว วิธีการจ่ายผลตอบแทนที่แท้จริง ก็โดย ‘point slips’ ภายหลังการเก็บเกี่ยวเมื่อขายพืชผลแล้ว ส่วนใหญ่ของ point slips ก็จะถูกงบบัญชีในแนวเดียวกับการหักล้างเช็คกันในสำนักชำระบัญชี และงบสุทธิที่เป็นหนี้จำต้องจ่ายในรูปของเงินสด หรือผลผลิต หรือแรงงาน [Hughes and Luard, 1975, p. 149.] สำหรับหน่วยร่วมแรงงานแบบถาวร มีการจัดการที่ซับซ้อนขึ้นซึ่งบังคับอยู่ต่อไปตลอดปี ปกติประกอบด้วย 6–12 ครัวเรือน สมาชิกไม่เพียงร่วมมือกันทำงานระหว่างถูกากลที่งานชุกชุม แต่ยังรวมกันในกิจกรรมเสริมในช่วงที่ว่างงานถูกหานาวอีกด้วย กองทุนที่สะสมไว้เพื่อการชำระหนี้ของหน่วยจำนวนหนึ่งได้ถูกตั้งขึ้น เพื่อสะสมตือกพากเครื่องมือและสัตว์ใช้งานที่เป็นของส่วนรวม [Chen and Galenson, 1969, p. 148.] พวากคอมมิวนิสต์ได้มองภาพการจัดหน่วยร่วมแรงงานแบบถาวรในฐานะเป็น “embryonic socialism”

กล่าวโดยสรุป หน้าที่ของ M.A.T. คือการรวม (pool) ทรัพยากรที่เป็นของเอกชนเพื่อชดเชยการขาดแคลนแรงงานและปัจจัยอื่น ๆ ระหว่างถูกากลรับเรื่องของการเพาะปลูกและเก็บเกี่ยว แรกเริ่มการทำงานนี้เป็นการชั่วคราวตามถูกากล และการร่วมงานนี้สืบสุดลง เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาเพาะปลูกหรือเก็บเกี่ยว แต่ต่อมาบางหน่วยได้จัดตั้งคัดกรองแบบถาวรหน่วยร่วมแรงงานแบบถาวรค่อนข้างใหญ่กว่าแบบชั่วคราว และมักเป็นเจ้าของสินค้าทุนและสัตว์บ้างในฐานะเป็นทรัพย์สินส่วนรวม [John G. Gurley, 1976, p. 213.]

ขบวนการจัดตั้งหน่วยร่วมแรงงานก็เช่นเดียวกับการปฏิรูปที่ดิน คือไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมกันทั่วประเทศ ที่ได้ที่การปฏิรูปที่ดินดำเนินการสำเร็จก่อนก็จะเริ่มมีการจัดหน่วยร่วมแรงงานขึ้นก่อน โดยทั่วไปทางภาคเหนือของประเทศไทยเริ่มก่อนทางภาคใต้ บางแห่งเริ่มในปี 1951 บางแห่งเริ่มในปี 1952 หรือ 1953 หรือ 1954 ในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 1952 สถาบันการของรัฐได้เผยแพร่กฎหมายเกี่ยวกับการผลิตการเกษตรสำหรับปี 1952 ซึ่งเป็นครั้งแรกที่ได้กำหนดเป้าหมายสำหรับการรณรงค์เพื่อการรวมนา แต่อย่างไรก็ตามการจัดตั้งหน่วยร่วมแรงงานได้กล้ายเป็นขบวนการรณรงค์ทั่วประเทศตั้งแต่ปี 1953 นั้นคือหลังจากที่ปล่อยให้ชาวนา

จัดตั้ง M.A.T. ด้วยความสมัครใจอยู่ประมาณ 1 ปี รัฐบาลก็ได้ประกาศให้ชาวนารวมตัวกันในรูปนี้ทั่วประเทศเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 1953 ในเขตปลดปล่อยเก่า (คือเขตที่ได้จัดตั้งขึ้นโดยพากคอมมิวนิสต์ก่อนสองครั้งก่อการก่อการเมืองปี 1946) 80—90% ของพากชาวนาได้ถูกรวมกลุ่มในรูปหน่วยร่วมแรงงานในปี 1952 และ 1953 ในขณะที่เขตปลดปล่อยใหม่งานตั้งกล่าวสำเร็จลุล่วงภายใน 3 ปี สิ้นปี 1952 ประมาณ 40% ของประชากรชาวนาเป็นสมาชิกของกลุ่มนี้อย่างร่วมแรงงานและเพียง 0.25% ได้ร่วมสหกรณ์ผู้ผลิตการเกษตร [Hughes and Luard, 1975, p. 150.] ถึงปี 1954 มีหน่วยร่วมแรงงานเกือบ 10 ล้านหน่วย ประมาณ $\frac{1}{2}$ เป็นแบบตามฤดูกาล และอีก $\frac{1}{2}$ เป็นแบบถาวร ประกอบด้วย 58% ของครัวเรือนชาวนาทั้งหมด [John G. Gurley, 1976, p. 213.]

การจัดตั้งหน่วยร่วมแรงงานให้ประโยชน์ในแง่ที่ว่า ภาคการเกษตรมีหลักประกันเรื่องแรงงานที่อาจนำไปใช้ได้โดยรวดเร็วและลงทุนน้อย ที่สำคัญคือรัฐสามารถควบคุมแรงงานและคำนวณแรงงานในการวางแผนได้ถูกต้องรวมทั้งสามารถวางแผนการผลิตได้ นอกจากนี้หน่วยร่วมแรงงานไม่เฉพาะจะผลิตอะไรได้ทุกอย่างเท่านั้น แต่จะทำหน้าที่เป็นหน่วยโภชนาเพื่อการผลิตส่งเสริมการแข่งขันในการผลิต รวมทั้งคัดเลือกคนงานตัวอย่างอีกด้วย แต่อย่างไรก็ตาม หน่วยร่วมแรงงานก็ยังมีข้อบกพร่องในแง่ที่ว่า ยังแก้ปัญหาการผลิตไม่ได้ทั้งหมด เนื่องจากพากชาวนาเองมักจะเกี่ยงให้ทำงานในที่นาของตนก่อน และเมื่อเกิดภัยธรรมชาติการรวมกลุ่มเช่นนี้ก็แก้ปัญหานี้ไม่ได้ นอกจากนี้ชาวนาบางส่วนเริ่มขายที่ดินให้ชาวนาที่ร่ำรวยและกล้ายล淑ภาพเป็นผู้เช่าตั้งเติม [วันรักษ์ มีงมณีนาคิน, 2525, หน้า 50—51] ทางแก้ไขก็คือการเริ่มตั้งระบบสหกรณ์การเกษตรอย่างจริงจัง

2.2.2 การจัดตั้งระบบสหกรณ์การเกษตร

เนื่องจากการรวมกลุ่มในรูปหน่วยร่วมแรงงานทั้ง 2 รูปแบบที่กล่าวแล้วข้างต้น ไม่สามารถแก้ปัญหาได้มากนัก แต่ก็เป็นการฝึกให้ชาวนาได้เรียนรู้และเข้าใจการทำงานร่วมกัน ฉะนั้นขั้นตอนต่อมาของความพยายามเปลี่ยนเป็นสังคมนิยมในภาคการเกษตรคือ การจัดตั้งระบบสหกรณ์ (Agricultural Cooperatives) ในเดือนธันวาคม 1953 คณะกรรมการกลางของพรรคได้ประกาศติเกี่ยวกับการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร ตั้งนั้นหน่วยร่วมแรงงานจึงได้เปลี่ยนรูปเป็นสหกรณ์ผู้ผลิตการเกษตรขึ้นพื้นฐานกึ่งสังคมนิยม มีการนำเอาที่ดินทั้งหมดมารวมกันภายใต้การจัดการที่เป็นเอกภาพ ในเดือนกรกฎาคม 1955 ประธานהema เจ้อดุงได้ทำการยงานเรื่อง “เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสหกรณ์การเกษตร” ซึ่งต่อมาก็ได้มีการรับรอง “มติเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสหกรณ์การเกษตร” ในการประชุมเต็มคณะสมัยที่ 6 ของการประชุมครั้งที่ 7 ของคณะกรรมการกลาง ซึ่งจัดขึ้นในเดือนตุลาคม 1955 ทั้งสองประการนี้ต่อมาได้จัดทำเป็น

เอกสารอธิบายอย่างชัดแจ้งเกี่ยวกับนโยบายและหลักการที่เกี่ยวกับการร่วมมือทางการเกษตรขั้นตอนและวิธีการในด้านการจัดตั้งผู้นำในด้านการสหกรณ์ และนำเสนอช่องการสำรวจและจัดทำโครงการด้านสหกรณ์การเกษตรอย่างข้นๆ ในเวลาต่อมา | ชีเหวิน, 2527, หน้า 101–102|

การค่อย ๆ พัฒนาจากรูปแบบหนึ่งไปเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการรวมกลุ่มทำให้พวกราชานาคุณเคยกับการผลิตรวมหมู่และเปลี่ยนจากการมีสิทธิ์ส่วนบุคคลไปเป็นกรรมสิทธิ์ส่วนรวม และฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชนซึ่งต่าง ๆ ในชนบทเช่นเดียวกับที่ของพวกราชานาคุณที่มีต่อการแปลงรูปเป็นสังคมนิยม ได้ถูกนำมาพิจารณาในช่วงของขบวนการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร เริ่มแรกเฉพาะพวกราชานาคุณและพวกราชชั้นกลางได้ถูกขังไว้ให้เข้าร่วมและได้รับความไว้วางใจให้ดำเนินงานอย่างดี สหกรณ์อาจไม่ได้แต่การรวมกันกับชาวนาชั้นกลางอื่น ๆ และได้รับเข้ามานฐานของความสมัครใจ เมื่อเห็นว่าพวกราชชั้นกลางจะดำเนินการอย่างดี นโยบายที่มีต่อเศรษฐกิจของชาวนาที่ร่าเริญและเป็นนโยบายอันหนึ่งของการค่อย ๆ กำจัดโดยการจำกัด ชาวนาที่ร่าเริญไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าร่วม จนกระทั่งสหกรณ์ได้จัดตั้งอย่างมั่นคงแล้วการอนุญาตได้มอบให้เป็นระยะ ๆ แก่กลุ่มของชาวนาที่ร่าเริญและเข้าของที่ดินผู้ซึ่งได้ยกเลิกการชุดรีด ดังนั้นพวกราชอาจปรับดัวเองเข้าเป็นประชากรทำงานที่ยังชีพด้วยแรงงานของตนเอง การปฏิบัติเช่นนี้ทำให้การดัดด้านและการวินิจฉัยของพวกราชนาที่ร่าเริญและเข้าของที่ดินมีน้อยที่สุด

ขั้นตอนของการจัดตั้งระบบสหกรณ์การเกษตร : สำหรับขั้นตอนในการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรนั้น อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ขั้นตอน คือ

(1) ขั้นตอนแรก : การจัดตั้งสหกรณ์ขั้นพื้นฐาน (Elementary co-operatives) กล่าวโดยสรุปขั้นนี้เป็นขั้นตอนส่วนใหญ่ของการให้หน่วยร่วมแรงงานทำงานให้เอกชนมาเป็นทำงานให้แก่ที่ดินส่วนรวม กล่าวคือ สมาชิกไม่เพียงแต่นำเอกสารไว้ใช้งาน เครื่องมือในการผลิตและแรงงานของตนรวมไว้ที่กองกลางเท่านั้น แต่ยังต้องนำเอาที่ดินมาร่วมกันด้วย เรียกว่าสหกรณ์ผู้ผลิตการเกษตรขั้นพื้นฐานกึ่งสังคมนิยม (Elementary or Semisocialist agricultural producers' co-operatives) โดยที่ในทางทฤษฎี เอกชนยังคงมีกรรมสิทธิ์ส่วนตัว (individual ownership) ในที่ดินและเครื่องมือในการผลิตตั้งเดิม ขณะนี้ในสหกรณ์เหล่านี้ชาวนาจะทำงานเพาะปลูกร่วมกันและได้รับการชดเชยหรือตอบแทนด้วยการแบ่งปันผลผลิตส่วนรวมตามแรงงานที่เข้าได้ทำ และตามปริมาณของที่ดินและเครื่องมือในการผลิตที่เขานำมาให้ใช้ร่วมกัน โดยสรุปโครงการดังกล่าวอยู่บนหลักของการมีกรรมสิทธิ์ส่วนตัวในที่ดินและการสมัครใจร่วมมือเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

(2) **ขั้นต่อมา** : การจัดตั้งสหกรณ์แบบก้าวหน้า (Advanced co-operatives) กล่าวโดยสรุปขั้นตอนนี้ก็คือ การจัดตั้งสหกรณ์ผู้ผลิตการเกษตรแบบก้าวหน้า (Advanced agricultural producers' co-operatives) หรือสหกรณ์แบบสังคมนิยมเต็มตัว (fully socialized co-operatives) ถึงขั้นนี้ระบบการฟื้นฟูกรรมสิทธิ์ในที่ดินโดยเอกสารถูกยกเลิก และผลตอบแทนที่เอกสารได้รับเป็นประจำได้จากการแรงงานอย่างเดียวเท่านั้น นี้ก็คือระบบการรวมนาแบบโซเวียต ซึ่งก็คือการรวม (collective farm) นั่นเอง โดยที่สมาชิกทั้งหมดเป็นเจ้าของที่ดินร่วมกัน (collective ownership) และรัฐบาลได้อ้างว่ากรรมสิทธิ์รวมหมู่เท่านั้นที่จะช่วยทำให้ผลิตได้พอกสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาอุดมสหกรณ์

ข้อสังเกต การเปลี่ยนจากระบบสหกรณ์ขั้นพื้นฐาน มาเป็นระบบสหกรณ์แบบก้าวหน้าไม่ต้องทำอะไรมาก ขนาดหรือพื้นที่อาจจะมีข้อมูลมากว่าขั้นหรือคงเดิมก็ได้ แต่ให้ค่อย ๆ จำกัดการจ่ายเงินปันผลโดยอาศัยบริเวณที่ดินที่เอามาลง โดยให้ตกลงกันจ่ายเป็นราคาให้แก่ผู้เป็นเจ้าของแทน

สหกรณ์ขั้นพื้นฐาน

พรรค.ได้จัดตั้งสหกรณ์ขั้นพื้นฐานหรือ elementary APCs ขึ้น สหกรณ์นี้บางแห่งได้ถูกจัดตั้งขึ้นตั้งแต่ต้นปี 1950 แต่ส่วนใหญ่ถูกจัดตั้งขึ้นในครึ่งหลังของปี 1955 ก่อนปี 1955 สหกรณ์ขั้นพื้นฐานมีขนาดเล็กมาก มีรายงานว่าจำนวนครัวเรือนชาวนาที่ได้เข้าร่วมสหกรณ์นี้คือ 187 ในปี 1950 1,588 ในปี 1951 57,000 ในปี 1952 273,000 ในปี 1953 และ 2.285 ล้านครัวเรือน ในปี 1954 ในขณะที่จำนวนครัวเรือนชาวนาทั้งหมดมีประมาณ 125 ล้านครัวเรือน [สำนักงานสถิติของรัฐ, 1960, หน้า 34–35]

(1) **โครงสร้างและการบริหารงาน** : โดยปกติสหกรณ์ขั้นพื้นฐานแต่ละแห่งประกอบด้วยหลาย M.A.T. หรือมีสมาชิกชาวนาประมาณ 30–40 ครัวเรือน สมาชิกจะนำอาที่ดิน สัตว์ ใช้งาน และเครื่องมือในการผลิตหรือสินค้าทุนต่าง ๆ มารวมเป็นของส่วนกลาง APCs ชาวนาบังคับมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและทรัพย์สินที่ดินนำไปเป็นหุ้นสหกรณ์ แล้วการใช้ประโยชน์ถูกควบคุมและถูกวางแผนโดยคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้น ไม่ใช่เป็นหุ้นสหกรณ์ ที่ได้รับจากรัฐบาล นอกจากนี้ สมาชิกมีสิทธิ์แบ่งที่ดินบางส่วนไว้เพาะปลูกของตนเองใช้ของอย่างไรก็ตาม ในปี 1955 มีกฎของกماว่าที่ดินที่เรียกว่าที่แปลงเล็กส่วนตัว (private plot) นี้ต้องไม่เกิน 5% ของที่ดินเพาะปลูกทั้งหมดของสหกรณ์ ที่แปลงเล็กส่วนตัวได้ถูกจัดสรรให้แก่แต่ละครัวเรือนตามขนาดของครัวเรือนและจำนวนที่ดินที่สามารถเพาะปลูกได้ในเมืองบ้าน พากชานาได้รับอนุญาตให้ปลูกผักและพืชสวนอื่น ๆ บนที่แปลงเล็กส่วนตัวในช่วงเวลาที่เป็นของเขางเองและมีสิทธิ์ใช้

พิชผลเหล่านี้ได้ สำหรับบัจจัยการผลิตอื่น ๆ มีหลักให้เลือกปฏิบัติตามความเหมาะสมคือ (ก) ชาวนาดูแลสัตว์ไว้ช้าง สมกรณ์เข้าไปใช้งานของส่วนกลางได้ทุกโอกาส โดยจ่ายค่าตอบแทนตามแต่จะตกลงกัน (ข) สมกรณ์เข้าไปใช้งานโดยจ่ายค่าเช่าและค่าเดินทางให้ด้วย หรือ (ค) สมกรณ์ซื้อขาดจากชาวนาหรือจากที่อื่นไว้เป็นสมบัติของสมกรณ์ [วันรากษ์ มีงมณีนาคิน, 2525, หน้า 51]

การเข้าเป็นสมาชิกในระบบแรกชาวนาเข้าเป็นสมาชิกโดยสมัครใจ และเมื่อเป็นสมาชิกแล้วจะถอนหุ้นเมื่อไรก็ได้ แต่ลังจากปี 1955 หลักความสมัครใจหมดไป

ในส่วนของการบริหารงาน คณะกรรมการบริหารได้รับเลือกมาจากการสมาชิกแต่ละปี รับผิดชอบและจัดการงานสมกรณ์ เมื่อการเก็บเกี่ยวสิ้นสุดลงสมกรณ์จะจัดแบ่งสรรผลผลิตออกเป็นส่วน ๆ ส่วนหนึ่งส่งให้แก่รัฐเป็นภาษี ส่วนหนึ่งเป็นค่าเสื่อมราคา ค่าชำระบะหนี้สินของสมกรณ์ และกองทุนสำรองเพื่อสะสมกองทุนด้านทุน ภายหลังการจัดสรรให้แก่กองทุนสำรองและจ่ายเป็นภาษีแล้ว รายได้ส่วนที่เหลือก็ถูกแบ่งออกเป็นส่วนที่ดินและส่วนแรงงานเพื่อกระจายในหมู่ครัวเรือนสมาชิก ส่วนที่ดินถูกกำหนดบนฐานของปริมาณและคุณภาพของที่ดินถือของ ลัตวิช้างและเครื่องมือช่างสมาชิกแต่ละครัวเรือนได้อุทิศให้แก่ส่วนกลางรวม ในขณะที่ส่วนแรงงานถูกแบ่งตามหน่วยวันทำงานหรือหน่วยแรงงาน ปกติแล้วแรงงานถูกใช้เป็นฐานสำหรับการเรียกร้องเอกสารผลิตส่วนใหญ่ ภายใต้ระบบวันทำงาน งานแต่ละชนิดถูกกำหนด “บรรทัดฐาน” บนฐานของการปฏิบัติงานของคนงาน “โดยเฉลี่ย” ในวันการทำงาน การปฏิบัติได้บรรลุบรรทัดฐานสำหรับฐานแต่ละชนิด ทำให้ชาวนาสมควรได้รับหน่วยแรงงาน (work points) จำนวนหนึ่งที่กำหนดให้ตามทักษะและความสำคัญของงาน ปกติ 1 หน่วยวันทำงานเท่ากับ 10 หน่วยแรงงาน [Chen and Galenson, 1969, p. 149.] ฉะนั้นหลักสำคัญของสมกรณ์ขึ้นพื้นฐานคือการแบ่งปันรายได้โดยยึดกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคล คือ คล้ายกับในหน่วยร่วมแรงงาน โดยทั่วไปผลผลิตสุทธิของสมกรณ์แบ่งให้แก่สมาชิกดังนี้คือ 52% เป็นค่าจ้าง 40% เป็นเงินปันผล จำนวนตามที่ดินและทรัพย์สินที่นำมาเข้าหุ้น และ 8% เป็นเงินออมส่วนรวมหรือ public savings [Hughes and Luard, 1975, p. 150.]

(2) ความก้าวหน้าของการก่อตั้งสมกรณ์ : ในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 1952 สถาบันการของรัฐได้เผยแพร่กฎหมายเกี่ยวกับการผลิตการเกษตรสำหรับปี 1952 ซึ่งเป็นครั้งแรกที่ได้กำหนดเป้าหมายสำหรับการรณรงค์เพื่อการรวมนา และถึงสิ้นปี 1952 เพียง 0.25% ของครัวเรือนชาวนาได้เข้าร่วมสมกรณ์ผู้ผลิตการเกษตร ในปี 1953 การรณรงค์เพื่อจัดตั้งสมกรณ์ตูเมืองจะเพชญูกับความยุ่งยากเป็นครั้งแรก ปรากฏว่าได้มีการขัดขวางอยู่บ้างโดยพวกราษฎร ผู้ซึ่งการปฏิรูปที่ดินทำให้เข้าเป็นผู้ถือครองที่ดินส่วนบุคคล ปัญหาเหล่านี้ได้เกิดขึ้นอย่างร้ายแรง

ที่สุดในมณฑลเหอเป่ย ที่ซึ่งการสหกรณ์ก้าวหน้า โดยเฉพาะ 1,082 จาก 3,644 สหกรณ์ที่ดังขึ้น ในปี 1952 อยู่ในมณฑลนี้ นั่นคือสหกรณ์ราว $\frac{1}{3}$ ถูกกลั่นเลิกไปจากการต่อต้านของพวกร่วนนา ในเดือนตุลาคม 1953 คณะกรรมการกลางของพรรคได้เรียกร้องให้มีการประชุมระดับชาติ เรื่องหน่วยร่วมแรงงานและสหกรณ์การเกษตร ผลก็คือได้มีการผลักดันให้มีการพัฒนาสหกรณ์ ผู้ผลิตการเกษตรไปข้างหน้า ในขณะนั้นมีสหกรณ์อยู่ราว 15,000 แห่ง มติของพรรครายเรียกร้องให้ เพิ่มสหกรณ์เป็น 35,800 แห่งระหว่างฤดูหนาว 1953—การเก็บเกี่ยวในฤดูใบไม้ร่วงปี 1954 เป้า หมายคือ สหกรณ์ผู้ผลิต 800,000 แห่งเมื่อถึงปี 1957 เท่ากับ 20% ของครัวเรือนชาวนาทั้งหมด ได้ถูกกำหนดสำหรับแผนท้ายปีบัญชีแรก [Hughes and Luard, 1975, p. 151.]

สหกรณ์ขึ้นพื้นฐานได้ถูกจัดตั้งขึ้นอย่างรวดเร็วในปี 1954 ถึงเดือนมีนาคม 1954 มีสหกรณ์จัดตั้งขึ้นแล้ว 91,000 แห่ง ประกอบด้วยครัวเรือนชาวนา 1.666 ล้านครัวเรือนหรือ 1.43% ของทั้งหมด คณะกรรมการกลางของพรรครายได้ตัดสินใจในเดือนตุลาคม 1954 ที่จะขยาย จำนวนสหกรณ์เป็นกว่า 600,000 แห่งก่อนการเพาะปลูกในฤดูใบไม้ผลิของปี 1955 รายงานของ โจวเอินไหลเกียวกับผลงานของรัฐบาลที่เสนอในวาระที่ 1 ของการประชุมสภาพรัฐบาลแห่งชาติครั้งที่ 1 ในวันที่ 25 กันยายน 1954 ได้ประกาศว่าในช่วงของแผนท้ายปีบัญชีแรก กว่า $\frac{1}{2}$ ของ ครัวเรือนชาวนาและของพื้นที่เพาะปลูกจะถูกจัดซื้อเข้าไปในสหกรณ์ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 1955 สหกรณ์ได้ถูกจัดตั้งขึ้นแล้ว 670,000 แห่ง

ในเดือนมีนาคม 1955 ได้เริ่มรู้สึกว่าโครงการรณรงค์รับเร่งดำเนินงานเร็วเกินไป ไม่มีประสบการณ์และการเตรียมการพอ ชาวนาส่วนหนึ่งสงสัยและไม่เข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ สหกรณ์ ด้วยเหตุนี้ขบวนการจำกัดด้วยชั้ลง การจัดตั้งสหกรณ์ใหม่จำกัดด้วยชั้ลอ้วกว่าก่อนการเพาะ-ปลูกฤดูใบไม้ผลิ และต้องใช้ความพยายามด้วย ในการจัดตั้งการใหม่ของสหกรณ์ที่มีอยู่เพื่อ ประกันความมั่นคง ต่อมาเป้าหมายที่ได้แก้ไขใหม่ของครัวเรือน ชาวนาที่ถูกรวมเข้ากับสหกรณ์ ผู้ผลิตการเกษตรเมื่อสิ้นปี 1957 คือ 33% แทนที่เป้าหมาย 50% ที่ได้ประกาศในฤดูใบไม้ร่วง [รายงานของ Li Fu-chun ต่อสภาพรัฐบาลแห่งชาติ ในเดือนกรกฎาคม 1955] ในเดือนกรกฎาคม ประธานาธิบดีได้เสนอรายงานเรื่อง “การสหกรณ์การเกษตร” และกำหนดขั้นตอนสำหรับ ใหม่กำลังในการร่วมมือซึ่งได้เกิดขึ้นในครึ่งหลังของปี 1955 ถึงฤดูร้อนปี 1955 จำนวนครัวเรือน ชาวนาในสหกรณ์ขึ้นพื้นฐานได้สูงถึง 16.9 ล้าน ซึ่งนับเป็นประมาณ 15% ของทั้งหมด ในเดือน ตุลาคมพรรครคอมมิวนิสต์ได้ตัดสินใจเร่งกระทำการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร สิ้นปี 1956 ครัวเรือน ชาวนากว่า 110 ล้านครัวเรือนนับเป็น 92% ของทั้งหมดได้ถูกจัดกลุ่มเข้าไปในสหกรณ์ [Chen and Galenson, 1969, p. 149.]

สหกรณ์แบบก้าวหน้า

เหตุผลที่มีการตัดสินใจเริ่มการรวมนาันั้นก็ เพราะว่า ระหว่างช่วง 2 ปีแรกของแผนห้าปีฉบับแรก การเกษตรประสบความล้มเหลวที่จะให้ผลผลิตส่วนเกินที่เพียงพอสำหรับอุดหนุนโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ทะเยอทะยาน ในปี 1953 และ 1954 การผลิตข้าวได้เพิ่มขึ้นเพียง 1.5% และ 2.3% ตามลำดับ ในขณะที่การผลิตฝ้ายได้ลดลงอย่างแท้จริง 9.9% และ 9.4% ในช่วงเดียวกัน นอกจากนี้การผลิตใหม่ ชา ปอกรเจา พืชที่ให้น้ำมัน และปศุสัตว์ "ไม่บรรลุเป้าหมาย [Liao, 1955, pp. 10 – 23.] การที่เป้าหมายของแผนการเกษตรต่ำกว่าที่กำหนด และความสามารถของพวกราชานาที่จะหลีกเลี่ยงการส่งมอบตามគอตา ทำให้ระบบการส่งมอบโดยบังคับที่ดังขึ้นใหม่เพื่อคุ้มครองนาส่วนเกินทางการเกษตรอยู่ในภาวะลำบาก ปัญหาได้ถูกซ้ำเติมให้ลัวร้ายลงไปอีก โดยการใช้สินเชื่อของโซเวียตหมุนไป และจำเป็นต้องจ่ายคืนหนี้สินที่สะสมอยู่ ซึ่งหมายถึงการส่งมอบผลผลิตการเกษตรที่เพิ่มขึ้นให้แก่โซเวียต ข้อบุญของความยุ่งยากเหล่านี้ก็คือการรวมนา ซึ่งเป็นที่หวังว่าหั้งผลผลิตและการออมสามารถขยายตัวได้ ฉะนั้นการเร่งจัดตั้งสหกรณ์แบบก้าวหน้าจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

(1) โครงสร้างและการจัดองค์การสหกรณ์ : ในช่วง 1956–1957 พรรคได้รวบรวม elementary APCs เป็น advanced APCs ที่ใหญ่กว่า ซึ่งประกอบด้วยหมู่บ้านเล็ก ๆ หลายหมู่บ้าน หรือบางที่ก็เป็นหมู่บ้านใหญ่เพียงแห่งเดียว สหกรณ์แบบก้าวหน้าปกติประกอบด้วยครัวเรือนประมาณ 300–400 ครัวเรือน ในสหกรณ์นี้ชาวนาไม่มีกรรมสิทธิ์ส่วนตัวใด ๆ ในการถือครองที่ดินและสินค้าทุนในอดีตของตนอีกด้วย เงินที่หาได้สูตรที่ถูกกระจายให้แก่ชาวนาบนพื้นฐานของงานที่ได้ทำเท่านั้น เงินที่หาได้ทั้งหมดจะนำมาซื้อสิ่งของที่ขาดแคลน ไม่ใช่สิ่งของส่วนรวมและโดยทั่วไปแล้วมักจะมากกว่าเงินที่หาได้ทั้งหมด ไม่ว่าจะด้วยสาเหตุใด ก็ตามที่สหกรณ์นี้พื้นฐานเป็นความรับผิดชอบส่วนบุคคล [John G. Guley, 1976, p. 214.]

ฉะนั้นในสหกรณ์แบบก้าวหน้านี้จึงไม่มีระบบการให้ผลตอบแทนแก่ผู้ที่นำเอาที่ดินสัตว์ไว้ใช้งานและเครื่องมือการเกษตรรวมหมู่ สิ่งเหล่านี้จะเป็นกรรมสิทธิ์รวมหมู่หรือจากที่ของด้วยเดียวให้แก่สหกรณ์และได้รับเงินสดไปแล้ว [ซี เหวน, 2527, หน้า 102] ด้วยเหตุนี้รายได้ทั้งหมดของสมาชิกมาจากการใช้แรงงานทำงานให้สหกรณ์ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งรายได้ที่สหกรณ์แบ่งให้สมาชิกนั้นยึดหลักการทำงานอย่างเดียว "ไม่จัดสรรให้ตามที่ดินและทรัพย์สินสหกรณ์เป็นเจ้าของที่ดินและทรัพย์สินทั้งหมด สมาชิกไม่มีกรรมสิทธิ์อีกต่อไป นี้คือการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบสังคมนิยม โดยเปลี่ยนจากการมีกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลของเศรษฐกิจขนาดเล็กของ

ชาวนา มาสู่ระบบเศรษฐกิจรวมหมู่ซึ่งนับว่าได้รับความสำเร็จเป็นอย่างดีในชนบทจังหวัด

(2) การบริหารงานของสหกรณ์ : จากข้อกำหนดในร่างตัวแบบระเบียบข้อบังคับสำหรับสหกรณ์ผู้ผลิตการเกษตรที่ตีพิมพ์ในวันที่ 1 กรกฎาคม 1956 และในคำสั่งของพระบรมราชโองการกันยายน 1956 และกันยายน 1957 สหกรณ์จะดำเนินภายใต้ระบบ “การจัดการแบบประชาธิปไตย” องค์กรพื้นฐานคือที่ประชุมทั่วไป (General meeting) ประกอบด้วยสมาชิกทั้งหมดของสหกรณ์ที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป จัดประชุมปีละ 2 ครั้ง ที่ประชุมทั่วไปนี้ทำหน้าที่เลือกผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และสมาชิกคณะกรรมการจัดการ ประธานและสมาชิกของคณะกรรมการควบคุมให้ดำเนินการภูมิภาคของสหกรณ์มาใช้ ตรวจตราและอนุมัติแผนการผลิต งบประมาณ และแผนการกระจายรายได้ที่เสนอโดยคณะกรรมการจัดการ ในทางทฤษฎีก็เป็นผู้ตัดสินขันตุตุห้ายในทุกเรื่อง ถ้าจำเป็นบางเรื่องก็อาจจัดการโดยที่ประชุมของผู้แทน ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนที่ได้รับการคัดเลือกมาไม่น้อยกว่า $\frac{1}{10}$ ของสมาชิกทั้งหมดของสหกรณ์

ได้มีการลงมติเป็นเอกฉันท์ให้ผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการดำรงตำแหน่งประธานและรองประธานของคณะกรรมการจัดการ และหนึ่งในจำนวนนี้ต้องเป็นสตรี 1 คน คณะกรรมการจัดการมีสมาชิกประมาณ 9–19 คน ทำหน้าที่บริหารงานด่าง ๆ ของสหกรณ์ ตามกฎหมายข้อบังคับของสหกรณ์และตามมติของที่ประชุมทั่วไป คณะกรรมการนี้อาจแต่งตั้งหัวหน้ากองการผลิตใหญ่และกองการผลิตด้วย “การตกลงอย่างเป็นเอกฉันท์ของสมาชิกของกองการผลิตใหญ่และการผลิต” คณะกรรมการควบคุมมีหน้าที่คุ้มครองและให้คณะกรรมการจัดการทำงานตามมติของที่ประชุมทั่วไป ตรวจสอบบัญชี และให้คำแนะนำทั่วไปเกี่ยวกับงานด่าง ๆ ของสหกรณ์

สำหรับงานด้านการเกษตร สมาชิกถูกแบ่งออกเป็นกองการผลิตใหญ่ (production brigade) บางครั้งก็แบ่งย่อยเป็นกองการผลิต (production team) คำสั่งเดือนกันยายน 1956 เห็นว่า กองการผลิตใหญ่ควรประกอบด้วยราษฎร 20–40 คน รวมเรือน และกองการผลิตราษฎร 7–8 คน รวมเรือน ปกติแล้วก็จะประกอบด้วยกลุ่มของชาวนาเพื่อนบ้านซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานบนที่ดินที่จำกัด ด้วยสัตว์ใช้งานและเครื่องมือการเกษตรที่ได้มอบหมายให้เป็นพิเศษ ปกติสมาชิกจะได้รับผลตอบแทนจากการเหมาตามគ่องานของพากขา แต่กองการผลิตซึ่งทำได้เกินគ่องداเจ้าได้รับโบนัส ในขณะที่กองการผลิตล้มเหลวไม่ได้ตามគ่องداเจ้าก็อาจได้รับผลตอบแทนตามสิทธิที่น้อยกว่า สำหรับแต่ละวันทำงานที่ได้ทำ ในบางครั้งระบบงานเหมาอาจถูกนำมาใช้ภายใต้เงื่อนไขที่มอบหมายให้แก่บางกองการผลิต ณ ราคาคงที่ภายหลังซึ่งกองการผลิตอาจจัดการในทางใดก็ได้ ที่ตนเลือก หลังจากที่สมาชิกแต่ละคนได้ทำงานตามគ่องงานของเขารับช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็น 1 เดือน 1 ฤดูกาล หรือ 1 ปีแล้ว เขาก็อาจทำสิ่งที่เขาชอบจนกว่าจะได้ไปจะได้

เริ่มขึ้นใหม่อีก

ทุนของสหกรณ์ส่วนใหญ่ได้รับมาจากเงินกองทุน เมล็ดพันธุ์ สัตว์และทรัพย์สินอื่น ๆ ที่ถูกกันไว้แต่ละปีตามคำตัดสินของคณะกรรมการและที่ประชุมทั่วไป นอกจากนี้เงินกองทุนรวม (share funds) ก็อาจรวมมาจากสมาชิกเมื่อพวกเข้าร่วมในสหกรณ์ สมาชิกต้องบริจาค สัตว์ เครื่องมือ เป็นต้น ให้ในฐานะเป็นกองทุนรวม แด่สัตว์ปีก สัตว์ภายในบ้าน และเครื่องมือ ทำนาเล็ก ๆ สมาชิกแต่ละคนเก็บไว้ใช้งานได้ เมื่อมีความจำเป็นสมาชิกอาจลงทุนด้วยเงินที่มากขึ้น ในสหกรณ์ สหกรณ์ยังอาจขอรู้ยืมมาจากธนาคารประชาน และจากสหกรณ์อุปทานและการตลาดได้

รายได้ของสหกรณ์ หลังจากหักที่กันเอาไว้จำนวนหนึ่งแล้วก็จะแบ่งให้แก่สมาชิก เมื่อสิ้นปี หรือบางครั้งก็อาจจ่ายล่วงหน้าตามจำนวนวันทำงานที่ได้ทำและโบนัสที่ได้รับ สมาชิกแต่ละคนได้รับอนุญาตให้ทำอาชีพเสริมภายในบ้านภายใต้เงื่อนไขว่างานดังกล่าวต้องไม่รบกวน การผลิตของสหกรณ์ เช่นเดียวกับในรา้มของโซเวียตคือพวกเขายังอาจมีที่ดินแปลงเล็กส่วนตัว สำหรับใช้ประโยชน์เองได้ด้วย ที่แปลงเล็กนี้จะเป็นสัดส่วนกับขนาดของครอบครัว แต่ส่วนแบ่ง ด้อยกว่าหัวต้องไม่มากกว่า 5% ของส่วนแบ่งที่ดินต่อหัวโดยเฉลี่ยของสหกรณ์ เนื่องจากในหลายท้องที่ ส่วนแบ่งที่ดินต่อหัวอาจมีจำนวนเพียง $\frac{1}{6}$ เอเคอร์ จำนวนนี้บ่อยครั้งแทบไม่เพียงพอสำหรับปลูก กะหล่ำปลี 2 แตก [Hughes and Luard, 1975, pp. 158 – 159.] อย่างไรก็ตามในปี 1957 ได้มีการ เปเลี่ยนแปลงเกิดขึ้น คือ สัดส่วนของที่ดินต่อหัวที่สมาชิกแต่ละคนใช้ทำการเพาะปลูกส่วนตัวนี้ ได้ถูกเพิ่มขึ้นเป็น 10% และสมาชิกได้รับอนุญาตให้มีเวลาพอที่จะทำงานนี้ นอกจากนั้นรายได้ ถูกจัดสรรให้ 6–7 ครั้งต่อปีแทนที่จะเป็นเพียงครั้งเดียว และกองการผลิตใหญ่จะมีขนาดเล็กลง (ประมาณ 20 ครัวเรือน) และมีอิสระมากขึ้น สหกรณ์สามารถทำแผนรายปี 5 ปีและ 10 ปีของ ตนเองได้บนฐานของแผนการเกษตรแห่งชาติ [Hughes and Luard, 1975, p. 160.]

อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติค่อนข้างชัดแจ้งว่าการจัดองค์กรของสหกรณ์ค่อนข้าง จะไม่ประชาธิปไตยตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ประธานหรืออาจเป็นบุคคลอื่น ๆ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ ที่ถูกเลือก ปกติเกือบทั้งหมดเป็นผู้ถูกเสนอชื่อโดยพรรคคอมมิวนิสต์ ถ้าไม่เป็นสมาชิกพรรคราช ‘การเลือกตั้ง’ ถูกจัดองค์การและถูกควบคุมอย่างระมัดระวัง นอกจากนี้ การตรวจสอบสหกรณ์ ที่เข้มงวดกระทำผ่านคณะกรรมการพรรคส่วนห้องถิน การควบคุมที่ได้ผลดูเหมือนส่วนใหญ่ ตกอยู่กับคณะกรรมการจัดการ ซึ่งอาจถูกครอบงำโดยประธานและบุคคลที่ไว้ใจได้ทางการเมือง ไม่กี่ราย ในขณะที่การมีส่วนเข้าร่วมของที่ประชุมทั่วไปเป็นไปแต่เพียงเป็นพิธีเท่านั้น

กล่าวโดยสรุป สหกรณ์แบบก้าวหน้าก็คือนารวมนั้นเอง ในทางปฏิบัติรัพย์สินของชาวนาส่วนใหญ่รวมทั้งที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ส่วนรวม เนพาบปศุสัตว์ภายในบ้าน เครื่องมือเล็ก ๆ และต้นไม้ที่ปลูกกระจายอยู่ที่ปล่อยให้อยู่ในมือของเอกชน ผลตอบแทนที่จ่ายให้แก่เจ้าของเดิม สำหรับการใช้ที่ดิน สัดวิใช้งาน และเครื่องมือของพากเขาได้ยุติลง ระบบบันทึกงานยังคงเป็นวิธี การสำคัญของการจัดสรรผลผลิต แต่ระบบสัญญาภัยไดางานซึ่งถูกกำหนดให้แก่กองการผลิต ของnarum ณ ราคากองที่ก่อได้ถูกใช้อยู่บ้างและเพียง 4% ของครัวเรือนชาวนาที่ได้เข้าร่วม สหกรณ์แบบก้าวหน้าเมื่อสิ้นปี 1955 แต่ตัวเลขนี้ได้เพิ่มขึ้นเป็น 88% ในปี 1956 [Chen and Galenson, 1969, pp. 149 – 150.]

(3) ความก้าวหน้าของสหกรณ์ : ในความเป็นจริงขวนการจัดตั้งสหกรณ์ขึ้น พื้นฐานและแบบก้าวหน้าได้ทำควบคู่กันไป และเริ่มอย่างประปรายในระยะเวลาไม่เลียกับการปฏิรูปที่ดินแล้ว ในปี 1951 มีสหกรณ์ทั้ง 2 รูปแบบอยู่ทั่วประเทศราว ๆ 300 แห่ง ในปี 1952 เพิ่มเป็น 4,000 แห่ง ในปี 1953 ซึ่งได้ประกาศใช้แผนการจัดตั้งสหกรณ์ ปรากฏว่าได้เพิ่มขึ้น เป็น 14,000 แห่ง ในเดือนมิถุนายน 1954 เป็น 650,000 แห่ง คือประมาณ 15% ของชาวนาทั้ง ประเทศ ในปี 1955 สหกรณ์เป็นขวนการรณรงค์ทั่วประเทศ อย่างไรก็ตาม ฝ่ายตรงข้าม ประธานเหมามีความเห็นว่าการขยายตัวดังกล่าวมากเกินควร เจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลไม่ไหว ในช่วง เมษายน–มิถุนายน 1955 เมื่อประธานเหมาเดินทางไปสหภาพโซเวียตเพื่อเจรจาถ่ายเงิน กลุ่ม คัดค้านจึงถือโอกาสยุบเลิกสหกรณ์ลงจำนวน 200,000 แห่ง |วันรักช์ มิงมณีนาคิน, 2525, หน้า 52| ทำให้เหมาไม่พอใจ รวมทั้งเข้าได้คัดค้านความคิดที่ว่า “ควรปรับปรุงให้มีเครื่องมือทันสมัยก่อน ส่วนสังคมนิยมเอาไว้ทีหลัง” เพราะเขานิยมว่าเครื่องจักรเครื่องมือจะไร้ประโยชน์ ถ้าหากที่นา ยังแปลงลักษณะเป็นอยู่ ในการที่สุดเหมาได้ใช้ความพยายามบีบให้รัฐบาลการรวมกลุ่มจาก 15 ปี ที่วางแผนให้เหลือเพียง 5 ปี และย้ายว่ารัฐและพรรคต้องใช้ความพยายามมากกว่านี้ ในเดือนปี 1956 ขวนการถูกเร่งยิ่งขึ้น ร่างแผน 12 ปีสำหรับการเกษตรได้ตีพิมพ์ในเดือนมกราคม 1956 ได้เรียกร้องว่าสัดส่วนของครัวเรือนชาวนาในสหกรณ์ควรจะเพิ่มขึ้นเป็น 85% เมื่อถึงสิ้นปี และ การรวมนาครัวจะสมบูรณ์เป็นส่วนใหญ่เมื่อถึงปี 1958 จากการผลักดันโดยหน่วยปฏิบัติการ ของพรรคนิชนบทและเป็นไปอย่างรวดเร็ว ในเดือนพฤษภาคม 1956 มีรายงานว่าชาวนา 9 ใน 10 คนเข้าร่วมในสหกรณ์ [แฟร์เบนก์, ไรเซอร์และเคน, 2521, หน้า 1109] ในเดือนมิถุนายน นายกรัฐมนตรีใจอาภินใจทราบว่าทั่วประเทศมีสหกรณ์จัดตั้งขึ้นแล้วจำนวน 992,000 แห่ง ซึ่งรวมเป็น 91.7% ของครัวเรือนชาวนา ในจำนวนนี้เป็นสหกรณ์แบบก้าวหน้า 62.6% ของครัวเรือนทั้งหมด ถึงสิ้นปี 1956 96.3% ของครัวเรือนชาวนาเข้าร่วมในสหกรณ์การเกษตร ซึ่ง 87.8% อยู่ในสหกรณ์แบบก้าวหน้า

ร่างแผนสำหรับการเกษตรได้เรียกร้องว่าระหว่างปี 1956 ควรจะดำเนินขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อเปิดช่องทางให้กับการเข้าร่วมในสหกรณ์ของพากตีตเจ้าของที่ดินและชาวนาที่ร่ำรวยถ้าพากเข้าต้องการและได้ยกเลิกการขุดริด เมื่อได้รับการยอมรับเข้าเป็นสมาชิกก็จะได้รับการจ่ายค่าตอบแทนบนฐานที่เท่าเทียมกับสมาชิกคนอื่น ๆ แต่จะไม่ได้รับตำแหน่งสำคัญในสหกรณ์ รูปแบบหนึ่งของการบีบบังคับชาวนาให้เข้าร่วมสหกรณ์ก็คือ การรณรงค์โฆษณาชวนเชื่อย่างเข้มข้นเพื่อซักจุ่งพากเขาว่า พากเข้าจะได้รับรายได้ที่สูงกว่าในฐานะสมาชิกของสหกรณ์ แผนสำหรับการเกษตรได้ถูกกำหนดในฐานะเป็นเงื่อนไขสำหรับการจัดตั้งสหกรณ์ ซึ่ง 90% ของสมาชิกสามารถได้รับรายได้สูงกว่าเนื่องจากผลของการเปลี่ยนแปลง อันที่จริงในเดือนมกราคม 1957 ได้ถูกยอมรับโดยโழกของกระทรวงเกษตรว่าเงื่อนไขนี้ไม่บรรลุผล และว่าเพียงประมาณ 70% ของชาวนาเมրายได้สูงขึ้น อย่างไรก็ตามดูเหมือนว่าตัวเลขที่แท้จริงจะยิ่งต่ำกว่าตัวเลขนี้อย่างมาก [Hughes and Luard, 1975, p. 154.] อย่างไรก็ตาม เพื่อขัดปัญหาที่เกิดจากความไม่พอใจของพากชาวนาที่ร่ำรวยที่มีต่อรายได้ที่ต่ำกว่า ในเดือนมิถุนายนและกันยายน 1957 ได้มีการออกคำสั่งใหม่โดยเรียกร้องให้สหกรณ์ต้องจัดตารางงานของตนเพื่อที่จะให้ผลประโยชน์แก่ชาวนาที่เคยมีฐานะดี เพื่อที่จะจ่ายรายได้พิเศษสำหรับเครื่องมือทำงาน สัดวิช้างาน ที่ได้อุทิศให้แก่สหกรณ์ และเพื่อที่จะ “ปฏิบัติการซ้ายเหลือและบรรเทาทุกข์ร่วมกัน” ในแนวทางที่จะช่วยพากที่กำลังได้รับรายได้ต่ำกว่าที่เคยได้ก่อนนี้ อย่างน้อยที่สุดก็ให้คงรายได้ก่อนนี้ของพากเข้าไว้ในหมู่บ้านที่ซึ่งมีความแตกต่างกันของรายได้อย่างมากระหว่างสมาชิก ก็ได้มีการเสนอแนะว่า ควรรวมครัวเรือนชาวนาที่ร่ำรวยและยากจนใน 2 สหกรณ์ที่แยกกัน ในสหกรณ์ที่ประกอบด้วยหลายหมู่บ้าน ชาวนาของหมู่บ้านซึ่งอัตราร่ำรวยควรได้รับรายได้ที่สูงกว่าและโบนัสที่สูงกว่า ร่างโครงการการเกษตรที่ได้แก้ไขใหม่ซึ่งทำขึ้นในปี 1957 ได้กำหนดเป้าหมายประการหนึ่งเพื่อประกันว่าเมื่อถึงปี 1962 รายได้โดยเฉลี่ยของสมาชิกสหกรณ์จำต้องໄสตามที่น้ำรายได้ปัจจุบันของชาวนาซึ่งกลางระดับสูง

ปรากฏค่อนข้างชัดว่าการลดลงในรายได้ที่นี้ เป็นสาเหตุของความไม่พอใจอย่างยิ่งในหมู่ชาวนาผู้ซึ่งเคยมีฐานะดีมาก่อน Teng Tse-hui หัวหน้าแผนงานชนบทของคณะกรรมการกลางของพระยาอมรรบว่า [ในรายงานวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 1957] กลุ่มของพากชาวนาซึ่งกลางระดับสูงนับได้ราว 5% ของสมาชิกสหกรณ์ ไม่พอใจเนื่องจากพากเขานับว่าการผลิตไม่ได้ถึงระดับการผลิตแต่เดิมของพากตน ได้มีสมาชิกจำนวนมากถอนตัวออกจากสหกรณ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตภาคใต้ ในระหว่างนี้ได้มีการปรับปรุงขนาดของสหกรณ์อยู่เรื่อย ๆ ประกอบกับผู้นำหัวเก่าได้พยายามที่จะชั่ลอกการรวมกลุ่มให้ช้าลงถึงกับในปี 1957 กลุ่มนี้ยอมให้ประชาชน

เปิดตลาดเสรีซื้อขายพืชผลเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้* ตั้งนั้นในต้นปี 1957 จึงมีสหกรณ์เหลือเพียง 752,113 แห่ง รวมเป็น 97% ของครัวเรือนชาวนาทั้งหมด ในจำนวนนี้ 93.3% เป็นสหกรณ์แบบก้าวหน้า [วันรักษา มิ่งเมืองนากิน, 2525, หน้า 53 และเขียน ธีระวิทย์, 2519, หน้า 90] อย่างไรก็ตาม ในเรื่องนี้ประธานเหมาไม่สนใจความพยายาม เขาได้เรียกประชุมกลุ่มผู้นำที่เห็นด้วยกับเขาในเดือนกุมภาพันธ์ 1957 และอีก 2 เดือนต่อมา ก็ได้จัดการรณรงค์ทั่วประเทศ คือ การต่อต้านพวกร้ายเก่า ที่นิยมระบบทุนนิยม (Anti-rights movement) และการเร่งขยายการศึกษาในชนบทให้เข้าใจระบบสังคมนิยม (Movement of socialist education in the countryside) ถึงเดือนมิถุนายน 1957 ปรากฏว่า 93% ของครัวเรือนชาวนาได้ถูกรวบเข้าสหกรณ์แบบก้าวหน้าหรือรวม การรวมนาทางการเกษตรของจีนสำเร็จสมบูรณ์ก่อนที่กำหนดไว้ถึง 10 ปี คือตามแผนห้าปีฉบับแรก การรวมนาจะสำเร็จสมบูรณ์ในเวลา 15 ปี คือเมื่อถึงปี 1967 |Chen and Galenson, 1969, p. 150.|

กล่าวได้ว่าขบวนการในการเปลี่ยนแปลงสาขาการเกษตรเข้าสู่ระบบสังคมนิยม ในช่วง 1950–1956 นั้นการรวมกลุ่ม 4 รูปแบบมีอยู่ทั่วไป อย่างไรก็ตาม การรวมกลุ่มที่เปลี่ยนจากรูปแบบหนึ่งไปอีกแบบหนึ่งนั้นไม่อาจกำหนดเวลาแน่นอนได้ ขึ้นอยู่กับโอกาส ความกระตือรือร้นของชาวนา และความพอดีของเจ้าหน้าที่ ตารางต่อไปนี้แสดงถึงความก้าวหน้าของการจัดองค์การสหกรณ์ในภาคการเกษตรในช่วง 1950–1956

ตาราง 4 : ความก้าวหน้าของการจัดองค์การสหกรณ์การเกษตร, 1950–1956 (%)

	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956
ครัวเรือนชาวนาใน M.A.T. หรือสหกรณ์	10.7	19.2	40.0	39.5	60.3	64.9	97.2
ในหน่วยร่วมแรงงาน ในสหกรณ์	10.7	19.2	39.9	39.3	58.3	50.7	0.9
– ขั้นพื้นฐาน			0.1	0.2	2.0	14.2	96.3
– แบบก้าวหน้า			0.1	0.2	2.0	14.2	8.5
							87.8

ที่มา : Hu Gengkang and Others, 1984, p. 19.

* การเปิดตลาดเสรีในปี 1957 ซึ่งถูกประธานเหมาโจมตีนั้น อันที่จริงผู้นำฝ่ายที่รับผิดชอบในเรื่องนี้ ก็มีเหตุผลอยู่บ้าง เพราะในระยะนี้เกิดภัยธรรมชาติคือภาวะฝนแล้ง ผลผลิตที่ได้จากการเกษตรไม่เพียงพอ ที่จะสนองความต้องการของรัฐและประชาชน ด้วยเหตุนี้การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้นำเอาพืชผลเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ปลูกจากที่เปล่งลักษณ์ส่วนตัวมาขาย จะช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดและยังช่วยบรรเทาความขาดแคลน ระยะสั้น เพราะตลาดเสรีเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนกระตือรือร้นในการทำงานในที่ดินส่วนนี้ ซึ่งก็ทำให้ผลผลิต ส่วนรวมเพิ่มขึ้นด้วย แม้ว่าจะขัดกับหลักการสร้างสังคมนิยมก็ตาม แต่ก็เป็นการช่วยแก้ไขปัญหาหนักที่เป็นเบ้าช้ำครัว

จากตารางแสดงว่า ขบวนการสหกรณ์การเกษตรของจีนเริ่มขึ้นอย่างแท้จริงในปี 1953 ในช่วงก่อนนี้เพียง 1 ในทุก ๆ 1,000 ครัวเรือนชาวนาได้เข้าร่วมสหกรณ์แม้จะมีหน่วยร่วมแรงงานจำนวนมากในชนบท ช่วงแผนท้าปีฉบับแรกได้มีการเพิ่มอย่างมากของหน่วยร่วมแรงงานและสหกรณ์ผู้ผลิตการเกษตร 2% ของครัวเรือนชาวนาเข้าอยู่ในสหกรณ์ในปี 1954 หลังเดือนกรกฎาคม 1955 มีการรับเร่งดำเนินการอย่างขนาดใหญ่ ถึงสิ้นปี 14.2% ของครัวเรือนชาวนาเข้าร่วมในสหกรณ์ สิ้นปี 1956 96.3% ของครัวเรือนชาวนาเข้าร่วมสหกรณ์ ซึ่ง 87.8% อภูมิสหกรณ์แบบก้าวหน้า

สรุป เมื่อการรณรงค์ในการรวมนาสำคัญสมบูรณ์ในปี 1957 ได้มีการรวมหรือสหกรณ์ผู้ผลิตการเกษตรแบบสังคมนิยมเดิมตั้งสิ้น 760,000–800,000 แห่ง แต่ละแห่งโดยเฉลี่ยมี 160 ครัวเรือนหรือมีสมาชิกราว 600–700 คน |Immanuel C.Y. Hsü, 1970, p. 749.| ปรากฏว่าจาก การพัฒนาต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งในการเพิ่มผลผลิตจากไร่นา สมาชิกสหกรณ์และเจ้าหน้าที่ระดับนำในชนบท ซึ่งถือว่าเป็นฐานล่างสุดได้ก้าวหน้าไปไกลกว่าขอบเขตของสหกรณ์ โดยดำเนินโครงการขนาดใหญ่ของสหกรณ์เกี่ยวกับการเก็บกักน้ำ และแบ่งปันผลทางเศรษฐกิจในชนบท เป็นโครงการใหญ่ ต่อมามีสหกรณ์ประสบปัญหาเนื่องจากการขาดแคลนกำลังคน วัสดุและเงินทุน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดรูปองค์การใหม่ให้มีประสิทธิภาพกว่าและให้ทันกับการเติบโต ของการผลิต ตั้นนักก้าวต่อไปที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนไปเป็นสังคมนิยมในภาคการเกษตรที่ ก้าวหน้าก็คือ การนำเอาระบบคอมมูนประชาชน (the people's communes) มาใช้ ขบวนการ คอมมูนได้เริ่มขึ้นในเดือนมิถุนายน 1958

3. การก่อตั้งระบบคอมมูน (Communization)

ภายหลังจากการรวมนาทางการเกษตรสำเร็จลงในปี 1958 ขั้นต่อไปของการแปลงรูป เป็นสังคมนิยมในภาคการเกษตร ก็คือการที่รัฐบาลประกาศจัดตั้งคอมมูนประชาชนขึ้น โดยเฉพาะ การก่อตั้ง “คอมมูน” ในชนบทกันขนาดใหญ่ในระหว่างช่วงก้าวกระโดดไปข้างหน้า (1958–1959) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะแก้ปัญหาเศรษฐกิจของจีน โดยการใช้แรงงานอย่างแข็งขัน

ตามประวัติศาสตร์ได้เคยมีความพยายามทำการทดลองเรื่องคอมมูนเพียง 2 ครั้งเท่านั้น และทั้งสองครั้งในไม้ชากรัฐสูญสิ้นไปเนื่องจากความล้มเหลวโดยสิ้นเชิง การจัดตั้งคอมมูนดังกล่าว ได้แก่ คอมมูนปารีส (Paris Commune) ปี 1871 ซึ่งมีอายุเพียง 73 วัน จากวันที่ 17 มกราคม–28 พฤษภาคม และคอมมูนชาวนาในสหภาพโซเวียตในระหว่างระยะเริ่มแรกของการปฏิวัติในปี 1930 สถาlin ได้วินิจฉัยว่าคอมมูนหมายความสำคัญรับสังคมนิยมปัจจุบัน แม้ว่ามันจะเป็นอุดมคติสำหรับ

อนาคตอันไกล แน่นอนหมายเจื่องตุก้าทราบถึงการทดลองเหล่านี้ แต่คู่เหมือนเขาจะถูกกระตุ้นมาก ยิ่งกว่าโดยผลงานของนักปฏิรูปสมัยราชวงศ์ชิงตอนปลาย คืองานของ K'ang Yu-wei ที่เรียกว่า Ta-t'ung Shu (The Book of Universal Commonwealth) ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจโดยงานสมัยโบราณ คือ “The Evolution of Li” of the Book of Rites ใน Ta-t'ung Shu นั้น K'ang เห็นด้วยกับการสร้างรัฐในอุดมคติ ซึ่งจะไม่มีทรัพย์สินส่วนบุคคล ไม่มีกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคล ไม่มีการขายที่ดิน ไม่มีอุดมการณ์ของเอกชน ไม่มีการค้าเอกชน จะมีก็แต่โรงพยาบาลสาธารณณะ แผนกโรงพยาบาล สำหรับคลอดบุตรของสาธารณณะ สวัสดิการสาธารณณะ การศึกษาของสาธารณณะ บ้านสาธารณณะ ของผู้สูงอายุ และป้าข้าราชการ ลักษณะพื้นฐานของสังคมอุดมคตินี้ เป็นการทำลายล้างครอบครัว และปลดปล่อยสตรีจากความเป็นทาสในครัว ดังนั้นไม่เป็นการบังเอิญที่ว่าHEMAได้อธิบายลักษณะของคอมมูนในฐานะที่เป็น ta (grand) และ Kung (public) ซึ่งแนวความคิดหลักในการเปิดตอนในหนังสือ “Evolution of Li” : “When the grand course was pursued, a public and common spirit ruled all under the sky” การนำเอาระบบคอมมูนมาใช้กับปรีบลีเมื่อ “พระอาทิตย์ในตอนเช้าต្វូវเห็นอขอฟ้าอันกว้างของເອເຊីຍដែលօក” พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้คุยกับอย่างมั่นใจว่า “การบรรลุถึงระบบคอมมิวนิสต์จีนมิใช่เหตุการณ์ที่อยู่ใกล้ลิบอีกต่อไป” |Immanuel C.Y. Hsü, 1970, p. 753.]

3.1 การจัดตั้งคอมมูนในชนบท

สำหรับการจัดตั้งคอมมูนนั้นตามที่เป็นจริงในฤดูใบไม้ผลิปี 1958 การรวมกันที่ละน้อยของสหกรณ์ผู้ผลิตการเกษตรได้เริ่มขึ้นเรียบร้อยแล้ว คือในเดือนเมษายน 1958 กลุ่มชาวนา 27 กลุ่ม ในตำบล Suiping อำเภอ Sinyang แห่งมณฑลเหอเป่ย ได้ร่วมกันจัดตั้งองค์กรหนึ่งเรียกว่า Weihsing (People's Commune) ขึ้นมา ซึ่งคอมมูนแรกนี้รู้จักกันในนามของ “Sputnik commune” [Chen and Galenson, 1969, p. 151.] จากนั้นชาวนากลุ่มอื่น ๆ ตามมาอย่างเช่นที่ตำบล Hsusui มณฑลเหอเป่ย ตำบล Hsinhsing มณฑลเหอหนาน และบางส่วนของแม่น้ำริม การรวมกลุ่มนี้ หนังสือพิมพ์ได้ลงข่าวอย่างมากภายในเมืองถึงเดือนกรกฎาคม ข่าวการได้บรรลุถึงจุดยอดและรูปแบบของ “คอมมูนประชาชน” ก็ได้ปรากฏขึ้นอย่างเป็นทางการ ประธานเหมาร่วมกันเจ้าหน้าที่รัฐบาลชั้นสูงได้เดินทางไปยังมณฑลทั้ง 2 เพื่อสังเกตการณ์ของการรวมกลุ่มในรูปนี้ ปรากฏว่าเป็นที่ประทับใจอย่างมากถึงกับเสนอและเร่งรัดให้ผู้นำพรรคอื่น ๆ สนับสนุนให้เป็นนโยบายระดับพรรครัฐ ดังนั้นในวันที่ 29 สิงหาคม 1958 คณะกรรมการกลางของพรรครัฐได้ยอมรับการส่งเสริมระบบคอมมูนเป็นนโยบายของชาติอย่างเป็นทางการ โดยได้รับตรา ‘มติเกี่ยวกับการจัดตั้งคอมมูนประชาชนในชนบท’ และในเดือนธันวาคม 1958 ในการประชุมเต็มคณะกรรมการที่ 6

ของการประชุมชุดที่ 8 ของคณะกรรมการกลางของพรรค ก็ได้รับรอง ‘มติเกี่ยวกับปัญหาทางการของคอมมูนประชาธิชน’ ในปลายปี 1958 สมกรณ์ผู้ลิดการเกษตรหั้งหมดทั่วประเทศได้เปลี่ยนรูปเป็นคอมมูนหั้งสิน |ซี เหวน, 2527, หน้า 103| และการจัดตั้งคอมมูนได้ขยายไปทั่วประเทศในช่วง 1958–1959

ทฤษฎีของHEMAเจ้อตุ้งในการสร้างระบบคอมมูนต่อจากระบบทสหกรณ์ทำให้แบบแผนพัฒนาลักษณะสังคมนิยมของจีนแตกต่างกับของโซเวียต ในปัญหาเศรษฐกิจในลักษณะสังคมนิยมของสหภาพโซเวียต สาติดนั้นว่าลักษณะสังคมนิยมอาจสร้างขึ้นบนฐานของระบบการถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน 2 ประเภท คือ การถือกรรมสิทธิ์รวมหมู่ (collective ownership) และการถือกรรมสิทธิ์โดยประชาชนหั้งหมดเป็นเจ้าของร่วมกัน (ownership by the whole people) สatalin ได้ใช้ระบบแรกและปฏิเสธระบบหลัง แต่ระบบคอมมูนของHEMA เป็นการพยายามที่จะนำเอาระบบทลั้งมาใช้คำขวัญในขบวนการจัดตั้งคอมมูนก็คือ “ผมอยู่เพื่อคนอื่นและคนอื่นอยู่เพื่อผม” แนวทางพัฒนาชุมชนเกษตรของHEMA ต่อจากระบบทสหกรณ์ก็คือ คอมมูนเบื้องต้น ซึ่งยังถือว่าอยู่ในลักษณะสังคมนิยมและคอมมูนแบบก้าวหน้า ซึ่งจะเป็นลักษณะคอมมิวนิสต์โดยแท้ [เชียน ธีระวิทย์, 2519, หน้า 99–100.]

ขบวนการจัดตั้งคอมมูนได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วไปยังส่วนต่าง ๆ ของประเทศไทย ถึงเดือนพฤษภาคม 1958 มีคอมมูนหั้งสิน 26,000 แห่ง เป็นการรวม 98% ของประชากรชาวนาเข้าไว้ จำนวนครัวเรือนโดยเฉลี่ยในคอมมูนหนึ่งประมาณ 4,600 ครัวเรือนเทียบกับ 158 ครัวเรือนโดยเฉลี่ยในสหกรณ์แบบก้าวหน้าหรือนารุมหนึ่ง ๆ |C.Y. Cheng, 1963, p. 39 และ Hughes and Luard, 1975, p. 161.|

คอมมูนไม่เพียงใหญ่กว่าสหกรณ์แบบก้าวหน้าหรือนารุมที่มีอยู่ แต่ยังนำมาซึ่งตีกรีของกรรมนาที่สูงกว่าอย่างมาก โครงสร้างที่แยกกันของการบริหารของรัฐบาลและนารุมการเกษตรได้ถูกนำมารวมกัน หน่วยใหม่ได้รับเอาน้ำที่การบริหารหั้งหมดของตำบลซึ่งแต่เดิมเป็นหน่วยด้าสุดของรัฐบาลท้องถิ่นมาดำเนินการเอง ไม่เหมือนกับนารุมซึ่งออกจากทำหน้าที่เบื้องต้นในการเกษตรแล้ว คอมมูนยังได้ดำเนินการในอุตสาหกรรม การค้า การธนาคาร การศึกษาและงานด้านวัฒนธรรม ยิ่งกว่านั้นคอมมูนยังมีกองทัพราษฎร์และองค์กรการเมืองของตนเอง แนวทางการดำเนินชีวิตในคอมมูนได้ถูกรวมกันยิ่งกว่าในนารุมเด็ก่อน ที่พักขนาดใหญ่ สถานพยาบาล โรงเรียนอนุบาล บ้านสำหรับผู้สูงอายุ ได้ถูกจัดตั้งขึ้น ระบบครอบครัวแบบดั้งเดิมได้ถูกกำจัดไปในที่สุด กรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลได้ถูกกำจัดไปหั้งหมด ที่แปลงเลิกส่วนตัวบ้านเรือน ต้นไม้ สวนผลไม้ บ่อปลา และปศุสัตว์ ซึ่งแต่ละคนเคยได้รับอนุญาตให้มีได้ ขณะนี้ได้ถูกรวมเป็นของส่วนรวม เมื่อถึงเดือนมกราคม 1959 ปรากฏว่า 99% ของชาวนารวมกันอยู่ใน

คอมมูน แต่ละคอมมูนประกอบด้วยกองการผลิตใหญ่ (production brigades) และกองการผลิต (production teams) มากมายเพื่อเพิ่มผลผลิตการเกษตรและอุตสาหกรรม [Immanuel C.Y. Hsü, 1970, p. 752.] สำหรับกองการผลิตใหญ่เป็นหน่วยพื้นฐานรับผิดชอบกิจกรรมการผลิตต่าง ๆ ภายใต้การชี้นำของคณะกรรมการซึ่งการจัดการของคอมมูน และมีบัญชีกำไร–ขาดทุนของคนเอง ซึ่งก็จะถูกรวบเข้ากับบัญชีของคอมมูนโดยส่วนรวม กองการผลิตเป็นหน่วยพื้นฐานขององค์การแรงงาน

การกระจายเป็นไปตามระบบที่เรียกว่า “part wage, part free supply system” สมาชิกได้รับอุปทานอาหารฟรีในห้องรับประทานอาหารรวมของคอมมูน และได้รับค่าจ้างรายเดือนที่ถูกกำหนดฐานของทัศนคติต่องาน ความแข็งแรงของร่างกาย ทักษะด้านเทคนิค ระบบใหม่ในความเป็นจริงไม่ได้แตกต่างอย่างมากจากวิธีการกระจายที่ใช้อยู่ในสหกรณ์ขันพื้นฐานและสหกรณ์แบบก้าวหน้า การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่สุดภายใต้คอมมูนก็คือ การยกย้ายฐานสำหรับการคำนวณค่าจ้างจากรายได้ของสหกรณ์แบบก้าวหน้าไปเป็นรายได้ของคอมมูนทั้งหมด

3.2 การจัดตั้งคอมมูนในเมือง (urban communes)

ที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับคอมมูนในชนบทก็คือ คอมมูนในเมือง หรือ “คอมมูนในแหล่งชุมชนชน” ก่อนการจัดตั้งคอมมูนในชนบทนั้น ประชาชนในเมืองอยู่ภายใต้หน่วยการปกครองที่เรียกว่า “สมาคมราษฎร์ร่วมถนน” (street association) ซึ่งประกอบด้วยผู้ที่อาศัยอยู่ในถนนสายต่าง ๆ ในละแวกเดียวกัน สมาคมดังกล่าววนั้นจะทำหน้าที่ในด้านต่าง ๆ อาทิเรื่องสวัสดิการ การบันส่วนอาหารและการรักษาความปลอดภัย เมื่อมีการรณรงค์จัดตั้งคอมมูนในชนบท การรณรงค์ก็ได้ขยายมาอย่างในเมืองด้วย ดังนั้นสมาคมราษฎร์ร่วมถนนบางแห่งจึงได้แปลงสภาพเป็น “คอมมูนในเมือง” องค์กรนี้บริหารงานด้านเศรษฐกิจ การแพทย์ การศึกษา การจัดตั้งโรงเรียนเด็ก โรงอาหารเพิ่มเติม ไปด้วย แต่อย่างไรก็ตามในเดือนธันวาคม 1958 พระรัชได้มีมติห้ามการจัดตั้งคอมมูนในเมืองโดยไม่มีการเตรียมการที่เพียงพอ [เขียน ธีรวิทย์, 2519, หน้า 79]

ตัวอย่างของรูปแบบคอมมูนในเมือง ได้แก่ คอมมูนชงแดงแห่งเมืองเจ้อจิ้วในจีนภาคเหนือ คอมมูนนี้ถูกตั้งขึ้นในเดือนสิงหาคม 1958 ประกอบด้วย 4,134 ครัวเรือนหรือสมาชิก 18,729 คน และได้ตั้งศูนย์กลางอยู่รอบ ๆ โรงงานผลิตเครื่องจักรปั้นด้วยและห่อผ้าเจ้อจิ้ว การมีชีวิตอยู่ร่วมกันได้เริ่มด้วยการยกย้ายคนงานไปยังเขตโรงงาน รอบ ๆ คอมมูนได้มีการพัฒนาร้านเสื้อผ้า โรงอาหารสาธารณะ ศูนย์เลี้ยงดูเด็ก โรงเลี้ยงเด็กอ่อน โรงพยาบาล โรงเรียน สวนสาธารณะ ธนาคารและโรงพยาบาล นอกจากนี้ยังมีบ้านคนชา拉 ธนาคารออมสิน และฟาร์มซึ่งปลูกผักและเลี้ยงหมูและเปิดให้สำหรับโรงอาหารสาธารณะเนื่องจาก 80% ของสร้างต้องทำงาน

เพริ่งจะนั้นสถานีบริการอาชีพ และหน่วยบริการเพื่อนบ้านจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดไม่ได้ ส่วนใหญ่มักถูกดำเนินการโดยบุคคลผู้สูงอายุผู้ซึ่งทำงานบ้านและกับค่าตอบแทนเล็กน้อย เช่นการซ้ายชำระบิลล์ ซ้อมแซมเสื้อผ้า ทำความสะอาดบ้าน เลี้ยงเด็กและดูแลคนป่วย ภายในองค์กรหัวหน้าของโรงงานผลิตเครื่องจักรบันได้ยและหอพักเจ็งโจว หัวหน้าที่เป็นหัวหน้าคอมมูนด้วยในขณะที่สาขาของพรรคริ้งงานเป็นคณะกรรมการพรรครของคอมมูนอย่างเป็นเอกฉันท์ ซึ่งหัวหน้าที่ควบคุมอย่างใกล้ชิด แผนกต่าง ๆ ของคอมมูนประกอบด้วยแผนกอุดสาหกรรม การเกษตร การคลัง การวางแผน การรักษาความปลอดภัยด้านพลเรือน สวัสดิการ บ้านพักพื้นและวัฒนธรรม แน่นอนก็มีกองการผลิต ซึ่งจัดองค์การในแนวของกองทัพเช่นการจัดเป็นกรมกอง กองพัน และหมวด เพื่อเพิ่มผลผลิตการเกษตรและผลผลิตอื่น ๆ ทุกสาขา |Immanuel C.Y. Hsü, 1970, pp. 752 – 753.]

ปรากฏว่าในเดือนพฤษภาคม 1960 มีคอมมูนในเมืองที่ได้จัดตั้งขึ้นในจีนแล้วไม่น้อยกว่า 1,000 คอมมูน ครอบจับบริเวณที่มีผู้อาศัยอยู่ไม่ต่ำกว่า 42 ล้านคน หรือเท่ากับ 60% ของประชากรที่อาศัยอยู่ในเมืองของจีน อย่างไรก็ตามขนาดของคอมมูนในเมืองก็เช่นเดียวกับคอมมูนในชนบท ที่แตกต่างกันในแต่ละแห่งและเปลี่ยนแปลงไปเสมอ อย่างเช่นในเดือนธันวาคม 1959 มีคอมมูนหนึ่งที่เมืองไคเฟิง มนฑลเหอหนัน ประกอบด้วยราชภาร 16,000 คน ในเดือนตุลาคม 1960 คอมมูน “รงแดง” ที่เมืองเจ็งโจวมีสมาชิก 150,000 คน เมืองจุงกิงมีประชากร 2 ล้านคน ในปี 1959 ในปี 1961 แบ่งออกเป็น 39 คอมมูน ดังนี้เป็นต้น [เขียน ชีระวิทย์, 2519, หน้า 79–80]

3.3 เหตุผลของการจัดตั้งคอมมูนและผลที่เกิดขึ้น

สิ่งที่ได้กระตุ้นจีนให้จัดตั้งระบบคอมมูนนั้นไม่ปรากฏชัด แต่จากแง่คิดทางเศรษฐกิจ ระบบคอมมูนดูเหมือนจะเป็นสูตรสำหรับการแก้ไขข้อขัดแย้งระหว่างความ proletarian ให้มีการพัฒนาอุดสาหกรรมอย่างรวดเร็วกับระดับที่ต่ำของผลผลิตการเกษตรด้อยหัว สิ่งนี้ได้สร้างความยากลำบากแก่ผู้ตัดสินนโยบายเป็นเวลาหลายปี แต่ความพยายามของพวกเขานั้นช่วง 1955–1956 เพื่อแก้ปัญหาโดยอาศัยการรวมนาทางการเกษตรก็ไม่ได้ผลนักการผลิตการเกษตรทั้งหมดไม่ได้ผลอย่างมากในปี 1956 และในปี 1957 ผลผลิตพืชผลทั้งหมดที่ได้รับรายงานยกเว้นข้าว ผักและอ้อยได้ลดลง [N.R. Chen, 1967, pp. 338 – 339.]

ความยุ่งยากที่ต้องเผชิญอยู่ในการจัดเก็บภาษีการเกษตร และการจัดหาพืชผล ซึ่งได้กระตุ้นประธานาธิบดีและพรรคพวกของเขานั้นในการใช้การกระตุ้นปรัชญาในปี 1955 นั้น ไม่ได้รับการบรรเทา ตรงข้ามปัญหาได้รุนแรงขึ้นในปี 1957 เมื่อนารมจำนวนมากได้ปักปิดผลผลิตของตนโดยการทำบัญชี 2 ชุด คือ ชุดหนึ่งเป็นการบันทึกผลผลิตจริงสำหรับใช้ภายใน

และอีกชุดหนึ่งเป็นรายการด้วยเลขปีลอมสำหรับยืนแก่รัฐบาล [Chen and Galenson, 1969, p. 152.] ในช่วงแผนพื้นที่ฉบับที่ 2 ซึ่งเริ่มในปี 1958 ผู้วางแผนได้เผชิญกับปัญหาเข้าคaway (dilemma) : อัตราที่สูงของการลงทุนทางอุตสาหกรรมไม่สามารถรักษาไว้ได้ถ้าการเกษตรยังคงจะกั้นแต่ผลผลิตการเกษตรก็ไม่สามารถเพิ่มขึ้นได้โดยปราศจากการตัดตอนการลงทุนอย่างหนักในอุตสาหกรรม

จินได้บรรลุถึงข้อสรุปที่ว่า การรวมนาตามแนวทางของโซเวียตไม่สามารถใช้ได้เพื่อแก้ไขปัญหาการหนี้สือประจำเดือนถังกล่าว แนวทางใหม่คือการก้าวกระโดดไกลไปข้างหน้าได้ถูกยอมรับนำมาใช้ ดังที่ได้รับการยืนยันแล้วว่าการก้าวกระโดดไกลไปข้างหน้ายังคงเน้นอุตสาหกรรมหนักโดยปราศจากการหันเหหรับพยากรณ์ลงทุนจากอุตสาหกรรมไปยังการเกษตร สำหรับในชนบทนโยบายนี้ได้เกี่ยวข้องกับการระดมแรงงานชนบทที่ underemployed อย่างมหาศาลใน 3 แนวทางเบื้องต้นคือ (1) โครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ซึ่งแรงงานมุ่งยั่งคงก่อนขึ้นเป็นปัจจัยจำนวนมาก เช่นการชลประทาน การควบคุมน้ำท่วม และการปรับปรุงที่ดินให้น้ำ (2) การใช้แรงงานให้เป็นประโยชน์มากขึ้นในการเพิ่มผลผลิตจากที่ดินด้วยการเพาะปลูกให้ชิดกัน การใช้ที่ลึกและอื่น ๆ และ (3) ที่เพาะปลูกขนาดเล็กที่ใช้เทคนิคแรงงานมาก คอมมูนได้ถูกจัดตั้งขึ้นในฐานะเป็นเครื่องมือในการใช้กลวิธีนี้ เป็นที่เชื่อว่าหน่วยที่ใหญ่กว่าของภารกิจจะทำให้เผชิญกับปัญหาความยุ่งยากน้อยกว่าการรวมที่เล็กกว่าในการจัดสรรแรงงาน และทักษะการจัดการให้แก่คณาจักรงานของโครงการใหม่ ๆ

อย่างไรก็ตามแทนที่จะทำให้เศรษฐกิจก้าวไปข้างหน้า ปรากฏว่านโยบายก้าวกระโดดไกลไปข้างหน้าเป็นสาเหตุให้เกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างมาก ผลผลิตการเกษตรได้ลดลงอย่างเห็นได้ชัดในปี 1959 ทั้ง ๆ ที่การกล่าวอ้างในระยะเริ่มแรกเป็นตรงข้าม เมื่อการเก็บเกี่ยวสัมฤทธิ์ผล ทั้งนี้ระหว่างช่วง 2 ปีต่อมา วิกฤติการณ์อาหารอย่างร้ายแรงก็ได้เกิดขึ้น การลดลงอย่างมากในผลผลิตการเกษตรได้นำไปสู่การลดลงที่สะสมในการผลิตทางอุตสาหกรรม และในผลิตภัณฑ์ประชาชาติ การเกษตรได้กลายเป็นอุปสรรคขอขาดที่สำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในอนาคต

สาเหตุของวิกฤติการณ์ทางการเกษตรมีหลายประการ การอธิบายของทางการที่อ้างถึงก็คือ ความหมายน่าดามดรรมาธิ 3 ปีติดต่อกัน ข้อบกพร่องของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการและการวินาคกรรม แต่เหตุผลเหล่านี้ได้ให้คำอธิบายเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น เหตุผลอื่น ๆ ที่เป็นพื้นฐาน 2 ประการได้แก่ ประการแรก ข้อ จำกัดทางด้านเทคโนโลยีต่อการขยายตัวของผลผลิต ได้ถูกมองข้ามไป โครงการใช้แรงงานได้ถูกเร่งดำเนินการเกินขอบเขตที่สมเหตุสมผล เป็นผล

ให้เกิดผลในทางลบด่อประสิทธิภาพในการผลิตหน่วยสุดท้ายของแรงงาน ด้วยย่างที่สำคัญคือ “การໄก์ที่ลึกได้ทำลายรั้งดับเน้าได้ดินของนาข้าวทำให้จำเป็นดองใช้น้ำมากกว่าแต่ก่อนอย่างมาก การขาดคลองชลประทานอย่างไม่ยั้งคิดทำให้ดินเป็นด่าง และการเพาะปลูกที่ชิดกันทำให้ดินถูกใช้หมด รวมทั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการที่โง่เขลา ซึ่งมุ่งเพียงบังคับให้เป็นไปตามแนวที่น้ำของทางการได้ออกคำสั่งให้ทำการໄกห่ว่านในช่วงเวลาและสถานที่ที่ไม่ถูกด้อง” [Far Eastern Economic Review, 1962, Yearbook, p. 58.]

ประการที่ 2 ดูจะมีความสำคัญยิ่งกว่าก็คือนักวางแผนได้ละเอียดความสำคัญของสินเน้าจากการด้านวัสดุ และได้พยายามที่จะขยายการผลิตโดยอาศัยปัจจัยด้านองค์กรและอุดมการณ์เท่านั้น ภายใต้ระบบคอมมูนผลประโยชน์ส่วนบุคคลลดความสำคัญ ที่ดินแปลงเล็กส่วนดัวถูกยึดและตลาดเสรีในชนบทถูกยกเลิก รางวัลที่แตกต่างกันได้ถูกแทนที่โดยระบบค่าจ้างที่เท่าเทียมกัน ในช่วงแรก ๆ ของคอมมูนค่าจ้างถูกคำนวณบนฐานของรายได้ของคอมมูนทั้งหมด ยิ่งกว่าของชาวมหรือกองการผลิต ผลที่ตามมาคือความสัมพันธ์ระหว่างแรงงานที่ชาวนาแต่ละคนได้รับกับจำนวนและคุณภาพของแรงงานของเข้าห่างไกลกัน และยิ่งห่างไกลกันมากยิ่งกว่าในนารวมหรือกองการผลิต ในไม่ช้าการขาดสิ่งจุใจส่วนบุคคลได้มีผลในทางลบด่อประสิทธิภาพในการผลิตของแรงงาน ได้มีการยอมรับว่าโซคชาติของการเก็บเกี่ยวในฤดูใบไม้ร่วงปี 1958 ถูกทำลายโดยการวินาศกรรมของชาวนา [C.Y. Cheng, 1963, p. 45.]

ในขณะที่ความไม่พอใจของพวกราษฎร์ฯ ได้เพิ่มขึ้น รัฐบาลถูกบีบให้ต้องใช้มาตรการที่ถูกต้อง ตัวชี้ประการแรกของการล่าอยู่ก็คือมติของพระบรมเดือนธันวาคม 1958 ก็คือระบบคอมมูนซึ่งเป็นขั้นตอนของการแปลงรูปไปสู่ระบบคอมมูนิสต์สมบูรณ์แบบได้ถูกลดความสำคัญลง และความสำคัญของสิ่งจุใจส่วนบุคคลได้ถูกเน้น แต่มาตรการที่เห็นได้ชัด ๆ ยังไม่ได้ถูกนำมาใช้จนกระทั่งฤดูร้อนปี 1959 เมื่อการปันส่วนข้าวถูกจ่ายให้แก่ครัวเรือนแต่ละครัวเรือนแทนที่จะจ่ายให้แก่โรงอาหารของคอมมูน และจำนวนร้อยละของอาหารที่ถูกจ่ายในฐานะเป็นอุปทานให้เปล่าได้ถูกลดลง [C.Y. Cheng, 1963, pp. 46 – 47 และ Walker, 1965, p. 17.] ตลาดเสรีในเขตชนบทในรูปของงานแสดงศิลป์ได้ถูกยก ถูกนำมาใช้อีกครั้งหนึ่ง [Perkins, 1966, pp. 91 – 95.] เมื่อถึงฤดูร้อนปี 1960 ที่แปลงเล็กส่วนตัวได้ถูกนำกลับมาสู่ชาวนาแต่ละคนอีกครั้งหนึ่ง

สุดท้ายมาตรการต่าง ๆ ได้ถูกยอมรับนำมาใช้เพื่อโอนการควบคุมการผลิตและการกระจายรายได้ลงไปให้แก่ระดับที่ต่ำกว่าในองค์การคอมมูน กรรมสิทธิ์การคำนวณกำไรและขาดทุน และค่าจ้าง เป็นความรับผิดชอบของกองการผลิตใหญ่ต้นปี 1961 และของกองการผลิตในปี 1962 ถึงปี 1963 ค่าจ้างส่วนหนึ่ง ระบบอุปทานให้เปล่าส่วนหนึ่ง ได้ถูกแทนที่อย่างสมบูรณ์

โดยวิธีการกระจายที่เคยใช้อยู่ในสหกรณ์ขั้นพื้นฐานและแบบก้าวหน้าหรือรวม ภายหลัง 4 ปี ของการทดลองใช้คอมมูน หน่วยพื้นฐานของการผลิตและการกระจายรายได้ในด้านการเกษตรของจีนได้กลับไปสู่โครงสร้างก่อนปี 1958 [Chen and Galenson, 1969, p. 154.]

3.4 ขั้นตอนของการพัฒนาระบบคอมมูน

ภายหลังการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ผลิตการเกษตรแบบก้าวหน้าหรือรวมได้ไม่นาน นารวมเหล่านี้ก็ได้ถูกเข้าแทรกที่โดยองค์กรที่ใหม่และใหญ่กว่ามาก ซึ่งก็คือ คอมมูนประชาชน ขบวนการคอมมูนได้เริ่มขึ้นอย่างแท้จริงในเดือนมิถุนายน 1958 และระบบคอมมูนในชนบทในระยะแรกเริ่มที่ปรากฏในช่วง 3 ปีแรกระหว่าง 1958–1961 ก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ๆ อาทิ การเปลี่ยนแปลงการถือครองกรรมสิทธิ์ส่วนดัวเป็นกรรมสิทธิ์ส่วนรวม หน้าที่ของประชาชนในคอมมูนและการแบ่งสรรรายได้ รวมทั้งระยะเวลาในการเปลี่ยนโครงสร้างจากการรวมนาไปสู่ระบบคอมมูนซึ่งเป็นสังคมนิยมที่สมมูลน์ กระบวนการขั้นตอนของการพัฒนาระบบคอมมูน อาจสรุปได้เป็น 3 ระยะด้วยกัน คือ

3.4.1 ขั้นตอนแรก ระหว่างเมษายน 1958–เมษายน 1959

จากผลของการรณรงค์อย่างรุนแรงในช่วงของการก้าวกระโดดไกลไปข้างหน้า ทำให้นโยบาย “มุ่งเปลี่ยนสังคมเจ้าสู่ระบบคอมมูนโดยเร็วที่สุด” หรือ “ทรัพย์สินส่วนดัวทั้งหมดจะจัดต้องตกเป็นของประชาชนทั้งมวลในไม่ช้า” ถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐในชนบทรับไปปฏิบัติ ในลักษณะรุนแรง มุ่งให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว คือ

(1) มุ่งทำการยึดทรัพย์สินส่วนบุคคลทั้งหมด รวมทั้งที่ดินทำกินแปลงเล็ก ส่วนดัว ร้านขายอาหารของเอกชน บ้าน เงินฝากธนาคาร สัตว์เลี้ยง เปิดไก่ และสิ่งอื่น ๆ ถูกยึดเป็นของส่วนรวม

(2) ออกกฎหมายเป็นมาตรการบังคับเรียกว่าระบบแยกจ่าย คือ การจ่ายเงินค่าจ้างและระบบจ่ายให้ในรูปสินค้าจำเป็นต่อการดำรงชีพ พรรคคอมมิวนิสต์ได้ประกาศว่า “ต่อไปชาวนาจีนทุกคนจะมีอาหารรับประทานโดยไม่ต้องเสียเงิน และการจ่ายค่าจ้างจ่ายตามจำนวนงานที่ทำได้ เพื่อส่งเสริมแรงงานใจของเดลับบุคคล”

(3) ระบบครอบครัวถูกทำลายอย่างถอน-root โคนอย่างรวดเร็วที่สุด เท่าที่จะทำได้

(4) ผู้นำคอมมิวนิสต์จีน สนับสนุนให้ประชาชนในคอมมูนดำเนินการทำาง โดยยึดหลัก 3 ประการคือ

ก. จัดการบริหารหน่วยงานคอมมูนให้เป็นระบบทหารควบคู่กันไป นั่นคือ ประชาชนทุกคนเป็นทหาร

ข. ทำงานเข้มแข็งประดุจกำลังต่อสู้ในสนามรบ

ค. มีการดำรงชีพร่วมกับชุมชนในคอมมูน

(5) ในปี 1958 คณะกรรมการกลางของพรroc ได้กำหนดให้จัดหน่วยการบริหารงานคอมมูนออกเป็น 3 ระดับ คือ

ก. คณะกรรมการบริหารคอมมูน เปรียบเทียบคล้ายกับหน่วยงานของรัฐ ระดับตำบล ทำหน้าที่ควบคุมคอมมูนทั้งหมด ในระดับ ๔ ด้อมาทำหน้าที่ควบคุมกำไรขนาดทุน

ข. กองการผลิตใหญ่ (production brigades) เปรียบเทียบคล้ายกับสหกรณ์แบบก้าวหน้า ทำหน้าที่รับผิดชอบจัดการอุดสาหกรรมงานชลประทาน เป็นต้น กองการผลิตใหญ่เป็นหน่วยงานพื้นฐานในด้านการแบ่งปันรายได้ จัดระบบแรงงานและการผลิต และเป็นหน่วยจดบัญชี

ค. กองการผลิต (production teams) อยู่ภายใต้กองการผลิตใหญ่ เป็นหน่วยงานระดับพื้นฐานในคอมมูนชนบท

3.4.2 ขั้นตอนที่ 2 ระหว่างเมษายน 1959—ตุลาคม 1960

ในช่วงขั้นตอนที่ 2 ได้มีการแก้ไขปรับปรุงหลักการของคอมมูนให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นดังนี้คือ

(1) รัฐยินยอมให้สมาชิกในคอมมูนมีที่เพาะปลูกแปลงเล็กส่วนตัวได้ แต่ที่ดินดังกล่าวจะต้องไม่เกิน 5% ของพื้นที่ของคอมมูนทั้งหมด ซึ่งสมาชิกสามารถใช้ที่ดินดังกล่าวทำการปลูกผักและเลี้ยงหมูดังที่เคยทำมาก่อนในอดีตได้

(2) รัฐได้ใช้นโยบายที่ยืดหยุ่นต่อสมาชิกไม่เข้มงวดเหมือนระยะแรก ด้วยย่างเช่น ในข้อที่สมาชิกต้องมารับประทานอาหารร่วมกันในโรงอาหารของคอมมูน เนื่องจากโรงอาหารไม่สามารถจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกได้อย่างเต็มที่ ก่อให้เกิดการสกัดเปล่าทั้งด้านระยะเวลาในการเดินทางเพรำเสมาซิกบางคนอยู่ไกล ด้วยเหตุนี้ เมื่อต้นปี 1959 รัฐบาลได้ยอมผ่อนปรน คือหลังการเก็บเกี่ยวในฤดูร้อน ได้มีการแบ่งปันส่วนรัฐพืชให้แด่ครัวเรือนนำไปปรุงอาหารเอง แทนที่จะต้องมารับประทานอาหารค่ำร่วมกันในโรงอาหารของคอมมูน

(3) กำหนดนโยบายการตุ้นการพัฒนาอุตสาหกรรมภายในคอมมูน เพื่อขัดวิกฤติการณ์ขาดแคลนแรงงาน ที่ผ่านมาได้มีการออกคำสั่งให้ 80% ของแรงงานในชนบททั้งหมดทำงานในภาคการเกษตร แรงงานที่จะมาใช้ในอุตสาหกรรมไม่เกิน 20%

(4) นำเอาระบบใหม่ที่เรียกว่า “The Three Level Ownership System” มาใช้ให้ความสำคัญกับการผลิตใหญ่มีกรรมสิทธิ์ครอบครองทรัพย์สินเพราะถือเป็นหน่วยงานขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้ประกาศใช้ในเดือนสิงหาคม 1959 สาระสำคัญคือ “มอบให้กองการผลิตใหญ่มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินสำคัญ ๆ ทั้งหมด ส่วนของการผลิตมีโอกาสถือกรรมสิทธิ์เพียงบางส่วนเท่านั้น” แสดงให้เห็นว่ากองการผลิตใหญ่เป็นหน่วยงานอิสระที่มีอำนาจหน้าที่ทั้งด้านการบริหารและการจัดการเป็นหน่วยพื้นฐานของการจัดระบบแรงงานและการผลิต รวมทั้งเป็นที่จดบัญชีและการแบ่งบันรายได้ นอกจากนี้หน้าที่ควบคุมกองการผลิตทั้งหมด เตรียมการวางแผนหมายการผลิตรวมทั้งเทคนิคการผลิต และร่วมประชุมปรึกษาหารือกันในระหว่างกองการผลิตใหญ่และกองการผลิต

(5) ปรับปรุงระบบการแจกจ่าย เท่าที่ผ่านมากองการผลิตใหญ่ต้องแบ่งเงินส่วนหนึ่งให้แก่คอมมูนเป็นเงินกองทุนสวัสดิการสาธารณะ แต่ในขั้นที่ 2 นี้ กองการผลิตใหญ่ไม่จำเป็นต้องส่งเงินเข้ากองทุนของคอมมูนอีกต่อไป และให้ใช้เงินส่วนนี้เป็นเงินทุนสำรองของกองการผลิตใหญ่อง ในระยะเริ่มแรกการจัดสรรรายได้ให้แก่ชาวนา ราว 50–80% จ่ายในรูปอาหารให้เปล่าและสิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีพ เป็นสัดส่วนที่น้อยในรูปเงินค่าจ้าง แต่ในระยะที่ 2 นี้ ได้มีการปรับปรุงการจัดสรรใหม่ นั่นคือ หลังจากหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้ว รายได้ที่จับจ่ายใช้สอยได้ ได้ถูกนำมาจ่ายเป็นค่าจ้างถึง 70%

อย่างไรก็ตามในช่วงระยะที่ 2 นี้ สิ่งที่ปรากฏชัดก็คือแรงงานจำนวนมากลดลง รวมทั้งผลผลิตการเกษตรมีแนวโน้มลดลงเช่นกัน รายงานในฤดูร้อนปี 1960 ปรากฏว่า การเก็บเกี่ยวผลผลิตการเกษตรทั้งหมดลดลง 10% ความเสียหายเหล่านี้เกิดจากความตั้งใจของพวกราษฎรชาติ ซึ่งไม่พอใจการปกครองของรัฐ และส่วนหนึ่งเนื่องจากธรรมชาติ

3.4.3 ขั้นตอนที่ 3 ตั้งแต่ตุลาคม 1960 เป็นต้นมา

ตั้งแต่เดือนตุลาคม 1960 เป็นต้นมา ได้มีการปรับปรุงขั้นตอนของการพัฒนาระบบคอมมูน โดยรัฐให้ความสำคัญกับการเน้นแรงงานของพวกราษฎร ประธานาธิบดีกำหนดโครงการ 60 รายการเพื่อการพัฒนาการเกษตรให้ดีขึ้น การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในขั้นตอนที่ 3 นี้ ได้แก่

(1) เน้นบทบาทของกองการผลิตให้มีบทบาทสำคัญมากขึ้น ในด้านการจัดการผลิตและกระจายรายได้ ได้นำเอกสารระบบ “คงที่ 4 อย่าง” (four-fixed) และ “การค้าประกัน 3 อย่าง รางวัล 1 อย่าง” (three-guarantees and one reward) กลับมาใช้มากขึ้น ภายใต้ระบบ “คงที่ 4 อย่าง” ซึ่งได้แก่ กำลังแรงงาน ที่ดิน สัตว์ใช้งาน และเครื่องมือใช้ในการเพาะปลูก เดิมกองการผลิตให้ญี่ปุ่นนำที่จัดสรรแบบตายตัวให้แก่กองการผลิต ในขั้นที่ 3 นี้ กองการผลิตมีอำนาจจัดการเต็มที่

(2) กองการผลิต ได้ทำสัญญาตกลงกับกองการผลิตใหญ่ให้ค้าประกัน 3 อย่าง คือ ผลผลิต ระยะเวลา และต้นทุนการผลิต

(3) กองการผลิต รับใบอนัสจากกองการผลิตใหญ่ ในกรณีที่สามารถทำการผลิตได้เกินโควตาที่รัฐกำหนดไว้ การให้รางวัลนี้เรียกว่า “รางวัล 1 อย่าง”

(4) กองการผลิตมีอำนาจที่จะเพาะปลูกและดัดสินใจด้านเทคนิคการผลิตได้ จะเห็นได้ว่าในขั้นตอนที่ 3 นี้ กองการผลิตเริ่มมีบทบาทแทนที่กองการผลิตใหญ่มากขึ้น กองการผลิตได้ทำการแบ่งแยกออกเป็นหลายกลุ่มและกลุ่มเหล่านี้ได้กลายเป็นศูนย์รวมขั้นพื้นฐานของหน่วยงานด้านการผลิต ส่วนมากประกอบด้วยครัวเรือนมากกว่า 20 ครัวเรือนขึ้นไป

(5) การเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัดคือระบบการกระจายรายได้ กองการผลิตได้เข้ามามีบทบาทแทนที่กองการผลิตใหญ่ ในฐานะเป็นหน่วยพื้นฐานจดบัญชี

สรุป ได้ว่า ในขั้นตอนที่ 3 นี้ คอมมูนและกองการผลิตใหญ่ได้ลดความสำคัญลง กองการผลิตมีบทบาทมากขึ้น รวมทั้งได้มีการเน้นแรงจูงใจชาวนาอย่างมาก รัฐจะระดูให้ชาวนาใช้เวลาว่างและวันหยุดทำการเพาะปลูกปลีกย่อย ผลผลิตและรายได้จากการผลิตในที่แปลงเล็ก ส่วนตัวจะตกเป็นของสมาชิกแต่ละคน

เปรียบเทียบ 3 ขั้นตอนของการพัฒนาระบบคอมมูนในช่วง 1958—1961

	ระยะแรก (เมษายน 1958—เมษายน 1959)	ระยะที่สอง (เมษายน 1959—กุสตัคม 1960)	ระยะที่สาม (กุสตัคม 1960 เป็นต้นไป)
การจัดองค์การ (organization)	3 ระดับ 1. คณะกรรมการการจัดการคอมมูน 2. ระดับการบริหาร (เที่ยบได้กับกองการผลิตขนาดใหญ่)	3 ระดับ 1. คณะกรรมการการจัดการคอมมูน 2. กองการผลิตขนาดใหญ่ (เที่ยบเท่ากับสหกรณ์การผลิตขั้นก้าวหน้า)	4 ระดับ 1. คณะกรรมการการจัดการระดับคอมมูน 2. กองการผลิตขนาดใหญ่มาก (เที่ยบเท่ากองการผลิตขนาดใหญ่ 2 เท่า)

	ระยะแรก (เมษายน 1958—เมษายน 1959)	ระยะที่สอง (เมษายน 1959—กุศลคม 1960)	ระยะที่สาม (ตุลาคม 1960 เป็นต้นไป)
หน้าที่	3. กองการผลิตขนาดใหญ่ คอมมูน (commune)	3. กองการผลิตขนาดเล็ก (ทีมน้ำเท่าสหกรณ์ขั้นพื้นฐาน) กองการผลิตขนาดใหญ่ (production brigades)	3. กองการผลิตขนาดใหญ่ (ทีมน้ำเท่ากับกองการผลิตขนาดเล็ก 2 เท่า) 4. กลุ่มบุคคลที่จะเข้ามาปฏิบัติงาน
กรรมสิทธิ์การเป็นเจ้าของ	1. ทรัพย์สินทั้งหมดตกเป็นของคอมมูน แต่กองการผลิตขนาดใหญ่ทำหน้าที่จดบัญชี	1. กองการผลิตขนาดใหญ่มีกรรมสิทธิ์การเป็นเจ้าของ และทำหน้าที่จดบัญชี	1. กองการผลิตขนาดใหญ่มีโอกาสเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน กองการผลิตขนาดเล็กทำหน้าที่จดบัญชี
การกระจายรายได้	2. ไม่อนุญาตให้มีที่แปลงเล็กส่วนตัว (private plot)	2. ยินยอมให้มีที่แปลงเล็กส่วนตัว	2. ภาระดันส่งเสริมให้มีที่แปลงเล็กส่วนตัว
ขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลง	1. จำกัดให้แก่ชาวนาแต่ละคน 2. ครึ่งหนึ่งจ่ายเป็นค่าจ้าง อีกครึ่งหนึ่งจ่ายเป็นสิ่งของ 3. กำหนดจ่ายให้เมื่อสิ้นปี	1. จัดสรรอาหารให้แก่ครัวเรือน 2. 70% ของรายได้เป็นค่าจ้าง 3. กำหนดชำระเมื่อสิ้นปี	1. จัดสรรอาหารให้แก่บริราชาติ ครัวเรือน 2. 70% ของรายได้จ่ายในรูปค่าจ้าง 3. กำหนดจ่ายเป็นรายเดือน
	1. ผ่าน 2 ขั้นตอนจากระบบสิทธิ์รวมหมู่มาเป็นกรรมสิทธิ์ของประชาชนทั้งหมด 2. พฤศจิกายน 1958 ได้ประกาศใช้ระยะเวลา 3–6 ปี	1. ขั้นแรกแบ่งออกเป็นกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน 1.1 คงเป็นของกองการผลิตใหญ่ 1.2 ตกเป็นของคอมมูน 2. ใช้ระยะเวลาอย่างน้อย 7 ปี สำหรับการเปลี่ยนระบบซึ่งที่จะให้กรรมสิทธิ์ทรัพย์สิน ตกเป็นของกองการผลิตใหญ่และคอมมูน	1. ไม่ได้ระบุระยะเวลาของ การเปลี่ยนแปลงเอาไว้แน่นอน
จำนวนของคอมมูน	26,000 (ก.บ. 1958)	24,000 (ก.บ. 1959)	74,000 (ด.ค. 1963)

ที่มา : C.Y. Cheng, 1963, pp. 52–53.

3.5 การชະລອກການຈັດຕັ້ງຄອມມູນຂອງຝ່າຍຂວາຫຼືຜູ້ນໍາຫວ່າເກົ່າ

ຜູ້ນໍາຫວ່າເກົ່າອາທິລີວ່າຈີ່ “ໄມ່ເຫັນດ້ວຍກັບການເງິນຮຽນຕີໃນການຈັດຕັ້ງຄອມມູນ ໂດຍ
ເນພາະໃນດັນທສວຣະ 1960 ເມື່ອຜຸລິດກາຮເກຊຕຣໄມ່ໄດ້ຜົລ ເຂົ້າໄດ້ເສນອນໂຍບາຍຜ່ອນປຣນັດງນີ້
ຕືອ |ວັນຮັກສີ ມິ່ງມັນີນາຄິນ, 2525, ພັກ 56.|

(1) ໃນປີ 1961 ເກີດກວາະຝຳແລ້ງການເພະປຸລູກໄມ່ໄດ້ຜົລຕີ ລິລີວ່າຈີ່ ໄດ້ເສນອໄຫ້ໃຊ້
ມາດຮາກກຳມົດຄາລາຍຄວາມເຂັ້ມງວດ ໂດຍມີຈຸດມຸ່ງໝາຍຈະທຳໄໝກາຜຸລິດກະຮເຕືອງຂຶ້ນ ມາດຮາກ
ດັ່ງກ່າວໄດ້ແກ່ “3 ເສຣີ ແລະ 1 ປະກັນ” (Three private and one guarantee) ຜົ່ງປະກອບດ້ວຍທີ່ດິນ
ແປລັງເລັກສ່ວນດ້ວຍ ຕລາດເສຣີ ຂາຍຜຸລິດທັດຖກຮົມໃນຄວາວເຮືອນໄດ້ເສຣີ ແລະ ຮູບາລໄໝກາປະກັນ
ວ່າຈະຮັບຊື້ອື່ພືພລໃນຮາຄາທີ່ເໝາະສົມ

(2) ໃນເດືອນມັງກອນ 1962 ລິລີວ່າຈີ່ໄດ້ເສນອຮາຍກາຮແກ່ທີ່ປະຊຸມຄະນະກຣມກາຮ
ກລາງຂອງພຣຣຄວ່າ ກາຮເກຊຕຣອຢູ່ໃນກວະດກດໍາມາກ ສາເຫດຖ້າ 30% ເກີດຈາກດິນຟ້າອາກາສໄມ່ເຂົ້ອ¹
ຄ້ານວຍ ແລະ 70% ເກີດຈາກກາຮໃຫ້ໂຍບາຍໄມ່ຖຸກດ້ອງ ທັນຈາກດັ້ງຄະນະກຣມກາຮຂຶ້ນຕືກໜາກໄດ້
ເສນອຕ່ອຄະນະກຣມກາຮກລາງຂອງພຣຣຄໃນເດືອນກັນຍາຍນ 1962 ໄທພຣຣຄເປີ່ມຍິນໄປໃຫ້ໂຍບາຍ
ຜ່ອນຄລາຍແລະ ຂະລອກການຈັດຕັ້ງຄອມມູນ

ຜລປຣາກງູວ່າ ປະຮານເໝາໄມ່ພອໄຈຢ່າງມາກແລະ ໂຄມຕີວ່າ ປັບປຸງທີ່ເກີດຂຶ້ນນີ້ໃຊ້ເກີດ
ຈາກກາຮວາງໂຍບາຍຜົດ ແຕ່ເກີດຈາກຮູບາລຍັງໄມ່ໄດ້ທຳກຳນັກພອ ກາຮເລີກລົມຫຼືອຳນວຍ
ຈັດຕັ້ງຄອມມູນນີ້ໃຊ້ວິທີກາຮແກ້ປັບປຸງ ວິທີທີ່ຖຸກດ້ອງຕົ້ນຮູບາລດ້ອງຮະດມເຮັດໄໝກາສືກໜາແກ່ຫວານາ
ໄໝ້ຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈໃນລົທົກກາຮເນື່ອງຍ່າງທົ່ວຖິ່ງ ເຂົ້າໄດ້ກ່າວເດືອນຄະນະກຣມກາຮກລາງວ່າ
“ເຮົາຕ້ອງໄມ່ລື່ມກາຮດ່ອສູ້ທາງໜັ້ນ” ປະກອບກັບປລາຍປີ 1962 ຜຸລິດກາຮເກຊຕຣຕີຂຶ້ນ ເຫດຜລ
ຂອງປະຮານເໝາຈີ່ມີນໍາຫັກ ໃນເດືອນມັງກອນ 1963 ເໝາເສນອໂຄຮກກາຮໃໝ່ກາສືກໜາລົທົກ
ສັງຄົມນິຍົມໃນຫັນບັກ ແດ່ກ່ຽວຂ້ອງລິລີວ່າຈີ່ໄດ້ແປລັງແກ້ໄຂຢ່າງມາກ ແລະ ເມື່ອເກີດກາຮປົງວິວດັນຮຣມ
ກີ່ເປັນໂຄກສຂອງເໝາ ເນັ້ນຈາກລິລີວ່າຈີ່ໄດ້ຖຸກພວກຍາມແດງ (red guard) ແລະ ກຣມກາຮປົງວິວ
ຕ່າງ ຖ້າ ໂຄມຕີ ຈະຫຼຸດຈາກດຳແນ່ງແລະ ພ່າຍໄປຈາກເວທິກາຮເນື່ອງຕລອດໄປ

3.6 ໂຄງສ້າງແລະ ກາຮບັນຫາງານຂອງຄອມມູນ

ຄອມມູນປະເທດເປັນຫຼຸດຈາກດຳແນ່ງແລະ ພ່າຍໄປຈາກເວທິກາຮເນື່ອງຕລອດໄປ
ຂອງມວລ່ານ ແລະ ແສດງລັກຊະນະເດັ່ນຫັດໃນກາຮເພີ້ນການພັດທະນາກີຈາກຮເຫດ່ານີ້ໃນເວລາເດືອນກັນ ຜົ່ງໄດ້ແກ່
ກາຮທຳໄວ່ນາ ກາຮປ່າໄມ້ ກາຮເລີ່ມປຸລືສັຕ້ວ ອາຊີພເສຣີມອື່ນ ຖ້າ ກາຮປະມົງ ຄວບຄູ່ໄປກັບກາຮເກຊຕຣ
ອຸດສາຫກຣມແລະ ກາຮຄ້າ ນອກຈາກນີ້ຢັ້ງກ່າວໄດ້ອີກວ່າຄອມມູນຈັດເປັນອົງກົງກາຮອນເກປະສົງ ຜົ່ງ

ได้รวมเอาหน่วยการบริหาร การปกครอง และการเมืองทั้งหมดเข้าด้วยกัน ทำให้หน้าที่คุ้มครองและจัดดำเนินงานทุกด้าน อาทิ ด้านเศรษฐกิจ การเมือง การทหาร การศึกษา วัฒนธรรม และสาธารณสุข เพื่อการอยู่ร่วมกันของประชาชนในชุมชน นอกจากกิจกรรมด้านอาชีพแล้วในคอมมูนยังมีโรงเรียน โรงพยาบาล ธนาคาร ร้านค้า ศาลาประชาคม และหน่วยฝึกทหารอีกด้วย

ฉะนั้นลักษณะที่สำคัญของคอมมูนคือการดำรงชีพร่วมกัน คอมมูนเด็กต่างกับสหกรณ์ผู้ผลิตการเกษตรแบบก้าวหน้าที่สำคัญคือ [เขียน ธีรวิทย์, 2519, หน้า 107]

(1) สหกรณ์ดำเนินการเพื่อการผลิตร่วมกัน แต่คอมมูนจัดการดำรงชีพร่วมกัน

(2) คอมมูนเป็นหน่วยที่ใหญ่กว่าสหกรณ์

(3) สหกรณ์จัดการเฉพาะด้านการเกษตร แต่คอมมูนจัดการเศรษฐกิจทุกด้าน

(4) สหกรณ์จัดการเฉพาะด้านเศรษฐกิจ แต่คอมมูนจัดการทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง การทหาร การศึกษาและวัฒนธรรม

3.8.1 หน่วยบริหารงาน : ในเดือนธันวาคม 1958 คณะกรรมการกลางของพระรัตน์ได้กำหนดให้การจัดหน่วยงานบริหารของคอมมูนเป็น 3 ระดับ คือ

(1) ระดับคอมมูน มีคณะกรรมการบริหารของคอมมูนเป็นองค์กรบริหารสูงสุด

(2) ระดับกองการผลิตใหญ่ มีคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่งานบริหารของคน และกองการผลิตใหญ่รับผิดชอบเกี่ยวกับ

ก. อุตสาหกรรม

ข. การควบคุมการซื้อขายภายนอก

ค. การโอนลังถังปลา เป็นสำคัญ

(3) ระดับกองการผลิต มีคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่งานบริหารของคน เช่นกัน และกองการผลิตรับผิดชอบเป็น

ก. หน่วยพื้นฐานของการจัดระบบแรงงาน

ข. หน่วยที่จดบัญชี (accounting units) และการเบ่งบันรายได้เป็นสำคัญ

ปัจจุบันการจัดระเบียบคอมมูนถือหลักใหญ่ ๆ อยู่ตามเดิม คือมีกองการผลิตใหญ่ และกองการผลิตตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ตามคำแนะนำของคณะกรรมการกลางของพระรัตน์ใน “ข้อบัญญัติ ๖๐ ประการ” (กันยายน ๑๙๖๒) คอมมูนอาจจัดระเบียบออกเป็นหน่วยย่อยระดับเดียว คือ กองการผลิตใหญ่ ถ้าหากสถานการณ์อำนวย แต่ปรากฏว่าคอมมูนในจีนส่วนใหญ่ยังคงจัดหน่วยบริหารออกเป็น ๓ ระดับ และปัจจุบันการบันทึกและการตรวจสอบบัญชี และการจ่ายค่าแรง กระทำการทั้งหมดในระดับต่ำสุดคือกองการผลิตนั่นเอง

3.6.2 จำนวนและขนาด : แต่ละคอมมูนประกอบด้วยหลายกองการผลิตใหญ่ แต่ละกองการผลิตใหญ่ประกอบด้วยหลายกองการผลิต ขนาดของคอมมูนไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศและความจำเป็นต้านกิจกรรม แต่ละคอมมูนอาจประกอบด้วยกองการผลิตใหญ่ 20–100 หน่วย และกองการผลิตตราว 300–400 หน่วย แต่บางคอมมูนมีกองการผลิตใหญ่เพียง 5–10 หน่วย และมีกองการผลิตเพียง 50–100 หน่วย ตามปกติกองการผลิตคือหมู่บ้านเล็ก ๆ หรือประชาชนที่อยู่เป็นกลุ่ม ๆ ละ 20–40 ครัวเรือน ในแต่ละคอมมูนมีประชากรดังนี้แต่ 20,000–80,000 คนหรือร้าว ๆ 4,000–6,000 ครัวเรือน มีพื้นที่เพาะปลูกประมาณ 3,000–12,000 เอกตาร์ [วันรักษ์ มี่มณีนาคิน, 2525, หน้า 57.] จากการที่ไม่มีกฎกำหนดจำนวนและขนาดไว้แน่นอน ดังนั้นขนาดและจำนวนจึงแตกต่างและเปลี่ยนไปตามกาลเวลา ในเดือนมกราคม 1965 คณะกรรมการเมืองของคณะกรรมการกลางของพระรัชต์ ได้แนะนำให้ปฏิรูปขนาดของกองการผลิตให้ลดลงเหลือร้าว ๆ 30 ครัวเรือน โดยมีห้องถังในห้องถินที่คนอาศัยอยู่น้อยและมากขึ้นในห้องถิน ที่มีคนอาศัยอยู่หนาแน่น แต่ยังไม่ควรตัดสินโดยเบื้องบน แต่ให้ดูสภาพการณ์เฉพาะในแต่ละห้องถิน ตามรายงานในปี 1975 จึงมีคอมมูนประมาณ 50,000 แห่ง และเมื่อถึงปี 1979 จึงมีคอมมูนประมาณห้องถังสิบกว่า 52,000 แห่ง [ซี เหวน, 2527, หน้า 103]

3.6.3 การบริหารงาน : สมาชิกทั้งหมดของคอมมูนจะเลือกตั้งผู้แทนประมาณ 100-120 คน ซึ่งเป็นสภาราษฎร ผู้แทนเหล่านี้จะเลือกตั้งกันเองประมาณ 10-25 คน ประกอบขึ้นเป็นคณะกรรมการปฏิวัติ (the revolutionary committee) ซึ่งมีหน้าที่ดูแลจัดการงานประจำวันของคอมมูน ประธานของคณะกรรมการปฏิวัติถือเป็นหัวหน้าที่มีอำนาจสูงสุดในคอมมูน แต่ก็ทำงานร่วมกับชาวนา ส่วนกรรมการอื่น ๆ ในคณะกรรมการปฏิวัติจะแบ่งหน้าที่กันดูแลรับผิดชอบงานต่าง ๆ ของคอมมูน นอกจากนี้ สมาชิกของพรรครบที่อยู่ในคอมมูนก็จะเลือกคณะกรรมการพรรครในระดับคอมมูน เลขานิธิการพรรครในระดับคอมมูนและประธานคณะกรรมการปฏิวัติอาจเป็นคนเดียวกันในบางคอมมูน กรรมวิธีการเลือกตั้งและการแบ่งอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการพรรครักับคณะกรรมการปฏิวัติแตกต่างกันไปในแต่ละคอมมูน

สำหรับสมาชิกของการผลิตใหญ่ก็จะเลือกคณะกรรมการปฏิวัติในระดับของตน คณะกรรมการการชุดนี้ขึ้นอยู่กับระดับคอมมูน ส่วนกองการผลิตจะมีคณะกรรมการซึ่งปกติประกอบด้วยหัวหน้ากองการผลิต 1 คน ทำบัญชี 1 คน และผู้ร่วมทีมอีก 4–5 คน ยกเว้นเจ้าหน้าที่ระดับคอมมูนเพียงไม่กี่คน บุคคลที่อยู่ในตำแหน่งต่าง ๆ ที่กล่าวมามีรายได้จากการทำงานในคอมมูนทั้งสิ้น [วันรักษาเมืองมีนาคม, 2525, หน้า 57–58.]

3.6.4 การแบ่งงานระหว่างแต่ละระดับ : มีหลักง่าย ๆ คือ กองการผลิตซึ่งมีสมาชิกเฉลี่ย 140 คน ผู้ทำการเพาะปลูกโดยเฉลี่ย 50 เอเคอร์ เป็นหน่วยผลิตและจัดบัญชีเบื้องต้น แต่ละปีจะตกลงกันว่าแต่ละกองการผลิตต้องส่งผลิตผลจำนวนเท่าไร ไปรวมไว้ในกองกลาง ของคอมมูนเพื่อส่งให้รัฐเป็นภาษี และอีกส่วนหนึ่งเพื่อขายให้แก่รัฐตามราคาที่กำหนดไว้แน่นอน รัฐจะนำผลผลิตนี้ไปจำหน่ายต่อให้แก่คอมมูนอื่นที่ขาดแคลน กองการผลิตมีอิสระพอควรในการตัดสินใจภายใต้ภาระลงทุน เช่น ซื้อเครื่องมือเกษตร ขยายสวนผลไม้ ปรับปรุงระบบชลประทาน เป็นต้น

เนื่องจากแต่ละคอมมูนได้รับมอบหมายให้ขายผลผลิตให้แก่รัฐ ตามจำนวนโควต้าและราคาที่คงที่ กองการผลิตใหญ่ก็จะทำหน้าที่แบ่งโควต้านี้ให้กองการผลิตรับไป และแบ่งปัจจัยการผลิตที่ซื้อมา อาทิ ปุ๋ยและเครื่องศูนย์น้ำให้แก่กองการผลิต หน้าที่สำคัญยิ่งกว่านั้น ก็คือดำเนินกิจกรรมที่ใหญ่เกินกำลังของกองการผลิตจะทำได้ อาทิ การทำสวนผลไม้ ไร่ผักฟาร์มเลี้ยงสัตว์ และอุตสาหกรรมขนาดเล็กบางอย่าง เช่น โรงซ้อมเครื่องมือการเกษตร และการแปรรูปอาหาร นอกจากนี้ระดับกองการผลิตใหญ่ยังดูแลจัดการโรงเรียนประถม สถานีอนามัย แผนกสินเชื่อและงานอื่นๆ ที่กองการผลิตทำไม่ได้

สำหรับคอมมูนเองรับผิดชอบงานที่ทั้งกองการผลิตและการผลิตใหญ่ทำไม่ได้ อาทิ โครงการที่ต้องใช้แรงงานหรือเงินทุนจำนวนมาก เช่น การสร้างถนน โครงการควบคุมน้ำ โครงการขยายการเกษตร สถานีไฟฟ้าพลังน้ำ รวมทั้งดูแลโรงเรียนมัธยมและโรงพยาบาล ตลอดจนเป็นตัวกลางระหว่างรัฐบาลกับสมาชิกของคอมมูนในการประสานนโยบายเผยแพร่และให้การศึกษาลักษณะการเมือง ดูแลความสงบสุขของสมาชิก ปฏิบัติการทางทหาร เก็บภาษีส่งให้รัฐ จัดหารัฐพืชสำหรับรัฐ และการประสานแผนการผลิต [วันรักษาเมืองมีนาคม, 2525, หน้า 58.]

3.7 หลักประกันของสมาชิกและรายได้

3.7.1 หลักประกันสังคม : โดยทั่วไปสมาชิกของคอมมูนจะได้รับหลักประกันในการดำรงชีพอย่างทั่วถึง ซึ่งที่จริงก็เป็นการประกันสังคมโดยบังคับ คอมมูนส่วนใหญ่ได้ให้หลัก

ประกันแก่สมาชิก ตามคำขวัญที่เรียกว่า “หลักประกัน 7 ประการ” หรือ “หลักประกัน 10 ประการ” หลักประกันเหล่านี้ได้แก่ [เขียน ธีระวิทย์, 2519, หน้า 112–113.]

- การให้อาหาร
- การให้ที่อยู่อาศัย
- การให้เครื่องนุ่งห่ม
- การให้ยาและ器械
- การให้เล่าเรียน
- การให้บริการดัดแปลง
- การให้การบันเทิง
- การให้ปัจจัยทำความอ่อนในฤดูหนาว ให้ปัจจัยทำความเย็นในฤดูร้อน
- การให้ปัจจัยเพื่อการสมรส
- การปลงศพให้

บางแห่งให้หลักประกันหลายอย่าง แต่บางแห่งให้น้อยแล้วแต่การตัดสินของแต่ละระดับ นอกนั้นเป็นนโยบายของพระองค์ ที่กำหนดให้หน่วยการผลิตต่าง ๆ เก็บข้าวใส่ถุงชางไว้เพื่อต่อสู้กับการขาดแคลนในปีที่การผลิตไม่อำนวยหรือมีภัยสงคราม การให้หลักประกันดังกล่าวเป็นสวัสดิการที่ชุมชนต้องรับภาระร่วมกัน เนื่องจากหักจากรายได้ของหน่วยที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่

3.7.2 รายได้ : สมาชิกของคอมมูนมีรายได้ประจำ 2 ทางคือ

(1) รายได้จากการผลิตในที่ดินแปลงเล็กส่วนตัว

(2) รายได้จากการทำงานให้ส่วนรวม ซึ่งคิดเป็นหน่วยแรงงาน (work point) และบางที่ก็มีส่วนเพิ่มที่เป็นของแจก (free supplies) หรือ โบนัส (bonus)

รายได้จากการผลิตในที่ดินแปลงเล็กส่วนตัว : วิธีการดำเนินชีวิตของสมาชิกในคอมมูน และกรรมสิทธิ์ในที่ดินแปลงเล็กเป็นสิทธิโดยชอบธรรมของสมาชิก นอกจากกรรมสิทธิ์รวมหมู่ของคอมมูนประชาชน สมาชิกของคอมมูนได้รับอนุญาตให้ทำการเพาะปลูกในที่ทำการส่วนตัวแปลงเล็ก ๆ ดำเนินอาชีพเสริมบางอย่างตามที่แต่ละคนต้องการ อาทิ การเลี้ยงสัตว์ พากเขาอาจ เลี้ยงสัตว์เลี้ยงจำนวนหนึ่ง อาจขายผลผลิตที่เกิดจากกิจกรรมเสริมในที่ทำการส่วนตัวในตลาดนัดในชนบทได้ อาชีพเสริมที่สมาชิกทำด้วยสอดคล้องกับเศรษฐกิจสังคมนิยมด้วย ปรากฏว่า ผลผลิตจากที่แปลงเล็กนี้นับได้รวม 15–16% ของมูลค่าผลผลิตการเกษตรของจีนในปัจจุบัน

[ซี เหวน, 2527, หน้า 105] อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการจัดตั้งคอมมูนปลายปี 1958 นั้น คอมมูนส่วนใหญ่ไม่ยินยอมให้สมาชิกมีที่ดินทำกินเป็นของส่วนตัว เนื่องจากเกรงว่าจะสนับสนุนการทำการผลิตส่วนตัวมากกว่าของส่วนรวม แต่เมื่อเกิดเหตุพิภัยในช่วง 1959–1961 คอมมูนต่าง ๆ จึงยอมแบ่งบ้านที่ดินบางส่วนให้สมาชิกทำกินเองเป็นของครอบครัว ซึ่งสามารถปลูกพืชผลหรือเลี้ยงสัตว์ได้ก็ได้ตามใจสมัคร กล่าวกันว่าประมาณ 30% ของผู้ที่ประชาชนบริโภคมาจากที่ดินแปลงเล็กส่วนตัวดังกล่าว อย่างไรก็ตาม พระคร�ดิวาณ์แนวปฏิบัติห้ามห่วงการผลิตต่าง ๆ แบ่งที่ดินสำหรับทำกินส่วนตัวเกินกว่า 5% ของที่ดินของหน่วยการผลิตนั้น ๆ ในทางปฏิบัติห่วงห่วงการผลิตต่าง ๆ มักจะกำหนดที่ดินประมาณ 3–4% ของที่ดินทั้งหมดเฉลี่ยให้สมาชิกทำกินส่วนตัว [เชียน ชีระวิทย์, 2519, หน้า 113] บางแห่งใช้แรงงานของหน่วยการผลิตเช่นเดียวกับการทำงานในที่ดินของหน่วยการผลิต ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้สมาชิกสนใจแต่การทำงานบนที่ดินส่วนตัวของตน

รายได้จากการทำงานส่วนรวม : ผู้ใช้แรงงานได้ค่าตอบแทนในลักษณะแตกต่างกันตามเวลาและสถานที่ การคิดค่าจ้างแรงงานเป็นหน่วยแรงงานหนึ่งชั่วโมงแต่การปฏิรูปที่ดินปี 1950 สำหรับการคิดค่าแรงในระบบสหกรณ์ผู้ผลิตการเกษตรได้นำเอาระบบคิดหน่วยแรงงานมาใช้ โดยบางแห่งคิดตามเวลาที่ทำ (time rate) บางแห่งคิดตามปริมาณงานที่ทำ (piece rate) ซึ่งส่วนมากนำไปใช้หลังการคิดค่าแรงตามเวลาที่ทำ วิธีนี้ให้กำหนดงานที่ทำเป็นหน่วยแรงงาน เช่น เก็บข้าว 1 หมู่ได้ 10 หน่วยแรงงาน ตายหมู่ 1 หมู่ได้ 12 หน่วยแรงงาน เก็บปุ๋ยได้ 1 ดันได้ 20 หน่วยแรงงาน เป็นต้น ถ้ามีหลายคนทำงานร่วมกันก็เฉลี่ยหน่วยแรงงานกันส่วนในระบบสหกรณ์แบบก้าวหน้าใช้การคิดตามปริมาณงานที่ทำ นับว่าเหมาะสม เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินแล้ว และการใช้วิธีนี้ให้กำลังใจแก่ผู้ที่ขยันได้ดีกว่าการคิดตามเวลาที่ทำ

สำหรับในระบบคอมมูน การคิดค่าแรงเป็นหน่วยแรงงานใช้ระบบแตกต่างกัน ดังที่ใช้ในระบบสหกรณ์ แต่บางแห่งใช้วิธีการให้โบนัสหรือของแจกแทน อันที่จริงการให้โบนัส และการให้ของแจกก็คือการเอกสารายได้จากผลผลิตของแรงงานของสมาชิกในหน่วยนั้นเองมาให้

— **การให้โบนัส** ปกติให้เฉพาะผู้ที่ทำงานดี พวกรที่ได้โบนัสอาจไม่สนใจคำสอนของประธานาธิบดี แต่เมื่อกำหนด “ในสมัยปฏิวัติวัดนารมณ์ได้มีการโจมตีมาตรการการให้โบนัสว่าเป็นวิธีการเอาเงินล่อ “เอาเงินบังการ” ไม่ใช่ “การเมืองบังการ” กล่าวกันว่าเป็นความชัดเจนที่สร้างขึ้นโดยอดีตประธานาธิบดีหลิวเซาฉี ฉะนั้นการให้โบนัสรึจึงเสื่อมความนิยม

— **การให้ของแจก** นิยมทำกันในบรรดาผู้นำที่ชอบทำตัวเป็นพวก “หัวก้าวหน้า” เพราะว่าสอดคล้องกับอุดมคติของมาร์กซ์ที่ว่า “ให้ตามความสามารถ ได้ตามความ

ต้องการ” (from each according to his ability, to each according to his needs) ฉะนั้นรัฐบาลฯ คอมมูนิชาร์ดี้แยกของ เช่น สนับ ผ้าเช็ดตัว เป็นต้น ให้ตามที่สมาชิกเรียกร้อง แต่ทำอยู่ได้เมื่อนาน ต้องยกเลิก เนื่องจากของไม่พอแจกและจิตใจของประชาชนยังไม่สูงพอที่จะเรียกร้องเอาเฉพาะสิ่ง ที่จำเป็นจริง ๆ การปรับปรุงแก้ไขที่นำมาใช้คือในทางปฏิบัติมีการให้ปัล่ำแพะของบางอย่าง เช่นข้าว และแทนที่จะแจกให้ตามต้องการก็แจกให้โดยจำกัดปริมาณ ซึ่งของแจกฟรีก็คือการ เอาเงินส่วนรวมมาแจกันเอง จึงไม่ผิดกับวิธีการปันส่วนเท่าไรนัก [เขียน ธีระวิทย์, 2519, หน้า 114–115]

ปัจจุบันการจ่ายค่าตอบแทนยังปฏิหลักของลัทธิสังคมนิยมเป็นแกนๆ คือหลัก การที่ว่า “แต่ละคนใช้แรงงานตามความสามารถได้รับส่วนแบ่งตามผลงานที่ทำ” (from each according to his ability, to each according to his work) และ “จ่ายมากสำหรับงานมาก” วิธีคิด ค่าแรงเป็นหน่วยแรงงานดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การจ่ายค่าจ้างคิดตามปริมาณและคุณภาพของ แรงงาน คือคนที่ทำงานมากย่อมได้ค่าตอบแทนมากกว่าคนที่ทำงานน้อย ทำงานหนักย่อมได้ค่า จ้างมากกว่างานเบา คนที่ทำงานโดยใช้ความชำนาญหรือความรู้พิเศษย่อมได้ค่าตอบแทนมาก กว่าคนที่มีความชำนาญหรือความรู้น้อยกว่า อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการกลางของพรรค แนะนำว่าไม่ควรให้ค่าตอบแทนแตกต่างกันมาก แต่ก็ยอมรับว่าความแตกต่างยังมีความจำเป็นอยู่

ในช่วงการปฏิวัติwallนธรรม ประชาชนธรรมชาติได้มีส่วนร่วมในการ กำหนดค่าของหน่วยแรงงานมากขึ้น และผู้ใช้แรงงานได้ค่าตอบแทนเท่าเทียมกันมากขึ้นเป็น อย่างมาก

3.7.3 การแบ่งปันรายได้ : ในแต่ละคอมมูนสมาชิกส่วนมากทำงานให้แก่หน่วย การผลิตขึ้นพื้นฐานปกติคือการผลิต แต่ในกรณีที่บริเวณนั้นไม่มีกองการผลิตก็ให้กอง การผลิตใหญ่เป็นหน่วยพื้นฐาน หน่วยการผลิตขึ้นพื้นฐานกำหนดให้จัดการเกี่ยวกับการทำ การเกษตรในที่ดิน ซึ่งเป็นงานหลักในระบบคอมมูน แต่เนื่องจากคอมมูนยังมีงานอื่น ๆ อาทิ เลี้ยง สัตว์ โรงงานปันด้วย โรงงานทำอิฐ โรงงานทำปุ๋ย โรงเรียน โรงพยาบาล โรงงานผลิตเครื่อง จักรกลเบา เป็นต้น สมาชิกของหน่วยการผลิตพื้นฐานจึงทำงานให้แก่หน่วยในระดับสูงขึ้นไป เช่น ทำงานให้แก่โรงงานปุ๋ยที่จัดการโดยกองการผลิตใหญ่ หรือขับรถให้แก่สถานีรถแทรกเตอร์ ที่จัดการโดยคอมมูน เป็นต้น ประมาณ 20% ของผู้ใช้แรงงานทั้งหมดของคอมมูนทำงานให้แก่ กิจกรรมที่จัดการโดยกองการผลิตใหญ่ สัดส่วนของคนที่ทำงานในแต่ละระดับของคอมมูนแตก ต่างกันไปตามความแตกต่างของกิจกรรมทางเศรษฐกิจของแต่ละหน่วย แต่ไม่ว่าจะทำงานใน หน่วยใดเสมียนหรือสมห์บัญชีจะบันทึกการทำงานไว้เป็นหน่วยแรงงาน ซึ่งจะมีค่าเทียบเป็นเงิน

เท่าไรขึ้นอยู่กับการผลิตส่วนรวมของหน่วยที่ทำได้

การแบ่งปันรายได้ของหน่วยต่าง ๆ ซึ่งถือกันว่าเป็นผลผลิตรวมของผู้ใช้แรงงานจะกระทำการทั้งปีละครั้ง หรือ 2 ครั้ง หรือ 3 ครั้ง ก็แล้วแต่จะตกลงกันตามความเหมาะสม ปกติกระทำการทั้งปีดังนี้ [เขียน ธีระวิทย์, 2519, หน้า 117-119] คือ

(1) หักค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต ค่าสึกหรอของทรัพย์สินที่ใช้ร่วมกัน และค่าบำรุงรักษาในการผลิต

(2) หักภาษีที่ต้องส่งมอบให้แก่รัฐบาลกลาง ซึ่งแต่ละคอมมูน กองการผลิตใหญ่ และกองการผลิตถูกเรียกเก็บไม่เท่ากัน เนื่องจากผู้นำต้องการขัดความแตกต่างกันในทางเศรษฐกิจของหน่วยต่าง ๆ โดยใช้มาตรการภาษีช่วย โดยสรุปแต่ละหน่วยต้องส่งรายได้ให้แก่รัฐบาลกลางในรูปภาษีประมาณ 5-7% ของรายได้ทั้งหมดของหน่วยก่อนหักค่าใช้จ่ายได้ ภาษีอาจจ่ายเป็นผลผลิตได้

ในจีนไม่มีการเสียภาษีเงินได้ส่วนบุคคล เนื่องจากเมื่อเก็บภาษีจากหน่วยการผลิตก็เท่ากับลดรายได้ของผู้ใช้แรงงานอยู่แล้ว ด้วยเหตุนี้รายได้จากการเสียภาษีของรัฐมิ่งมายากนัก ส่วนใหญ่รายได้ของรัฐมาจากการธุรกิจวิสาหกิจ ในปี 1966 งบประมาณของรัฐได้มาจากกำไรของวิสาหกิจ 70% อีก 30% มาจากวิสาหกิจที่มิใช้รัฐบาลกลางเป็นเจ้าของและคอมมูน ในความเป็นจริงกำไรและภาษีในจีนไม่ค่อยต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากการกำหนดราคាសินค้าของรัฐให้สูงกว่าต้นทุน..ความจริงจะเรียกว่าภาษีก็ได้ผลลัพธ์เหมือนกัน คือรัฐเก็บภาษีรวมกับวิสาหกิจมิใช่ของรัฐ เพราะก่อนปี 1956 นั้น วิสาหกิจจำนวนมากยังคงเป็นของเอกชน สำหรับการบังคับซื้อผลผลิตจากคอมมูนจะเรียกว่าการเก็บภาษีหรือไม่ขึ้นอยู่กับราคาน้ำที่กำหนด ถ้ากำหนดราคาน้ำส่วนที่รัฐบาลได้กำไรก็เท่ากับการเก็บเอาจากผู้ใช้แรงงาน ตามปกติรัฐกำหนดโดยตัวเอง ผลผลิตส่วนหนึ่งจากคอมมูน ราคาน้ำที่ซื้อบางครั้งก็ต่ำ บางครั้งก็สูงกว่าราคาน้ำท้องตลาด โดยตัวนี้เปลี่ยนแปลงได้ตามความต้องการของรัฐบาล และด้วยความเห็นชอบจากองค์กรปกครองในคอมมูน โดยปกติรัฐจะเพิ่มโดยตัวบังคับซื้อในปีที่ผลผลิตดี หรือเฉลี่ยผลผลิตไปให้ที่อื่นที่ขาดแคลน นักสังเกตการณ์ตะวันตกส่วนมากถือว่าการบังคับซื้อผลผลิตโดยรัฐบาลเป็นการเรียกเก็บภาษีรูปแบบหนึ่ง แต่ในความเป็นจริงเป็นมาตรการของรัฐบาลที่จะพยุงราคาน้ำ ตรึงราคาน้ำ และเฉลี่ยการบริโภคมากกว่า

(3) หักการลงทุน อาทิ เก็บเมล็ดพันธุ์ไว้เพาะปลูก ซึ่งเครื่องมือใช้งาน สร้างหรือขยายโรงงาน เป็นต้น นอกจากนี้หักค่าสวัสดิการเพื่อประกันสังคม “7 ประการ” หรือ “10 ประการ” รวมทั้งหักเป็นรายจ่ายส่วนรวมอื่น ๆ อีกตามความจำเป็นของแต่ละหน่วย

การกำหนดสัดส่วนสำหรับกิจการแต่ละอย่างนั้น ผู้บริหารในหน่วยนั้น ๆ ร่วมกับสมาชิกประชุมทดลองกันเองตามแนวทางการปฏิบัติที่พิรุคกำหนดไว้ก่อนว่าง ๆ ตัวอย่างเช่น เอกสารของพิรุคกำหนดว่าการจ่าย “เงินอุดหนุน” ให้แก่พนักงานปฏิบัติการไม่ควรเกิน 2% ของผลผลิตทั้งหมด หน่วยนั้น ๆ ก็กำหนดเอาเองว่าจะจ่ายให้ 1% หรือ 1.2% ของผลผลิตของหน่วย เป็นต้น

(4) การจ่ายให้แก่สมาชิก การคำนวณผลตอบแทนให้แก่สมาชิกผู้ใช้แรงงาน ทำโดยเอารายจ่ายที่สำคัญ 3 ประการไปหักออกจากผลผลิตรวมของหน่วย และส่วนที่เหลือ (อาจเหลือแตกต่างกันตั้งแต่ 50–80% ของผลผลิตทั้งหมด) จึงเป็นของผู้ใช้แรงงาน ตัวอย่างการแบ่งปันรายได้ของคอมมูนแห่งหนึ่งใกล้หังโจว ซึ่งประกอบด้วย 15 กองการผลิตใหญ่ซึ่งทำการเพาะปลูกและแปรรูปชา ประมาณ 63% ของรายได้ทั้งหมดของคอมมูนถูกกระจายในหมู่ครัวเรือน 250 ครัวเรือนหรือ 1,250 คน ในขณะที่ 17% ของรายรับทั้งหมดถูกใช้ซื้อเครื่องจักร ปุ๋ย และยาฆ่าแมลง ที่เหลือ 10% ถูกโอนไปเป็นเงินกองทุนสำรอง 3% เป็นกองทุนสวัสดิการ ในขณะที่ 7% ถูกจ่ายให้รัฐในรูปของภาษีการเกษตร [M.C. Shanta Murthy, 1981, p. 32.] หรือตัวอย่างการแบ่งปันรายได้ในปี 1971 ของกองการผลิตเฉียวลี่ อำเภอเด้อซิง มณฑลเจ้อเกียง ซึ่งมีประชากร 253 คน (55 ครัวเรือน) เป็นดังนี้ [เขียน ธีระวิทย์, 2519, หน้า 119] คือ

รายได้ทั้งหมด	87,978 หยวน
ภาษี	3,386 หยวน
ต้นทุนการผลิต + ค่าบริหารงาน	21,427 หยวน
ทุนเงินสะสมสวัสดิการ	13,068 หยวน
จ่ายให้แก่สมาชิกผู้ใช้แรงงาน	50,097 หยวน

(คิดเป็น 56.9% ของผลผลิตรวม)

จำนวนที่จะจัดสรรจ่ายให้แก่สมาชิกให้อา หน่วยแรงงานของผู้ใช้แรงงาน ทั้งหมด หาร ราคากลางผลิตส่วนที่เหลือ จะได้มูลค่าของหน่วยแรงงานแต่ละหน่วย (ซึ่งอาจมีมูลค่า 10 เฟินหรือราوا ๆ 1 บาท) แบ่งให้แก่ผู้ใช้แรงงาน ผู้ใดทำหน่วยแรงงานได้มากก็ได้ค่าตอบแทนมาก ค่าตอบแทนนี้จ่ายเป็นเงิน บางครั้งจ่ายเป็นสิ่งของ อากิ ข้าว น้ำมัน ผัก เป็นต้น และถ้าเอามาใช้ระหว่างปีกับปีก็ให้ไว้หักออกจากวันจ่าย รายได้บางอย่างหน่วยการผลิตจัดการฝึกธนาคารประเทกออมกรัพย์ให้ รัฐนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ เจ้าของสามารถถอนไปใช้ได้แต่ต้องได้รับคำรับรองจากหัวหน้าหน่วยการผลิตหรือสมุหบัญชีของหน่วยนั้นเสียก่อน

ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นคือ โดยวิธีนี้ผู้ที่อยู่ในหน่วยที่ผลผลิตได้น้อยหรือยากจน ก็มีรายได้น้อย เพื่อบังกับความแตกต่างกันอย่างมาก รัฐบาลจำต้องช่วยเหลือหน่วยที่มีรายได้น้อย โดยการลดภาษีและให้เงินอุดหนุน เพื่อการผลิตในสาขาวิชาการเกษตรไม่แห่นอนเมื่อตน กับอุตสาหกรรม ดังนั้นผู้ทำงานในหน่วยการเกษตรจึงมีรายได้ไม่แน่นอน พร้อมพยายามป้อง กันไม่ให้มีความแตกต่างกันมากนักในสาขาเศรษฐกิจต่าง ๆ ขณะเดียวกันก็ต้องการให้หน่วย การผลิตต่าง ๆ สามารถพึงตนเองได้ในอัตราสูง งานนี้จึงค่อนข้างสับสนและยุ่งยาก รัฐบาลเคย ใช้มาตรการแบ่งปันรายได้ของคอมมูนที่มีผลผลิตสูงเป็นเปอร์เซ็นต์ต่ำกว่าคอมมูนที่มีผลผลิตต่ำ เช่น 50% ต่อ 60% ของผลผลิตของหน่วยนั้น ๆ แต่ปรากฏว่าคอมมูนที่แบ่งปันรายได้ให้เป็นค่า แรงเปอร์เซ็นต์ต่ำ กลับมีเงินเหลือสำหรับการลงทุนมาก ซึ่งในระยะยาวผลกระทบก็คือคอมมูนที่ราย ยิ่งรายขึ้น สิ่งนี้เป็นปัญหาที่ผู้นำยังแก้ไม่ตก

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสหกรณ์การเกษตรและคอมมูน

สหกรณ์การเกษตร	คอมมูน
<p>1. กิจกรรม มุ่งเดินทางทำการผลิตการเกษตรร่วมกันอย่างเดียว</p> <p>2. กรรมสิทธิ์การเป็นเจ้าของ รัฐยอมให้เอกสารมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินดังนี้ ก. เกษตรกรรมมีกรรมสิทธิ์ในปัจจัยการผลิตที่สำคัญ ข. รัฐยอมให้เกษตรกรรมที่แปลงเล็กส่วนดัว เพื่อกำ การปลูกผัก ผลไม้ เล็บสัตว์ และนำผลผลิตที่ได้ไปขายเป็น รายได้ส่วนดัว แต่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินแห่งนี้</p> <p>3. การกระจายรายได้ สามารถมีรายได้ส่วนหนึ่งจากการทำงานให้สหกรณ์ รายได้ไม่จำกัดอยู่ในรูปเงินสดหรือผลผลิต ถูกจัดสรรให้ตาม จำนวนวันที่มาทำงานตามที่กำหนด เวลาที่เหลือ ชาวนาสา- นารถประกอบอาชีพส่วนด้วยความอิสระ</p>	<p>1. กิจกรรม มุ่งทำการผลิตในทุกด้านไม่เฉพาะการเกษตรเท่านั้น แต่รวมถึงอุตสาหกรรม การค้า วัฒนธรรม และกิจกรรมอื่น ๆ</p> <p>2. กรรมสิทธิ์การเป็นเจ้าของ ก. บรรดาปัจจัยการผลิตทั้งหมดเป็นกรรมสิทธิ์รวมหมุน หันบ้าน สัตว์ใช้งาน ปศุสัตว์ ปัจจัยเหล่านี้ตกเป็นของคอมมูน แต่เพียงส่วนเดียว ข. บรรดากรรมสิทธิ์ทรัพย์สินส่วนดัวนั้นพื้นฐานถูก ยกเลิกหมด ค. ไม่อนุญาตให้เกษตรกรรมที่แปลงเล็กส่วนดัว เคยมีอยู่ เดิมก็ยกเลิก ผลปรากฏว่า แรงจูงใจของชาวนาลดลง ผลผลิตใน ระบบดีขึ้นมาก ต่อมายอมให้มีที่แปลงเล็กส่วนดัวได้</p> <p>3. การกระจายรายได้ นำเอาระบบจ่ายเป็นค่าจ้างครึ่งหนึ่ง จ่ายเป็นสิ่งของ เช่น อาหาร ข้าว อีกครึ่งหนึ่ง แต่ละคอมมูนจะจัดสรรอาหาร ให้แก่สมาชิกในรูปบัตรเป็นส่วนอาหาร ส่วนการจ่ายค่าจ้างนั้น มีเกณฑ์ตัดสินโดยพิจารณาจาก (ก) ประสิทธิภาพการผลิต และ (ข) ทักษะด้านเทคนิค</p>

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสหกรณ์การเกษตรและคุณมูน (ต่อ)

สหกรณ์การเกษตร	คุณมูน
<p>4. แบบแผนการดำเนินธุรกิจ แบบแผนการดำเนินธุรกิจดังเดิมเป็นอย่างไรก็คงเป็นเช่นนั้น ไม่มีการเปลี่ยนแปลง สหกรณ์การเกษตรเน้นแต่ความร่วมมือในการผลิตร่วมกันเท่านั้น ไม่ผูกพันแบบแผนการดำเนินธุรกิจแต่อย่างใด</p> <p>5. การจัดองค์การแรงงาน หน่วยงานพื้นฐานขององค์การแรงงานก็คือ กองการผลิตใหญ่</p> <p>6. การบริหารงาน ที่ผ่านมา มีหน่วยปักการแยกออกเป็น 2 ระดับ ในห้องคืนชนบท คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> ก. ตำบล เป็นหน่วยงานขั้นพื้นฐาน ข. สหกรณ์การเกษตร 	<p>4. แบบแผนการดำเนินธุรกิจ มุ่งทำลายระบบครอบครัว นอกจากเป็นการผลิตร่วมกันแล้ว ยังเน้นการดำเนินธุรกิจร่วมกัน ความเกี่ยวพันภายในชีวิตรอบครัวลดความสำคัญลง คุณมูนจะให้หลักประกัน 10 ประการแก่สมาชิก</p> <p>5. การจัดองค์การแรงงาน หน่วยงานองค์การแรงงานมี 2 หน่วย คือ เริ่มจากระบบเดิมก่อน คือ กองการผลิตใหญ่ นำมาปรับปรุงเป็นกองการผลิตในเดือนกันยายน 1959 มี 0.5 ล้านกองการผลิตใหญ่ 3 ล้านกองการผลิต ใน 24,000 คุณมูนชนบท</p> <p>6. การบริหารงาน ภายใต้ระบบคุณมูนหน่วยงานปักครองพื้นฐานคือ ตำบล และสหกรณ์การเกษตร 2 รูปแบบถูกยุบรวมเข้าด้วยกัน ภายใต้คุณมูน โดยมีคณะกรรมการเข้าบริหารเพื่อควบคุมหน่วยงานเหล่านี้ ระบบคุณมูนมีหน่วยงานที่ขนาดใหญ่และสั้นซับซ้อนมากกว่า</p>

กล่าวโดยสรุป ในพุทธศักราช 1950 จีนก็สามารถเปลี่ยนรูปเป็นสังคมนิยมในภาคการเกษตรได้สำเร็จ เริ่มจากการปฏิรูปที่ดิน การจัดตั้งระบบการรวมกลุ่ม และสุดท้ายการจัดตั้งระบบคุณมูน โครงสร้างของคุณมูนถึงแม้ได้ถูกนำมาใช้อย่างรีบเร่งมากในช่วง 1958–1959 ในรูปแบบที่ได้ปรับปรุงใหม่ ในปัจจุบันก็คือสถาบันชนบทพื้นฐาน ประกอบด้วย 80–85% ของประชากรของประเทศ ความหวังของลักษณะทางการค้าย่อย ๆ ยอมรับลักษณะที่เป็นสังคมนิยมมากขึ้น ในขณะที่ชาวนาจะถือเอกสารประจำตัวของตนเข้ากับกิจกรรมของกลุ่มที่ใหญ่ พากเพียรคาดหวังว่าที่ดินและสินค้าทุกของคุณมูนจะถูกแปลงรูปทันเวลาจากการถือกรรมสิทธิ์รวมหมู่อย่างแคบ ๆ ไปเป็นกรรมสิทธิ์โดยประชาชนทั้งมวลชนในรูปสังคมนิยมเต็มตัว